

ГЛАС

НЕДЈЕЉНИ

ОСНИВАЧ ЛИСТА: СКУПШТИНА
ОПШТИНЕ БАЊА ЛУКА

Први број „Глас“ изашао је као орган НОП-а за Босанску крајину у Жугици, крај Дрвара, 31. јула 1943. године. Од 8. фебруара 1963. „Глас“ излази као дневни лист. Излази сваког дана — рукописи се не враћају. Претплате за нашу земљу: мјесечна 1.350 динара, тромјесечна 4.050 динара, полугодишња 8.100 динара, годишња 16.200 динара. Претплата за иностранство двоструко.

БАЊА ЛУКА, недјеља, 15. марта 1992. године Број 6555, година XLIX

ПРИМЈЕРАК 50 ДИНАРА.

ДОПАЗЕ „ПЛАВЕ БЕРЕТКЕ“: Официр за везу Мировних снага УН у селу Пакленица код Окучана (Снимио Миленко ШУКАЛО)

БОСАНСКА КРАЈИНА НА РАСКРШЋУ

Актуелност крајишке опције

МР ДРАГАН БУРИЧИЋ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА И СЛОБОДАМА
У ДОСАДАШЊИМ ЈУГОСЛОВЕНСКИМ ЗЕМЉАМА

НЕМА МНОГО СВИЈЕТЛИХ ПРИМЈЕРА

ОД ЧЕГА СЕ ЖИВИ
ПОХВАЛА
НЕСАЛОМИВИМ
СЕЉАЦИМА

AB AGROPROM BANKA
D.D. BANJA LUKA

4. jula br. 19 tel. 33-611 fax 44-181

AGENCIJE:

CENTAR: tel. 30-493

HANIŠTE: tel. 12-354

BUDŽAK: tel. 33-611

LAKTAŠI: tel. 832-086

ČELINAC: tel. 851-238

IKO DUG

DIONIČKO DRUŠTVO
ZA OSIGURANJE
BANJA LUKA

Želje Barica br. 3 tel. 43-040 fax 43-202

VIGOM

bosanka

Banja Luka

КАД СИРОМАШТВО ЗАКУЦА НА ВРАТА

РЕД ЗА КАЗАН

SEMPER
EXPORT-IMPORT ENGINEERING

NUĐIMO NAJVIŠE, DOĐITE I UVJERITE SE!

ODRŽANA PRVA, VANREDNA, SKUPŠTINA SRPSKE DEMOKRATSKE STRANKE BANJE LUKE

SA VANREDNE KONFERENCIJE ZA ŠTAMPU SDS U BANJOJ LUCI

RAZLIKE POSTOJE BASKOLA NEMA

● Donji prag do kojeg se smije ići u pregovorima o budućnosti Bosne je - konfederalna BiH ● Razlika između banjolučke i sarajevske opcije ima, ali raskola nema, rekao je Radoslav Brđanin ● Miting pred „Boskom“ treba da bude karika sloge, on treba da pokaže da Srbi neće služiti bosansku vojsku, kazao je Nenad Stevandić

BANJA LUKA, 14. marta — Plebiscit srpskog naroda, održan u noćnom vremenu prošle godine, na kojem je izražena nepodijeljena volja Srba iz Bosne i Hercegovine da ostanu u zajedničkoj državi, Jugoslaviji, ne smije se iznevjeriti.

Ovo je prvi od šest zaključaka slično održane prve Skupštine Srpske demokratske stranke Banja Luka, koja je, zbog vanrednih uslova u kojima se održava, dobila i takav tretman. Ukoliko dogovori na međunarodnoj konferenciji o Bosni i Hercegovini budu nametali drugačije rješenje, donji prag do kojeg se smije ići je - konfederalna Bosna i Hercegovina s tim da se njen srpski dio, sa suverenitetom srpskog naroda na svojim etničkim prostorima, veže za ostatak Jugoslavije.

BEZ PARCIJALNIH RJEŠENJA

Ovim zaključcima praktično je data podrška platformi koju su srpski poslanici u BiH usvojili na zasjedanju u Sarajevu prije tri dana. Alternative, makar ona značila i rat, ovim zaključcima nema, rečeno je na skupštinskoj sjednici.

Govoreći kratko u uvodnom izlaganju o radu stranke u dosadašnjem, gotovo dvogodišnjem periodu, predsjednik Opštinskog odbora

Jedinstveno rješenje srpskog pitanja - sa prve skupštine SDS Banje Luke

(Snimio: R. OSTOJIC)

BiH", s porukom predjednika Radoslava Karadžića, koji kaže:

— Takođe vas molim da dobijete novu skupštinu, provedete izbore u stranci i o svemu konsultujete predjednika SDS BiH.

O aktuelnoj političkoj situaciji govorio je Radoslav Brđanin kojise pokušao slikovito izraziti:

Srbi misle isto, rekao je Nenad Stevandić. Da se Krajina nije digla, možda binašilideri u Briselu nešto i popisali. Dakle, ne radi se ni o kakvim izdajnicima u Krajini i ja ću se lično boriti protiv izvora o izdajnicima za one koji su, ustvari, pomogli da se učvrsti jedinstvo Srba.

— Miting, koji smo zakazali za nedjelju na Trgu Krajnika, pred „Boskom“, biće ta karika sloge, on treba da pokaže da mi nećemo služiti bosansku vojsku, da mi nećemo dozvoliti da armija sa našeg područja ode, rekao je Stevandić.

O zaključcima sa sjednice održane u Sarajevu sa poslanicima Skupštine srpskog naroda, banjolučke odbornike je izvjestio poslanik Zlatko Kelečević koji je kazao da su poslanici, njih 50, koliko je bilo prisutnih od 80 izabranih, svoje preporuke na međunarodnoj konferenciji o BiH, dr Karadžiću, dr Koljeviću i Momčilu Krajišniku ovdostili da u pregovorima u ime SDS i srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, ne smiju ići ispod minimuma koji podrazumijeva izjašnjenje Srba na plebiscitu za ostanak u Jugoslaviji, odnosno da ni po cijenu rata ne odustanu od alternativne varijante da BiH bude konfederalna sa mogućnošću da njen srpski dio veže svoju budućnost za Jugoslaviju.

G. TRKULJA

PLEBISCIT NE SMIJE BITI IZNEVJEREN

BANJA LUKA, 14. marta — U centru današnje vanredne konferencije za štampu Srpske demokratske stranke u Banjoj Luci bile su vanredna skupština ove stranke, održana juče. Predsjednik SDS Banje Luke, odnosno, Krajine dr Radoslav Vukić, izložio je novinarima najvažnije zaključke, usvojene jednoglasno, sa pomenute skupštine.

potvrdio lično i Nenad Stevandić, načelnik Sokolskog društva Banje Luke, odnosno, Krajine) da su članovi tog društva, kojisu sinoć napisali plakate o mitingu Krajine, bili u nekim dijelovima Banje Luke grubo provocirani, i „čašteni“ psokvama u stilu: „Srbi u Srbiju“! „Pobijemo vas“! Ovim novinaru je Nenad Stevandić rekao da je čak i patrola milicije, koja je došla zbog ovog in-

ZAKLJUČCI SA VANREDNE SKUPŠTINE SDS U BANJOJ LUCI

Plebiscit srpskog naroda Krajine, održan 9. 10. novembra prošle godine, ne smije biti iznevjeren. Rezervna varijanta za opstanak srpskog naroda u Bosni i Hercegovini može biti konfederalna Bosna i Hercegovina, ali samo pod uslovom da ova republika ostanu u Jugoslaviji. U suprotnom, Krajina će se ujediniti sa Srpskom Krajinom i obrazovati novu federalnu jedinicu. Armija mora ostati u Krajini.

SDS se ograđuje od izjava svih onih predstavnika AR Krajine koji su protagonisti krajiške opcije nazvali Tudmanovim saradnicima. Krizni štab SDS Krajine će biti proširen i ojačan vojnim savjetom. SDS će do 1. maja provesti nove izbore, i potom pristupiti konstituisanju Ustavotvorne skupštine Krajine. Uakraćuje se pravo gospodinu Jovanu Čizmiću da ubuduće predstavlja srpski narod Krajine u srpskim institucijama u Sarajevu.

Današnjoj vanrednoj konferenciji za štampu prisustvovali su i Radoslav Brđanin, potpredsjednik AR Krajine, zatim članovi Kluba srpskih intelektualaca profesor Predrag Lazarević i prof. dr Đorđe Mikić. Na konferenciji je bilo riječi i o sutrašnjem mitingu Krajine, za koji je rečeno da njime mora biti potvrđen, odbranjen i u što skorije vrijeme realizovani zaključci plebiscita srpskog naroda, koji je održan 9. i 10. novembra prošle godine. Radoslav Brđanin je, takođe, obavijestio novinare (što je kasnije

ciđenta, naredila momcima iz Sokolskog društva da skinu plakate! Sa današnje konferencije za štampu SDS u Banjoj Luci srpski narod Krajine je pozvan da sutra izade na miting za Krajinu u što većem broju, kako bi se Evropi na demokratski način pokazalo da se srpsko pitanje u Jugoslaviji, pa time i krajiško pitanje - mora riješiti što prije, i na miran način, jer u suprotnom - Krajina će biti stalno krizno žarište u ovom dijelu Evrope.

A. ANUŠIĆ

TUDMANOVI VOJNICI U BOSNI

— Vi ste, gospodo, čuli da je Tudman naredio demobilizaciju svojih 26 hiljada vojnika. I znate li gdje su oni sada? U Bosni, tu oko nas, u Jajcu, Travniku, Skenderu, a nemojte sumnjati da ih ima i u Banjoj Luci, rekao je na skupštini SDS, Nenad Stevandić.

ra SDS dr Radoslav Vukić je kao razloge zbog kojih do sada nije održana konvencija stranke naveo objektivne uslove u kojima je stranka do sada radila. Pojise svega, to se odnosi na gotovo permanentno ratno stanje koje je uticalo da se „izbori u stranci odgode za - poslije rata“.

Vukić je odbornicima pročitao i zaključke usvojene na sastanku Izvršnog odbora Glavnog odbora SDS, od 11. marta, u kojima se kaže da se „srpsko pitanje može rješavati samo kao jedinstveno, a nikako parcijalno“. S tim u vezi banjolučkom ogranku se poručuje da „usklađi svoju sa politikom SDS

— Kuda plovi naš brod i da li ima pukotina, upitao se Brđanin i odgovorio - Naš brod plovi prema cilju, ali ima pukotina. Drugim riječima, razlika između banjolučke i sarajevske opcije za rješavanje srpskog pitanja u Bosni ima, ali raskola nema. Krajina i Banja Luka imaju pravo na primjedbe. Mi jesmo za srpsku BiH, ali za takvu koja niče iz regije sa državnim atributima zbog naše ekonomske i vojne zaštite. Mi, Krajišnici ne želimo da se cijepamo od cjeline srpskog naroda u BiH, ali od Allje hoćemo, rekao je Brđanin.

KARIKA SRPSKE SLOGE — Nikada bolja situacija u srpskom narodu nije bila: danas svi

NAPETOST U NEVESINJU

SNAGE HOS-a I ZELENIH BERETKI PROVOCIRAJU

● Pripadnici ovih jedinica blokirali put Mostar - Nevesinje, tako da je došlo do poremećaja u snabdijevanju i saobraćaju

NEVESINJE, 14. marta (Tanjug) — Juče postavljene barikade u mjestu Dračevica na magistralnom putu Mostar - Nevesinje potpuno su paralisale život u nevesinjskoj komuni. U ovaj grad jutros nisu stigli hljeb, mlijeko, pošta, kao ni dnevna štampa. Veliki broj putnika, pa i bosanlika, čekaju da se uspostavi saobraćaj prema Mostaru.

Krizni štab opštine Nevesinje u stalnom je zasjedanju i prati razvoj situacije u Mostaru. U štabu ističu da imaju velikih teškoća da zadržite masu od oko 500 naručenih

građana Nevesinja koji su spremni da pođu da nasilno uklone barikade. Krizni štab opštine u stalnom je kontaktu sa Kriznim štabom srpskog naroda u mostarskoj opštini i nadležnom vojnom komandom.

Ministar unutrašnjih djela u vladi SAO Hercegovine Krsto Šavić jutros je saopštio da će se vlada SAO Hercegovine suprotstaviti svim mjerama postavljenim barikadama. Po riječima Šavića, barikade u Mostaru su postavili radnici Stanićevne bezbjednosti Mostar u sa-

rednji sa muslimanskim i hrvatskim stanovništvom.

Ministarstvo unutrašnjih djela vlade SAO Hercegovine smatra da su postavljene barikade pokušaj pomjeranja granica u dolini Neretve gdje vlast uspostavljavaju snage HOS-a i zelenih beretki.

Ministarstvo unutrašnjih djela SAO Hercegovine naredilo je aktiviranje specijalnih jedinica milicije sa zadatkom da uklone barikade i građanima Nevesinje obezbijede miran put prema Mostaru.

PISMO DR BORISAVA JOVIĆA BUTROSU GALIJU

OPASNOST OD NOVOG EGZODUSA

● Srbima u Gorskot kotaru (u opštinama Otočac, Ogulin, Vrbovsko) postavljen ultimatum o predaji oružja, potpisivanju izjava o lojalnosti nezavisnoj Hrvatskoj i obaveznom uključivanju u hrvatsku vojsku

BEograd, 14. marta (Tanjug) — Član Predsjedništva SFRJ i predsjednik Državnog komiteta za saradnju sa predstavnicima UN dr Borisav Jović zatražio je od generalnog sekretara UN Butrose Galija da zahtijeva od predsjednika Hrvatske dr Franje Tuđmana uzdravanje od primjene vojne sile prema srpskom stanovništvu Gorskog kotara, koje je ostalo izvan područja pod zaštitom UN.

U pismu upućenom Galiju, Jović ukazuje da se proteklih dana položaj srpskog stanovništva Gorskog kotara naglo i dramatično pogoršao i da ratni požar na tom području „može predstavljati ozbiljnu prepreku da se na širim prostorima očuva mir“.

Pisma identične sadržine Jović je uputio i Galijevom ličnom izaslaniku Sejrusu Vensu i komandantu mirovnih snaga UN u Jugoslaviji Sašiju Nambjenu.

Srpska enklava u Gorskot kotaru, koja broji oko šest hiljada ljudi, koncentrisanih u deset naselja opština Ogulin, Otočac i Vrbovsko, suočena je, prema Jovićevim riječima, sa ultimatumom lokalnih hrvatskih vlasti iz Ogulina i hrvatskih vojnih zapovjednika. Od srpskog stanovništva se ultimativno zahtijeva da do 20. marta preda

oružje, izjavi lojalnost hrvatskoj državi i odazove se pozivu za mobilizaciju u hrvatsku vojsku.

Na tom području, izvan zone pod zaštitom UN upozorava Jović, koncentrisano je više desetina hiljada pripadnika hrvatskih snaga, zbog čega su „Srbi izloženi realnoj opasnosti od kolektivnog egzodusa i biološkog nestanka sa prostora na kojima su živjeli vjekovima“.

Gorski kotar, podsjeća Jović, nije bio zahvaćen oružanim sukobima tokom prošle i ove godine, jer je između hrvatske vlade i lokalnih organa vlasti srpskog stanovništva postignut dogovor kojim su se obje strane obavezale na očuvanje mira. Pored zahtjeva da se Tuđman uzdrži od primjene vojne sile, Jović od Galija zato traži da utiče na predsjednika Hrvatske, kako bi se postovili postignuti dogovori i povukao ultimatum Srbima u Gorskot kotaru.

Jović moli Galija da „što prije intervereniše kod predsjednika Tuđmana“ dabiše, takođe obezbijedi i puno poštovanje građanskih i nacionalnih prava srpskog stanovništva i očuvanje njegovog postojećeg statusa do konačnog rješenja ukupnog položaja Srba u Hrvatskoj, u okviru Konferencije o Jugoslaviji u Briselu.

„GLAS“, Ul. AVNOJ-a 93, Osnivač lista: Skupština opštine Banja Luka Glavni i odgovorni urednik: Miro Mladenović.

Redakcijski kolegijum: Momo Joksimović (sport), Ratko Marić (Banja Luka), Miro Mladenović (glavni i odgovorni urednik), Svetlana Pezer (kultura), Ranko Risović (krajiška kronika), Aril Šimica (tehnički saradnik), Dejan Sočanik (Nedjeljni Glas), Stanko Čupelić (ekonomska propaganda), Zora Samara (zemlja-svijet).

Redakcija-telefoni: glavni i odgovorni urednik 12-032, desk 12-076, 12-084, daktilografi 12-004, telefaks 12-032 - Oglasno u Vladi Borisa Kidrića 1, telefoni i telefaks 11-948, rukovodilac Poslovnice 11-964.

Telefaks 45-208 Ul. „Glas“ Telefoni Javnog novinskog i grafičkog preduzeća „Glas“ centrala (078)12-356, 12-394, 12-390, 12-409, 12-414 direktor Preduzeća i pomoćnici direktora Preduzeća 12-2631, 11-658, Telefaks 12-283, Za R.J., Grafika“ Boro LUBLJIC.

IZDAJE I ŠTAMPA JNIGP „GLAS“ Direktor: Josif D. Rakić

Dinarske uplate žiro-račun broj 10500-601 12456 kod SDK Banja Luka. Uplate na devizni račun broj 10500-620-71000-522 kod Banjolučke banke DD Banja Luka.

KOPIJU UPLATNICE ZA PRETPLATU POSLATI NA OGLASNO. Na osnovu mišljenja Ministarstva za informacije SR BiH br. 04-021-58-45/91 od 15.2.1991. godine „Glas“ se oporezuje po stopi od 3 posto iz tarifnog broja B2 akona o privremenim mjerama opoziva i prometa proizvoda i usluga „Službeni list SFRJ“ br 4/91. Adresa: AVNOJ-a 93.

KATASTROFALNE POSLJEDICE ZEMLJOTRESA U TURSKOJ

GRAD ERZINŽAN SRAVNJEN SA ZEMLJOM

ANKARA, 14. marta (Tanjug) — Turski grad Erzindžan, na istoku zemlje, gotovo je sravnjen sa zemljom nakon snažnog zemljotresa jačine 6,8 stepeni Rihterove skale koji je sinoć oko 19 sati i 20 minuta pogodio šire područje oko tog mjesta.

Prema podacima turske novinske agencije Anatolije, koji su jutros saopšteni, život je do sada izgubilo najmanje 500 lica, dok je više hiljada stanovnika Erzindžana, Erzuruma i Bingöla, teže i lakše povrijeđeno.

● U ruševinama ovog grada, kao i Erzuruma i Bringöla, stradalo najmanje 500 ljudi, dok je više hiljada stanovnika ovih mjesta lakše i teže ranjeno

Prema jutrošnjim podacima turskog radija i televizije trećina Erzindžana je sravnjena sa zemljom i u gradu od 120 hiljada stanovnika kuće su padale kao kule od karata u zemljotresu koji je trajao 30 sekundi. Prvi izvještaji sa područja istoka Turske nagovještavaju da je riječ o katastrofalnim posljedicama.

Turski državni ministar Omer Barutcu izjavio je da je u zeml-

jotresu stradalo najmanje 300 do 1000 lica. Turski izvještaji prenose izjavu jedne bolničarke iz Erzindžana koja tvrdi da je 5 hiljada lica izgubilo život jer su srušene bolnice, velike stambene zgrade, škole i ustanove. Istovremeno jedan turski radio-smatler uhvatio je poruku iz Erzindžana u kojoj se panično poziva u pomoć jer je hiljade ljudi poginulo u zemljotresu.

Navodi se da je srušen i jedan srednjoškolski koledž sa šest spratova u kojem su daci ostali ispod ruševina.

Predsjednik turske Turgut Ozal premijer Sulejman Demirel danas će otputovati u krajeve pogođene zemljotresom.

Okolina grada Erzindžana je trusno područje i u zemljotresu 1939. godine život je izgubilo 33 hiljade ljudi.

PONOVO PUCNJAVA NA ZAPADNOSLAVONSKOM RATIŠTU

MINAMA NA POLOŽAJE JNA KOD PAKRACA I LIPIKA

ZAGREB, BANJA LUKA, DUBROVNIK I LIPIK (Tanjug) — Na zapadnoslavonskom ratištu jutros su obnovljeni sukobi između pripadnika hrvatskih snaga i srpskih teritorijalaca i vojske.

Informativna služba Banjolučkog korpusa saopštila je da je hrvatska vojska iz svih oružja u 8,30 časova otvorila vatru na položaje JNA i teritorijalaca u rejonu Pakraca i Lipika.

Napadnuti su položaji JNA kod sela Ovanovac, Dragović, Bukovčan i Gornja Šumetlica. Sa hrvatske strane je ispaljeno 20 granata iz haubice od 122 milimetra. Kod Dragovića i u Gornjoj Šumetlici teže su ranjena četiri vojnika.

U jutrošnjem saopštenju korpusa se navodi da vojska još nije odgovorila na napad. Aktivirana je „vruća“ telefonska linija, a napadima su obaviješteni i posmatrači Evropske zajednice i oficiri za vezu UN.

Hrvatski radio je u jutrošnjim vijestima optužio armiju da je oko osam časova otpočela minobacački napad na Pakrac. Radio navodi da su ranjena dva hrvatska vojnika i jedan civil.

U jutrošnjem saopštenju Komanda Banjolučkog korpusa demantovala je tvrdnje da su juče napadnuti položaji hrvatskih snaga u Zapadnoj Slavoniji. Navodi se da je hrvatska strana zaprijetila napadom. Ta prijetnja u saopštenju se dovodi u vezu sa jutrošnjom pucnjavom.

Pucnjave je bilo i na području Dubrovnika, gdje su, prema saopštenju centra Druge operativne grupe JNA za Hercegovinu, hrvatske snage u više navrata otvarale snajpersku i mitraljejsku vatru na položaje JNA.

ZA POVRATAK NA KOSOVO I METOHIJU

IZ SAVEZNE KASE 480 MILIONA

BEOGRAD, 14. marta (Tanjug) — Savezno izvršno vijeće je utvrdilo finansijski plan prihoda i rashoda fonda za finansiranje programa privlačenja stanova za potrebe kadrova i povratak iseljenih na Kosovo i Metohiju za 1992. godinu, saopštava Sekretarijat SIV — a za informacije.

Predviđeno je da se iz budžeta federacije za te namjene izdvoji 480 miliona dinara. Za završetak izgradnje 122 stana u Prištini namijenjeno

je 129.760.000 dinara, ostatak od 350 miliona predviđen je za kupovinu ili izgradnju oko 7.500 m² stambene površine za potrebe kadrova i povratak iseljenih na Kosovo i Metohiju. Za podmirenje troškova vezanih za korištenje tih sredstava i putne troškove, dnevnice i druge materijalne troškove u vezi sa obavljanjem stručnih, tehničkih i administrativnih poslova planirano je 240.000 dinara ili 0,05 odsto ukupnih sredstava.

INDIJA NIJE POPUSTILA POD AMERIČKIM PRITISKOM

ODBIJEN »NUKLEARNI PAKET«

NJU DELHI, 14. marta (Tanjug) — Indija nije popustila pod pritiskom SAD i ostaje čvrsto na svojim pozicijama da ne potpiše sporazum o neširenju nuklearnog oružja koje smatra diskriminatorskim, rekao je danas u Nju Delhiju zamjenik indijskog ministra inostranih poslova J. Diksit po povratku iz višednevne zvanične posjete Vašingtonu. Odbijen je i prijedlog Amerike o sazivanju konferencije pet zemalja (SAD, Kine, Rusije, Indije i Pakistana) za pretvaranje Južne Azije u bezatomsku zonu, rekao je indijski ministar.

Od cijelog „nuklearnog pa-

keta“ na kojem je američka strana insistirala, Indija je jedino pristala na bilateralne razgovore na relaciji Nju Delhi—Vašington, koji bi trebalo da počnu u naredna dva mjeseca.

U CRNOJ GORI

ŠKOLARINA SAMO ZA »PREKOBROJNE«

TITOGRAĐ, 14. marta (Tanjug) — U Crnoj Gori predstoji ozakonjenje školarine za studente na fakultetima. Prema riječima republičkog ministra za prosvjetu dr Predraga Obradovića, školarinu bi plaćali svi oni studenti koji ne budu primljeni u okviru broja koji za upis na prvogodinu studija utvrdi vlada Crne Gore.

Studente koji budu primljeni u okviru kvote koju odredi republička vlada finansiraće država, dok će školarinu za „prekobrajone“ utvrditi univerzitet i nadležno ministarstvo.

Na osnovu sada važeće odluke nadoknadu za studije na crnogorskom Univerzitetu plaćaju vanredni studenti, kao i oni redovni, koji drugi put upisuju istu godinu studija.

ZENICA:

I ČELIK POSKUPIO

ZENICA, 14. marta — Čelik i ostali proizvodi zeničke Željezare od danas su u prosjeku skuplji za 20 procenata. Ovo, još jedno u nizu povećanja cijena, uslijedilo je zbog enormno visoke inflacije i sve većeg raskoraka u cijenama između finalnog proizvoda i sirovina, energije, repromaterijala i ostalog što je u metalurškom proizvodnom procesu neopodno.

I nakon ovog poskupljenja, cijene čelika su u velikom zaostajanju.

KOLA SLETJELA U KANJON PIVSKOG JEZERA

ČETVORO MRTVIH

NIKIŠIĆ, 14. marta (Tanjug) — Četiri osobe su izgubile život, a jedna je teško povrijeđena kada je sinoć jedno putničko vozilo sletjelo u kanjon Pivskog jezera.

Prema izjavi dežurnog u MUP-u u Plužinama Radoja Potpare, koju je jutrošnji Tanjug, nesreća se dogodila oko 18 sati na dijelu magistralnog puta Plužina-Foča na drugom kilometru od Plužina, kada je 24-godišnji Veselin Tripković, upravljajući putničkim vozilom „lada 1500“, za sada nepoznatog registarskog broja, krećući se u pravcu Mratnja, iznenada je prešao na lijevu kolovoznu traku i sletio u kanjon Pivskog jezera.

Kako je nakon nesreće istražnim organima i radnicima MUP-a Plužina izjavio jedini preživjeli Miodrag — Bato — Tripković, u „ladi“ su se nalazili još 60-godišnji Ljubo Tripković, 25-godišnja Milenija Tripković i 20-godišnji Marko Čavić, svi iz Plužina. Svi su oni sa vozačem, ladi i Veselinom Tripkovićem izgubili život, dok je teško povrijeđen Miodrag Tripković odmah nakon nesreće prevezen u niketički Medicinski centar.

POSLIJE TEŠKE POROĐIČNE TRAGEDIJE U BANJOJ LUCI

ZAKAŠNJELA POUKA

● Propisi o izdavanju dozvola za posjedovanje i nošenje oružja morali bi, u najkraćem mogućem roku, pretrpjeti korjenite izmjene

Teška porodična tragedija u Banjoj Luci još uvijek se u ovom gradu komentariše, izazivajući mnoge nedoumice. Šta se tog dana događalo u stanu, među četiri zida uzorne familije Stanišić nikada se sigurno neće doznati. Tajnu su sa sobom u grob odnijeli otac Staniko, majka Kristina i sin Rajko, koji je prvo ubio roditelje, a zatim izvršio samoubistvo.

Tri svježe humke na Novom groblju nova su i rekli bismo, posljednja opomena.

Da li je tragičan čin posljedica nesrećnog, bratoubilačkog rata, koji još uvijek na ovim prostorima traje, teško je reći, ali smo bliže vjerovanju da je „naprijlavi“ od svih prijevih ratova“ indirektno

doprinos porodičnoj tragediji, nezabilježenoj u dugoj istoriji Banje Luke. Sve ono što se prvo dešavalo u Sloveniji, zatim zbivanja u Hrvatskoj, pakesceni događaji u Bosni i Hercegovini već mjesecima napinju nerve, lome i one najsnažnije, remete psihu ljudi, izazivaju šokove, tjeraju sansociju.

Rastrzan između Banje Luke, gdje je živio s roditeljima, i Zagreba gdje su mu boravili nevjenčana suprug i sin, Rajko očigledno nije izdržao. Podigao je ruku na roditelje i, kasnije, na samog sebe. Reč je, tako, odnio još tri žrive, našalost. Ni krive, ni dužne.

U informaciji o ovoj tragediji neki delatiji skreću pažnju na

sebe.

„Rajko je, inače, bio nervno rastrojen. Imao je dozvolu za nošenje pištolja...“ riječi su njegovog brata

„U razgovoru sa rođacima i komelijama porodice Stanišić doznajemo da je Rajko uvijek bio psihiki nestabilna osoba. Ni u vojsci nije primljen zbog takve dijagnoze...“, kaže se dalje u tom izvještaju, koji je „Glas“ objavio u broju od petka.

Dilema, znači, više nema: Rajko Stanišić je bio bolestan čovjek. Međutim, na to se niko u njegovoj okolini nije mnogo osvrtao, kada je podnio molbu nadležnom organu da mu bude dozvoljeno nošenje — oružja? Iako je, tvrdi se, bio oslobođen službenja vojnog roka, dozvoljeno mu je da se — naoružava? Ne želimo se sada baviti nagađanjima, šta bi bilo, da

je bilo“, ali ovaj tragičan događaj morao bi, konačno i za uvijek, biti posljednja opomena.

Civilizovan svijet ne naoružava bolesne osobe!

A nesrećni Rajko Stanišić nije, svi tvrde, bio zdrav čovjek. U ovom suludom vremenu on bi, vjerovatno, i tako i tako došao u posjed oružja, ako mu je bilo stalo da ga ima na dohvatu ruke, jer se sađa, našalost, oružje kričmi i kupuje, na svakom koraku.

No, tužno i zabrinjavajuće zvuci tvrdnja da je „imao dozvolu za nošenje pištolja“? Oprezniji ljudi su poodavno digli glas razuma, zahtijevajući da se prilikom izdavanja takvih dozvola obavezno konsultuju lekari, psihijatri. Jer, pištolj u rukama bolesnog čovjeka uvijek je opasnost po njega i njegovu okolinu. Nažalost, ono što su mnogi predviđjeli, zalažući

se za selekciju prilikom uručivanja dozvola za posjedovanje oružja dogodilo se, eto, u Banjoj Luci. Danas u ovom gradu, sultra močda u nekom drugom.

Ukoliko je teško spriječiti ilegalno naoružavanje ljudi, lako je, uvereni smo, izmijeniti propis oko izdavanja dozvola. I za daleko banalnije stvari, ljudi uz koje-takve molbe moraju da donesu lekarsko uverenje. Jedino ne moraju kada podnose molbu da se — legalno naoružavaju?

Apsurdno, ali je tako!

Grozan događaj od prije tri dana morao bi biti posljednja opomena da se propisi o izdavanju dozvola za posjedovanje i nošenje oružja pod hitno, bez odlaganja izmijene. Tako će se, bar djelimično, zaštititi ljudi od onih u čijim rukama pištolji postaju suviše opasni.

L. PAPIĆ

**БОСАНСКА
КРАЈИНА НА
РАСКРШЋУ**

Пише Горан ТРКУЉА

Перопе „Држава Крајина“ остварила 29. фебруара у Бањој Луци, измена да као што су и никле, склопене су. Идеја о осамостаљењу крајишке регије са свим компетенцијама аутономне власти, међутим, нису настале са паралама преконоћи. Показала је то, на извјестан начин, и трибина у Бањолучком Дому културе о теми „Крајина — жртва политичких игара“, на којој се окупило, потпуно неуобичајено за форму трибине, послободној процени око хиљаду људи.

Бриселски наставак лисабонских разговора три националне странке поново је актуелизовао крајишки концепт рјешења, сада се већ и званично каже, босанске кризе. Караџићевом тврдо одбијање разговора о самосталности Крајине и „пресељењу“ центра из Сарајева у Бању Луку, и инсистирање на

**АКТУЕЛНОСТ
КРАЈИШКЕ
ОПЦИЈЕ**

● Територијална трансформација Републике на неколико регија (кантона) је прије свега могући политички домет
● Нико није доказао да кантони представљају нерационално рјешење, а политичка воља за такву варијанту постоји не само у оквиру крајишке СДС

варијанти из нацрта Устава Српске Републике Босне и Херцеговине, у Бриселу је доживјело тежи ударац него у Бањој Луци. Крајишници нису упитивали инсистирали на свом приједлогу зарад јединства у СДС. Повукли су се пред Караџићевом пријетњом да „нико нема право да заглави народ у Порсокав, а ви

управо то радите“ и остали код Радићеве изјаве да се „не смије нарушити јединство у СДС“, али лисабонски папир, којим је Караџић 29. фебруара у Бањој Луци махао као побједничком заставом, послје наставка разговора у Бриселу нема више снагу јаког аргумента.

Наметање федералног концепта

Одбијање потписивања европског приједлога о БиХ, на који су пристали СДА и ХДЗ, заправо показује да је у Бриселу наметнут федерални умјесто конфедералог (на којем је инсистирао Караџић) приједлога подјеле (јединства) Босне. С друге стране, такав развој догађаја поново је актуелизовао крајишки варијанту.

У Бриселу су, то признају сви учесници конференције о БиХ, на сону биле неке карте кантоналне Босне. Није прецизирано којим се унутрашњим кантонским границама ради нити се зна каква би била природа тих граница, али је јасно да садашње вањске границе Босне — остају. У том смислу, границе крајишког кантона, области или регије, такође су познате. Оне нису стваране простим цртањем националних историографа по политичким мапама, оне постоје независно од тога и стварно су их исцртале историјске околности у којима се народ на овим просторима налазио.

Постоје све очигледније, међутим, да европским приједлогом Босна и Херцеговина остаје „унитарна федерација“ са врло великим компетенцијама централне, републичке власти. Војска, полиција, банка и монета су, према папиру који Караџић у Бриселу није хтио да потпише

прије „консултација“ с базом, предвиђене за „државни ниво“. Признање, европско и америчко, што ће рећи свјетско, такве Босне и Херцеговине, много је испод минимума на који су СДС-овским представницима хтјели да пристану. Кољевић је на Скупштини САО Херцеговина, наводно, готово резигнирано закључио — **Ми смо имали добре најере, али, ето, видјели сте да не иде!** На ванредној сједници Скупштине бањолучке Српске демократске странке Радосав Брђанин је примијетио да „то није изјава примјерена једном државнику“.

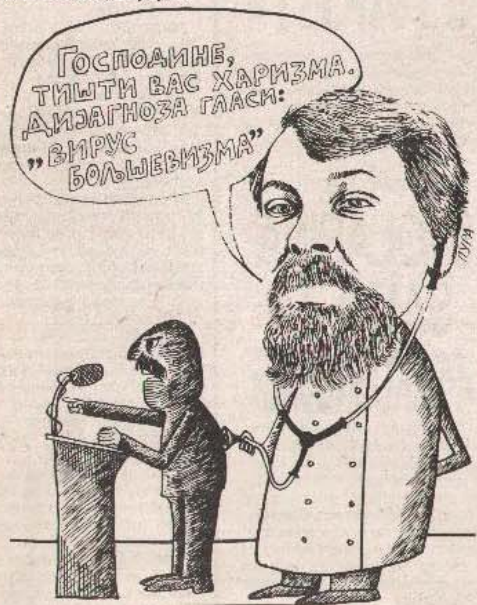
Махање лисабонским папирићем

У току сједнице сарајевске Скупштине српског народа БиХ, када се расправљало о бриселском састанку, стигао је, наводно, телеграм Португалца Кутињера, којим се, готово упитивно, од СДС тражи да пристане на бриселски приједлог. То је, како је на скупштини бањолучке Српске демократске странке реферисао посланик **Златко Кељечић**, захтјев и Европске заједнице и Сједињених Држава. На основу тога није тешко закључити да је СДС БиХ поново приморан на „потез црним фигурама“ односно дефанзивну тактику. Лисабонски папир, ако га је уопште било, показао се безвриједним као и онај којим је Чемберлен махао у Лондону по повратку из Њемачке. Ако би се аналогно ишло даље у поређењу са овим детаљем из историје, то би значило — рат. У Сарајеву су се, како се сазнаје, посланици Српске Републике БиХ појединачно изјављивали о „минимуму испод којег се у преговорима са Европом не смије

ићи“. Закључак из Сарајева своди се на двије констатације — или заједничка држава за све Србе у остатку Југославије или конфедерална Босна и Херцеговина са сувереношћу њених конститутивних народа на њиховим „етничким просторима“.

Другим ријечима, проглашење суверенитета Босне и Херцеговине са свим компетенцијама државе централизованом на нивоу врховне државне власти, према концепцији СДС води у рат. Концепт Српске Републике Босне и Херцеговине, као конфедералног конституента „суверене Босне“ би у том случају, пао у воду. Таква могући развој догађаја поново у приватни истиче једном већ одбачену „крајишку варијанту“, о реорганизацији Босне и Херцеговине. Конкретно, регионализација у смислу територијалне трансформације Републике на неколико регија (кантона) са свим елементима власти на регионалном нивоу и, у договору са републичким центром, преносом компетенција из области спољне, дијела одбрамбене и још неких политичких функција на ниво Републике, јесте, прије свега, могући политички домет. Потом, није доказано да је то нерационално рјешење, а политичка воља за такву варијанту постоји не само у оквиру крајишког СДС. Када се националне страсти слегну, локални интерес за регионалну варијанту постоји и у неким крајишким општинама у којима српско становништво не представља апсолутну, па ни релативну већину. Тржишна логика, према којој су „браћа, браћа, али кесе нису сестре“, врло ће брзо, након смиривања тензија, постати доминантна.

ДР РАДИСАВ ВУКИЋ, председник Регионалног одбора СДС Босанска крајина

(Црта и пише: Рајко ПУШИЋ)

ПОГЛЕДИ

Пише: Драган ДАВИДОВИЋ

Разбијањем Краљевине Југославије 1941. године Њемачка и Италија основале су државу Хрватску, у коју су, поред осталих ушле и земље Босне и Херцеговине. У саставу нове државе била је и Босанска крајина за коју је тадашње хрватско државно водство говорило да је срце нове државе. А та држава чије су вође као светињу истичале независност саздану на хиљадугодишњој припадности хрватског народа западној култури, управо је на овим подручјима показала да је хрватски тоталитаризам превазидвао своје њемачке и италијанске учитеље.

Рат у коме се свијет нашао тих година био је за већину Хрвата и дио Муслимана права прилика за успостављање старе идеје о држави чије би се границе на истоку протезале од Суботиче, преко Београда дуж Дрине, па све до Бике. Заједно са оваквим територијалним заокружењем подрзумијевања је и држава која би била чиста етничком и раснон смислу. Другим ријечима, за Србе, Јевреје и Цигане на овим просторима егзистенција није била обезбјеђена. Остваривање ове идеје није могла да спречи ни чињеница

да је у НДХ од око шест милиона становника било око три милиона Хрвата (једва нешто више од 50 одсто), око два милиона (Срба (око 30 одсто) и око 800 хиљада Муслимана (око 13 одсто). У Босни и Херцеговини тај однос је за Хрвате био још неповољнији: Срба је било 44 одсто, Муслимана око 30 одсто, а Хрвата око 22 одсто. У Врбаској бановини, која је била нешто већа од историјског појма Босанске крајине, Срба је било 57 одсто, Муслимана 25 одсто, а Хрвата око 17 одсто.

Српско питање рјешавано је по чуваној усташкој формули: тријетину Срба требало је убити, тријетину превести у римокатоличку вјеру, а тријетину протјерати у Србију.

УГЛЕДНИ СРБИ НА УДАРУ

Не удару ових мјера, од преих дана постојања НДХ, били су, прије свих, свештеници, интелектуалци и економски богатији слојеви српског становништва. Путоказ за овакво дјеловање хрватских и муслиманских усташа било је, између осталог, зверско убиство бањолучког епископа Платона (Јовановића) и 16 православних свештеника

Срби су убијани на свим мјестима, појединачно и у групама. У Босанској крајини постоји око 500 губилишта на којима је убијено око 80.000 Срба свих узраста. Под тим губилиштима се подразумевају мјеста на којима је страдало најмање пет особа. Поменито само нека: Гаревице код Бихаћа (око 12.000 Срба је заклано за два мјесеца), затим илинденски покољи по градовима (Сјански Мост, Приједор, Кључ, Босанска Крупа, Босански Нови, Велика Кладуша и слично) где је за три дана поклано око 20.000 људи. Ту је и Дракулп, село покрај Бање Луке, у којем су хрватске усташе под вођством римокатоличког свештеника, за један дан, заклеле 2.300 Срба. Не поштеднише ни новоробљенци.

Осим на локалним губилиштима, Срби су масовно убијани у концентрационим логорима широм НДХ. Символи страдања свих Срба, па и босанскокрајишких, су Јасеновац и, свакако, Јасеновац се највећим губилиштем Граднина. Према компетентним процјенама у Граднини је убијено око 360.000 људи. Српска трагедија је и војна операција „западна Босна“, када је у

љето 1942. године расељено око 80.000 стивоника са Козаре. Страдање се није завршило само овим безумним расељавањем већ и у директним терору на самој Козари и у логорима Јасеновац и Стара Градница где је на хиљаде невиних Срба нашло своје смрт. Тада су хрватске

усташе основале и дјечије логоре што европска цивилизација у својој историји не познаје. У току рата усташе су на овим подручјима убиле на десетине хиљада дјеце на најбестиднији начин. Као и људи тако су и дјеца била подвргнута тешким мучњима и убиствима. Према изјели

РЕФЕРЕНДУМ

ПРЕМЈЕНОР	СРБИ	МУСЛИМАНИ	ХРВАТИ
1931. А.	32.750 (58,57%)	16.113 (28,81%)	6.006 (10,74%)
1946. А.	36.282 (53,85%)	22.744 (33,75%)	5.391 (10,57%)
1991. А.	47.749 (42,5)	49.454 (44,00%)	6.300 (5,6%)
БИХАВ			
	СРБИ	МУСЛИМАНИ	ХРВАТИ
1931. А.	17.178 (43,70%)	13.926 (35,52)	7.999 (20,55)
1946. А.	7.963 (28,84%)	17.497 (47%)	7.015 (21,50%)
1991. А.	12.646 (11,88)	47.223 (66,60%)	5.471 (7,7%)

ДОК ТОПОВИ ПУТЕ, БОЛ И ТУГА БЕЗГЛАСНО ЈЕЧЕ У ПОРОДИЦАМА ПОГИНУЛИХ ВОЈНИКА

ХУМАНОСТ НЕ ЧЕКА ЗАКОН

ПИШЕ: Љиљана ЛАБОВИЋ
СНИМИО:

Радивоје ПАВИЧИЋ

Многа су босанскокрајшња села већ мјесецима завијена у црно. Бојом смрти означено их је пуцањ, непријатељске пушке узимајући најбоље синове.

Раико Телић из Доње Бистрице погинуо је 3. јануара ове године ратне, у својој двадесет четвртој години.

Иза њега остале мајка Јованка отац Томислав и сестра Радмила.

Драгу Босанчића из села Обровца мајка Драгојла, отац Ратимир, браћа Зоран и Миломир и сестра Драгиња испратили су на редовно служење рока 11. јуна прошле године. Била је недеља. Двадесетог фебруара стигао је телеграм. У четвртак, када је и рођен, погинуо је на Банији, на стражи.

На вјечни поминак испратише га опет - у недељу.

АПЕЛ ЗА ЛИЈЕК

Марица Дедић, сестра погинулог Жарка, болује од тешког облика епилепсије.

Моле се грађани који поседују или су у прилици да набаве лијек HYDANONEN, неопходан за лијечење ове дјевојке.

Лијек, или могућу замену — РНЕМИТОН можете донијети у просторијама бањолучког СДС—а у Дому културе, како би благовремено био достављен Марици Дедић у Хан—Кола.

У трошој кући, облијепљеној тананим циглама, под плафоном од картона, село Хан-Кола, у тамни запретиој дневном свјетлости што чини кроз мајушан прозор, скупила се, безгласна породица Сретен Дедића, чији је син Жарко настрадао на западнославонском ратишту.

Мајка Драгомила од тог дана из куће не излази, а сестра Марица, тешко болесна, болем за братом у себи „гуши“ бол о којим је рођена.

У куће ове ријетко ко залази. И комшије и пријатељи као да се стиде подгледати сузи у којима се слушају лелек и јадиково мајки, што скрштених руку сједе гледајући у врата, као да ће им се

Гојко Крстановић, Мирко Станић и Мирко Савић при уручивању пакета помоћи родитељима погинулог Драге Босанчића

синови здрави и јаки са прага поново огласити.

Протекле сриједи, путељцима означеним стрелицама на којима су напјељене смртнице ове су породице посетили Гојко Крстановић, Мирко Станић и Мирко Савић, чланови бањолучке Српске демократске странке.

Донијели су им милоште — пакет пун воћа, кафе, шећера, детерџента, флашу пића и штеку цигарета, пакетич слаткиша и коверту са 1.000 аустријских шилинга.

Пакете су домаћини невољко, као да их не мисле отварати, оставили у лошак кућице, више обрадовани што су их се неки њима непознати људи сјетили и дошли да их обиђу.

Ријеч по ријеч, једни од других скривајући сузе и саучеће, уз зашиту прелеченице, текао је разговор о ономе што је било и сада ваља чинити. Живот иде даље, на будућност се мора мислити...

Обишли смо преко стотину ожалостених породица, испричао нам је у повратку господин Гојко КРСТАНОВИЋ, члан Извршног одбора СДС-а који је, заправо и покренуо ове акције помоћи породицама пострадалих војника.

Начинити смо списак особа којима је неопходна социјална помоћ, затим незапослених чланова породица и попис потребних грађевинског материјала за санацију и изградњу кућа.

У договору с представницима Армије, дане каже господин

Крстановић, истичући да је несобичну вољу за сарадњу и конкретну помоћ понудио генерал потпуковник Владимир Вуковић, договорено је да се сви они који изразе жељу могу запослити на одређено вријеме у ЈНА при разним специјалностима.

Сад нам је најважније, истиче Крстановић, да прибавимо нацрт или преднацрт закона који до детаља регулише сва права како породица погинулих, тако инвалида и учесника рата, а који је већ усвојила Република Србија.

Морамо се присјетити да је и након првог свјетског рата она држава обештећила кроз разне видове инвалиде и учеснике, а поготово породице погинулих бораца, каже Крстановић.

ПОМОЋ И ПОДРШКА

Новчана средства која се додјељују ожалостеним породицама стигла су од мјесних одбора СДС—а из Аустралије, Аустрије и Њемачке.

Разумијевање и помоћ понудили су и предузеће „Велепрехрана“, „Тропик“, „Инцел“, а очекује се да својим прилозима помогну и „Грађа“, „Витаминка“, „Житопродукт“, „Босанка“, „Сточар“...

Носиоци свих активности осим Гојка Крстановића, Мирка Станића и Мирка Савића су и Раде Бојић, командант Општинског штаба за прихват избјеглица, те Миломир Милошевић и Ацо Качавенда чланови штаба.

Одлуком председника Извршног одбора бањолучке општине Рајка Касагића, додијељено је неколико гарсонјера и станова породицама које су остале без крова над главом. Поред господина Касагића, за приоритет у рјешавању ових проблема залаже се и председник Скупштине општине мр Предраг РАДИЋ.

ЗАКОН

• Иако се очекује усвајање закона који ће до детаља регулисати сва права породица чији су синови настрадали у рату, Извршни одбор бањолучке Српске демократске странке донио је одлуку да се свим ожалостенима бар једном мјесечно додијели новчана и материјална помоћ

Породица Жарка Дедића: отац Сретен, мајка Драгомила и сестра Марица којој је неопходан лијек HYDANONEN

Досљашним објаснима, најпослије, није окончан број погинулих, већ и даље добијамо податке о новим жртвама, што нам врло тешко пада. Зато настојимо да нашим објасном колико-толико ублажимо неизмјеран бол и тугу породица, иако смо свјесни да то не можемо постићи.

Вјерујући да је утјешна и добронамјеран ријеч често јача и кориснија од икакве материјалне помоћи, господин Крстановић ће већ сутрадан, након објасне породица Телић, Босанчић и Дедић, заједно са Мирком Савићем и Мирком Станићем кренуо у нову мисију подршке и хуманости.

И ГЕНОЦИД

евиденцији Срби су мучени и убијани на око 700 различитих начина и ниједан није мимошао Босанску крајину.

У НДХ православно свештенство, начелу својим епископима, убијано је без милости или протјерано у Србију. Поручено је око 500 вјерских објеката (у Босанској крајини око 100 од којих многе цркве ни до данас није било могуће обновити). У Бањој Луци је до темеља порушена Саборна црква „Свете Тројице“. Уз све то, усташе су опљачкале огромно црквено благо; спаљене су или на други начин уништене матичне књиге вјенчаних, крштених и умрлих. Уз благослов Ватикана и римокатоличког епископата, уз пуни допринос свјетског и редовничког свештенства, на римокатоличку вјеру присилно је преведено у НДХ око 250.000 православних Срба.

Када је ријеч о протјеривању Срба из НДХ, поменимо само податак да је, према евиденцији комесаријата за избјеглице, спас у Србији нашло око 400 хиљада Срба, од којих је готово 90 одсто било са подручја НДХ. Многи се, ни после рата, нису никада хтели вратити у мјеста својих страдања.

КАТАСТРОФАЛНЕ ПОСЉЕДИЦЕ

Геноцид над Србима у другом свјетском рату манифестовао се и у пљачки огромне покретне и непокретне имовине, како појединачно тако и разних удружења и завода. Злочин геноцида проводио се и на пољу културе и науке; забрањена је употреба ћирилице и српског језика, из школских планова и програма избачено је све што се односило на српску историју и културу, просвјетни, научни и културни прагови су убијани или протјеривани, а тих година широм

НДХ спаљено је или прерађено у нови папир на десетине хиљада књига штампаних ћирилицом или писаних у српском духу. Готово све штампарије са ћириличким слогом и писаће машине једноставно су уништене.

Према свему што је наведено јасно је да је над Србима у вријеме постојања НДХ извршен један од најтежих злочина у дугој историји Европе. И петицијна анализа било којег сегмента геноцида који је извршен показали би катастрофалне посљедице за српски народ. Наравно, то се највише осјећа у огромном губитку становништва. Да те посљедице ни

данас нису саниране, види се и из упоредних показатеља пет предратних срезова о кретању становништва.

Свима онима који би ставили примјером на могућност манипулације статистиком можемо само да препоручимо језиве редне бројеве смрти са именима и презименима жртава.

Када се све ово узме у обзир, може се закључити да питање референдума или плебисцита на подручја захваћеним геноци-

дом не представља домен права или политике, већ домен етике унутар које страдали народ мора пронаћи ослонац сопствене egzистенције. Међутим, чињеница је да злочинци никада нису признали злочин и да га свих дана чак и санкционишу референдумом. И док је год то тако српски народ има право и обавезу да етичке ривнице замјени свим могућим облицима борбе која ће му обезбједити нормалну egzистенцију на овим подручјима.

САВОСКИ МОСТ	СРБИ	МУСЛИМАНИ	ХРВАТИ
1931./г.	28.285 (60,47%)	11.652 (24,91%)	6.727 (14,39%)
1948./г.	24.405 (53,50%)	14.158 (31,05%)	6.991 (15,34%)
1991./г.	25.372 (42,2%)	28.285 (47,00%)	4.267 (7,2%)

БОСАНСКА КРАЈИНА	СРБИ	МУСЛИМАНИ	ХРВАТИ
1931./г.	31.502 (67,12%)	15.087 (32,14)	347 (0,74%)
1948./г.	17.271 (47,62%)	18.741 (51,60%)	222 (0,61%)
1991./г.	13.726 (23,6%)	43.365 (74,5%)	143 (0,2%)

САЦИН И ВЕЛИКА КЛАДУША	СРБИ	МУСЛИМАНИ	ХРВАТИ
1931./г.	11.072 (23,42%)	35.313 (74,70%)	895 (1,89%)
1948./г.	6.209 (11,27%)	48.010 (85,30%)	857 (1,55%)
1991./г.	3.026 (2,7%)	109.861 (94,7%)	849 (1,8%)

POGLED IZ KRAJINE

IZMEĐU POLITIKE I KRUHA

PIŠE Srđan RADULOVIĆ

OŽILJCI OD PODJELA

U Kninu je boravio komandant južnog sektora mirovnih snaga UN, kenijski general Arab Rob, pod čijom će komandom na području južnog dijela Krajine biti tri bataljona sa 2.300 vojnika iz Kenije, Francuske i Češkoslovačke. Goran Hadžić, predsjednik RSK (po odluci Skupštine iz Borova Sela), nastanio se u Kninu. Milan Babić, poslije više od godinu dana, sazvao sjednicu SO Knin. „Borovoselska“ vlada Zdravko Zečevića imenovala novog direktora i glavnog urednika RTV Krajine, a kineski milijarder ne dovoživaju ulazak u zgradu (kancelariju) direktoru RTV i ministru informisanja u Babićevoj vladi Lazu Maru. Hadžić i Zečević predstavljaju RSK u razgovorima s prethodnicom mirovnih snaga, a Babić poslao pismenu poruku generalnom sekretaru UN Butrosu Galji.

Ove kratke agencijske vijesti predstavljaju ilustrativan mozaik krajinskih političkih prilika. Babić je sve dalje od respektibilne uloge kakvu je donedavno imao, dok funkcioneri izabrani u Borovu Selu preuzimaju ključne pozicije. Oni imaju podršku vojske pod čijom je komandom i teritorijalna odbrana, a Martić je ministar u Zečevićevoj vladi, iz čega jasno proizlazi opredjeljenje i uloga krajinskog MUP-a. Da bi očuvao svoj već znatno izmanjeni politički rejting, Babić pokušava uspostaviti „savezništvo“ sa opozicijom u Srbiji, mada je ranije bio izuzetno kritičan u ocjenama pojedinih stranačkih lidera, posebno Vuka Draškovića.

S druge strane, Hadžić, Zečević i Mile Paspalj daju bezrezervnu podršku Miloševiću. To se vidi i po njihovim ocjenama devotomartovskih događaja, za koje Hadžić kaže da predstavljaju pokušaj „rušenja srpskog naroda i srpske države“, uz poruku da svi Srbi „moraju stati pod srpski barjak čovjeka koji je izabran ogromnom većinom glasova“. To što „taj čovjek“ i dalje drži petokraku na „srpskom barjaku“, Hadžiću nije toliko važno iako komunistima poručuje „daleko imljena kuća“, a za sebe izjavljuje kako je — monarhista.

Hadžić, Paspalj i Zečević tvrde da u RSK nema dualizma vlasti, te da Babićeve odluke, kao i odluke kninskog saziva Skupštine RSK, nemaju legitimitet. Nije isključeno da će vremenom Babić biti definitivno istisnut sa krajinske političke scene i da će se njegova uloga eventualno svesti na funkciju predsjednika SO Knin. Međutim, time podjele koje su bile aktuelne u protekla dva mjeseca neće biti potpuno izbrisane. Nezahvalno je prognozirati koliko građana u Krajini podržava Babića, ali je sasvim izvjesno da to nije „samo uski krug ljudi koje je on doveo na vlast“, kako tvrdi druga strana. Osim toga, zaboravlja se da podjele ostavljaju duboke i dugotrajne ožiljke. Dovoljno se sjetiti sukoba Babić — Rašković, koji je eskalirao prije godinu dana kada je Babić formirao SDS Krajine, čije ga rukovodstvo i danas podržava, te eliminisao sa značajnijih pozicija pristalice dr. Jovana Raškovića. Tada nastale

● **Nezahvalno je prognozirati koliko građana u Krajini podržava Babića, ali je sasvim izvjesno da to nije „samo uski krug ljudi koje je on doveo na vlast“**
● **Treba li da čudi što je kod građana stalno prisutna nevjericu u mogućnost da 2300 „plavih šljemova“ budu efikasniji od pripadnika Kninskog korpusa**

podjele aktuelne su još uvijek. Čini se da su izborni jedino pravo rješenje. Za izbore je Hadžić, ali uz napomenu da „Babićevo raspisivanje izbora ne znači ništa, jer odluku nisu donijeli legitimni organi vlasti RSK“.

MIROTVORCI NISU ZADOVOLJNI

Drugi faktor koji karakteriše situaciju u RSK jeste skorošnji dolazak „plavih šljemova“. Međutim, ne smije se zaboraviti da je još prisutna realnost rata, naročito na krajinsko-dalmatinskom i ličkom frontu. I po broju i po posljedicama incidenta i sukoba gotovo da nema razlike u odnosu na razdoblje prije tzv. sarajevskog sporazuma o primirju. Uostalom, nedavno je bombardovan i Knin. Zato ne treba da čudi što je kod građana stalno prisutna nevjericu u mogućnost da 2.300 pripadnika mirovnih snaga UN budu efikasniji od pripadnika Kninskog korpusa. Istovremeno, dolazak mirovnih snaga nije pripremljen prethodno sklopljenim sporazumom o liniji razgraničenja, što ostavlja otvoreno pitanje granice RSK. Hadžić i

Zečević su izjavili kako nisu potpuno zadovoljni uspostavljenim „granicama“, jer u sklopu RSK nisu Osijek, Vinkovci, Karlovac Zadar. S obzirom na to da su došli na vlast kao predstavnici mirovne opcije, bezuslovno podržavajući Vensov plan, dok su Babićevi stavovi tumačeni kao opredjeljenje za rat, ovakve izjave sasvim sigurno neće doprinijeti njihovom mirovotvoračkom imidžu.

Ipak, treba očekivati da će sam međunarodni značaj mirovne misije „plavih šljemova“ biti mnogo djelotvorniji za očuvanje mira nego njihovo naružanje. Time će se omogućiti uslovi za politički dijalog, u prvom redu za rješavanje ključne teme koja se zove — status Krajine.

KAKO DOĆI DO RAZVOJA

Konačno, i ne manje važno pitanje, jeste stvaranje preduoslova za bavljenje ekonomskim i socijalnim problemima. Stvaranje lažna psihoza kako će devizni učinak boravka mirovnih snaga biti djelotvoran. Naime, na to nako slabu predratnu privredu, osim pojedinih uglavnom simboličnih izuzetaka, sada je natovareno još teže breme ratnih posljedica: uništena sela, zapostavljena poljoprivreda, prekinuti saobraćajni tokovi, uništeni ili oštećeni privredni pogoni, infrastrukture... Tu je i problem zbrinjavanja izbjelika, a nije isključeno da će se njihov broj povećati (Srbi iz hrvatskih gradova). Zdravko Zečević s pravom naglašava kako je pred njegovom vladom ozbiljan i obiman posao osmišljavanja programa razvoja, prvenstveno u funkciji korištenja agrarnih resursa i privlačenja kvalitetnog kapitala za oživljavanje privrede. Međutim, upravo neriješen status Krajine može predstavljati najozbiljniju kočnicu većim ulaganjima, a ne treba zaboraviti ni negativan uticaj činjenica da je Krajina na duži rok potencijalno ratno poprište.

Mjesta preteranog optimizma očito nema, a s obzirom na političke i socijalne neprilike, to područje bi opet moglo postati najveće migraciono žarište na teritoriji bivše SFRJ.

RASPOLOŽENJE NA KORDUNU PRED DOLAZAK „PLAVIH ŠLJEMOVA“

STRAH, OPREZ I MALO NADE

PIŠE Ljubicica ČIČA

Atmosfera na Kordunu pred dugo najavljivani i još prije mjesec dana željno očekivani dolazak mirovnih snaga Ujedinjenih nacija bremenita je strahom i neizvjesnošću. Ovaj dio Krajine priprema se za prihvatanje vojnika mira u uslovima funkcionisanja paternalne vlasti ili, čak, prema oštirim kritičarima krajinskih zbivanja — nefunkcionisanja bilo kakve (izuzev vojne) vlasti. Takvo stanje unutarnjih političkih borbi blokiralo je rad mnogih institucija Republike Srpske Krajine na Kordunu. No, nakon burnih događanja proteklog mjeseca, kada su zasjedale skupštine u Glini, Kninu i Borovu Selu, situacija se ipak polako smiruje. I dalje je običnom narodu, pa i onim upućenicima, mnogo toga nejasno. Ali, bar nema onih političkih skupova koji su još više zbunjivali narod, stvarali sumnju prema vođama i dezorijentalisali ga.

Svakodnevno raste zabrinutost zbog sve učestalijeg i ozbiljnijeg narušavanja primirja od strane hrvatske vojske, koja prijeti da eskalira u sukobe većih razmjera. To bi, smatraju ovdje, moglo ozbiljno poremetiti mirovne snage Ujedinjenih nacija. A hrvatska strana je, očito, sve nestraljivija. Nedostaje joj i ono malo dobre volje što ju je pokazala potpisujući primirje u Sarajevu. Vidljivo je to i u sve žestićih napada Tudemovih bojovnika na odbrambene

ne položaje Armije i srpskih teritorijalaca, u kojima branioci Korduna svakodnevno ginu.

Bojzan od provokacija

Ovdje svi žele da primirje preraste u trajni mir i da „plavi šljemovi“, kao neminovnost ovog trenutka, što prije dođu, ali se strahuje od onog što će hrvatsko vrhovništvo pokušati učiniti da ostvari svoje namjere kad se Armija povuče sa ovih prostora, a teritorijalci uskladište svoje oružje. Neumjerene i neumjesne izjave koje stižu iz Zagreba, a u kojima hrvatski političari prijetnje da će im „plave kacige“ pomoći da uspostave suverenu vlast u okviru administrativnih granica bivše SRH. Ma kako bile providne, ipek izazivaju ozbiljnu uznemirenost. Niko ovdje nije sklon da povjeruje u dobre namjere hrvatske strane — ni političkog vrha Hrvatske, a najmanje ekstremista koji se nalaze u redovima Tudemovih vojske. Postoji bojzanost i upada terorističkih grupa biti i kad „plavi šljemovi“ definitivno stignu na ovo područje. Zato se sa sve manje naklonosti i povjerenja među stanovništvom primaju umirujuće tvrdnje armijskog vrha, u kojima se kaže da će JNA, i kad se povuče

izvan Krajine, u svakom trenutku biti spremna da zaštiti srpski narod ako to bude potrebno.

I najnovije izjave svjetskih političara, te rezolucija Evropske zajednice o priznavanju jugoslovenskih republika u okviru sadašnjih avnojskih granica — izazivaju bojzanost od nametanja (prije svega srpskom narodu) rješenja političkog problema krize u Jugoslaviji. Ako bi to značilo da će Srbi iz Krajine morati ostatu u Hrvatskoj pod zaštitom Ujedinjenih nacija — mira ovdje neće biti — uvjereni su na Kordunu. Zadržani dana i narod i poznavaoce političkih prilika u Jugoslaviji sve više brinu i događanja u susjednoj Bosni i Hercegovini, čiji bi nepovoljan rasplet mogao prekinuti aktivnosti oko dolaska „plavih šljemova“ i rasplamsati ratni požar širom zemlje.

I ne samo to. Ako bi nacionalna podvajanja i netrpeljivost u centralnoj jugoslovenskoj republici prerasla u oružane sukobe — to bi potpuno presjeklo veze Krajine sa ostatkom Jugoslavije. Omeđujući bi se protok ljudi, robe i kapitala, blokirao bi se dovoz humanitarne pomoći, goriva i ostale robe na ovo područje.

Prave i lažne vrijednosti

Inače, stanovništvo ovog dijela Krajine, ipak, najčešće je zao-

kupljeno pitanjem kako preživjeti. U uslovima nestašice svega i svačega, novca je ipak najmanje. Dohodak stvaraju samo rijetka privredna preduzeća, koja upošljavaju isključivo žensku radnu snagu. Porodične budžete dopunjavaju (za sada) primanja teritorijalaca angažovanih na ratištima, no sve je to jedva dovoljno da se porodice prehrane. Pristupiti socijalnom bijedom, prisjetni radnici pripremaju štrajk upozorenja, sve je više penzionera koji dobivaju status „socijalnih slučajeva“ i onih koji ovise o humanitarnoj pomoći Crvenog krsta.

A sve to još više podstiče tenzije i strah i gorak ukus besperspektivnosti. Osjeća se i razočarenje, usljed spoznaje da je sve što je ovaj narod krivim žrtvama izborio koristilo samo nečijim ličnim političkim promocijama. Ljudi su ogođeni činjenicom da su takvi „predstavnici“ naroda odavno osigurali stanove i zaposlenje sebi i porodicama u Beogradu. Primijećeno je, naime, da su najvatrenije apologete teorije o nepomirivosti i nemogućnosti suživota Srba i Hrvata na ovim prostorima, ti „Kordunaši po potrebi“ — prvi promijenili mjesta boravka, da ne bi mogli biti mobilisani na Kordunu, kada je ovdje proglašeno ratno stanje. Narod to vidi, narod to boli a narod to bogami, i ne oprašta. Naročito ne ona mladost koja leži razasuta po vlačnim i hladnim rovovima širom Krajine. Zato ako zavlada mir, na-

● **Kordunaše sve više brinu i događaji u Bosni i Hercegovini, čiji bi nepovoljan rasplet mogao prekinuti aktivnosti oko dolaska „plavih šljemova“ i rasplamsati ratni požar u zemlji**

rodu Krajine predstoji ono mučno suočavanje, prepoznavanje i razgraničenje lažnih i pravih vrijednosti.

Ipak, u svemu tome ima i pozitivnih i optimističkih razmišljanja, koja podržavaju lokalni političari. Mnogi vjeruju da je dolazak mirovnih snaga šansa za pokretanje privrednih tokova i oživljavanje društvene nadgradnje. Zato se ovih dana nastoje angažovati svi raspoloživi materijalni i ljudski potencijali da se što prije osposobe kvalitetni ugostiteljski objekti, prodavnice ekskluzivne robe, sportski tereni i kulturni središta.

No, osjećaj olakšanja i entuzijazam su mnogo manjnije prije mjesec dana kada je stanovništvo masovno izražavalo podršku prihvatanju Vensovog mirovnog plana. Jer, narod ovdje jeste za mir, ali ne takav u kojem će Srbi iz Krajine živjeti u getima i biti građani drugog reda.

POLITIČKA BH. SCENA

PREGOVARANJE

BEZ „KONTRI“

Jednog pravnog teoretičara pitali je li on za unitarnu, ili za konfederalnu Bosnu i Hercegovinu, a on veli: „Nemojte samo da bude totalitarna!“ O sudbini BiH, naravno, razgovori su u toku, a vode se u Lisabonu, Briselu, Sarajevu, jedino je rezultat neriješen — nula prema nula! U svakom slučaju, biće po volji svi tri naroda, tj. kako se dogovore tri nacionalne stranke na vlasti koje izražavaju interese svojih naroda. Razlike su još znatne, ali je valjda svima jasno da nema — pritisaka, naturanja rješenja, naglasavanja i politike svršenog čina.

SVE JE DRUGAČIJE

Politička klima za ove pregovore, vjerovatno, poboljšava se nakon drastične euforije stvorene nakon referenduma na koji nije izašao srpski narod. Tih referendumskih dana bilo je i previše likovanja u stilu — sudbina BiH je riješena, samo još da se proglasi nezavisna bh. država. Istina, referendum je pokazao političku volju najvećeg dijela muslimanskog i hrvatskog naroda, što nije loše da se zna, ali njima, ipak, nije ništa definitivno odlučeno da se dalje ne bi razgovaralo. Kad nam je već Evropska zajednica nametnula metod pregovora i odredila „razrednog starješinu“, taj dio se mora odraditi, jer gospodin Hoze Kutljero, a on je taj „starješina“, nije od onih diplomata koji povjereni mu posao ne završava kako su mu njegovi šefovi naložili.

Očito je, međutim, da Kutljero baš ne poznaje najbolje ovdašnji mentalitet, dok nakon svake od tih pregovaračkih sesija izjavljuje da je zadovoljan tokom razgovora i da — ima pomaka! Time on, vjerovatno, želi da, koliko-toliko, naglasi svoju ulogu koja, naravno, nije mala, ali ne i presudna za sutrašnjicu Bosne i Hercegovine. Razgovora će još biti, a ishod, rekli bismo, nije uputno još prognozirati. Ono što je, u svakom slučaju, sigurno, jeste da BiH više nije ono što je bila, da se mijenja i da će se mijenjati.

Zanimljivo je da jedan od ravnopravnih učesnika tih razgovora o BiH — Stranka demokratske akcije, stalno preko svojih predstavnika želi podučiti da su oni ti koji popuštaju. Ne zna se samo u čemu se ta fleksibilnost, ako je uopšte ima, sastoji pošto gospodin Alija Izetbegović neprestano ističe da BiH može biti samo jedinstvena i unitarna država koja se neće razdvajati na konstitutivne jedinice. On je, dakle, za federativnu BiH, a Srpska demokratska zajednica i Hrvatska demokratska zajednica za konfederalnu, s tim da se utvrde, osim nacionalnih, i drugi principi (ekonomski, geografski, komunikacijski itd.) regionalizacije. Valja izvršiti „inventuru“

unutrašnjih međa u BiH kako bi regionalno integrisanje bilo po mjeri svakog od naroda, a postojeća republika u sadašnjim granicama.

POMJERANJE GRANICA

Je li realno da BiH ostane u svojim sadašnjim granicama, u poznatom trouglu, ili četaj trokut, možda, postati kvadrat ili romb? Kako uz konferenciju o BiH traje i pregovaranje o Jugoslaviji, očito je da postojeća situacija ukazuje na nužnost rasprave o tome gdje će se koja država smjestiti i koje će joj biti buduće granice. Poznato je da je jedna trećina Hrvatske izvan inepencijena nove i već međunarodno priznate države dr Franje Tuđmana. Vrhovništvo i Vlada u Zagrebu već neko vrijeme više ne mogu dobaciti u Kninsku kraljinu, Baranju, dio Slavonije, Kordun, Vrhovnik i dalje smatra da je Hrvatska ovaj građanski rat dobila, jer je međunarodno priznata, ali izbjegava da ko-

nim područjima, Hrvatske, biti i svih 15 hiljada pripadnika Ujedinjenih nacija. Ostaju samo dogovori o tome — šta će kome pripasti i kako će neke teritorije izgledati kad jednog dana odu mirovne snage.

SVE KARTE NA STO

Pošto je svom meceni Helmutu Kolu dao obećanje da neće ratovati kad u Hrvatsku dođu „plavci“, dr Tuđman je sve više zagledan u mapu da bi si priskrbio ono što je „njegovo“. Više ne pominje „povijesne granice“ do Drine, ali i te kako računa na zapadnu Hercegovinu kao na svoju dijaspuru, koja će doći u naručje svoje matice. Kako se ovo saznanje može odraziti na pregovore o budućnosti BiH? Zanemariti se ne može, ali će se imati u vidu korelacija između onoga što radi Kutljero i onoga čime se bavi lord Karington.

Te dvije konferencije su u velikoj povezanosti i to je logično. Sve karte treba staviti na sto i o

Stabilni mir u Bosni i Hercegovini se može postići samo sporazumijevanjem, tako da niko ne bude oštećen

Najvažnije je poštovanje volje naroda koji, bilo gdje da se nalazi, tačno zna gdje bi mu i s kim bilo najbolje da živi. U miru, naravno

PIŠE Duro KOZAR

mentariše gubljenje znatnog dijela svoje ranije teritorije. Neka područja suza Hrvatsku definitivno izgubljena i sada treba vidjeti kako da se to namiri, da bi se, ipak, uspostavio nekakav balans i određene granice pričvrstile.

Šta bi Hrvatska mogla da dobije zauzvrat? Vjerovatno, zapadnu Hercegovinu, jer tamo je etnička situacija čista, Hrvata ima 95 posto, tu se više uvažava Tuđman nego Predsjedništvo SR BiH, a hrvatski dinar je platežno sredstvo, prije nego ju-dinar, gleda se HTV i sluša Hrvatski radio, čitaju zagrebački i splitski listovi. To je fakat koji se ne može zaobići. Nije tek tako poslani HDZ u Skupštini BiH Ivan Šarac, nedavno, za govornicom rekao da bi zapadni Hercegovci najprije svoj život vezali za Hrvatsku, te da bi izješnjavanje o tome potvrdilo volju žitelja Čitlika, Sirokog Brjega, Gruda, Ljubuškog, ali i Livna i Tomislavgrada.

Dalmacija bi se tako povezala sa svojim zaledem gotovo do Mostara, a hrvatski krajevi u kojima bi se Srbi oćijepili jer ionako u Hrvatskoj nije nisu. Kome bi se, dakle, pripojila Kninska kraljina i Kordun? Prirodno bi bilo da budu u zajedničkoj državi sa Bosanskom kraljinom, tj. u okviru BiH koja bi bila konstitutivna od regiona ili kantona, a to je ono za šta se zalaže i SDS i njegov pregovarački tim. Ono što se u ratu izgubi, samo se ratom može povratiti, a na tu kartu dr Tuđman ne može igrati, pošto je prethodno „plavih šljemova“ već tu, a uskoro će, na kriz-

svemu racionalno pregovarati. To je mnogo bolje nego voditi rat, jer rata su, osim fanatika, ovdje svišti. Potrebno je, očito, puno mudrosti, jer su razne opcije u „igri“, a svaka pregovaračka strana ima svoje adute, ali ima i mnogo više, ima obavezu prema svojoj nacionalnoj zajednici, a ta je vrlo osjetljiva. Zar barikade u Sarajevu i neki drugi događaji u BiH nisu pokazali do čega sve može doći ako su u „igri“ neke kontre, u krajnjem ako se želi potisnuti volja jednog naroda, srpskog, koji je svjestan svojih prava i kojeg nikakav referendum ne može učiniti manje državnim, manje konstitutivnim i manje političnim.

Stabilan mir će se moći postići samo sporazumijevanjem, tako da niko ne bude oštećen. Možda BiH i dalje ostane u trouglu, možda će srpski krajevi, kad i završeno ne budu u Hrvatskoj, formirati neku svoju republiku ili, na primjer, državu, kao što je to i sada SAO Kraljina. Može se dogoditi i da zapadna Hercegovina ne pripadne Hrvatskoj. No, ono što je najvažnije jeste poštovanje volje naroda koji-bilo gdje da se nalazi — tačno zna gdje bi mu i s kim najbolje bilo da živi, u miru, naravno.

SARAJEVO IZMEĐU DVIJE NEDJELJE

U ZNAKU „PLAVIH ŠLJEMOVA“

● Nastavak briselskih pregovora u ponedjeljak, 16. marta. Hoće li se do tada mnoge stvari iskristalirati

PIŠE: Slavko JOVIČIĆ

SARAJEVO — Sarajevo nije bilo kakav grad — to je prije svega olimpijski grad, proslavljen i dobro upamćen po izvanredno uspješnoj olimpijadi, održanoj 1984. godine.

Trebalo je samo nešto manje od jedne dekade pa da ime ovog grada nađe mjesto na udarnim stranicama svjetskih listova.

Nažalost, to je ovaj put u najnegativnijem kontekstu trenutnih zbivanja i stalnih previranja koja se dešavaju u ovoj centralnoj republici, sada već bivše jugoslovenske države.

Sva ova martovska događanja mogli bismo naknadno doživjeti i kao korisna, iako paradoksalno zvući, ali mnoge su iluzije i zamagljivanja otklonjeni i iz njih će pažljivo analitičari, vjerovatno, izvući pouke, a onda dijeliti lekcije po principu — „moglo je ovako nije valjalo onako“.

Rezultati referenduma mnoge su opili i pružili im „sladak“ užitek u kome sada likuju.

No, to je samo jedna strana medalje. Ona druga je, ipak, još, bar za sada, nepoznanica. Postavlja se i pitanje — misle li ti koji euforično slave rezultat referenduma zaista da im je tako teško živjeti sa Srbima, koji napokon nastoje biti složni ili bi možda pristali da žive sa Srbima koji se međusobno svađaju.

Svih ovih godina kod Srba je tekao svojevrsan proces zaokruživanja nacije: poprično anacionalno Sarajevo istovremeno je nacionalno očajano jednom nacijom i civilizacijski i provincijalizovano talasima doseljavanja iz periferijih oblasti: Sandžaka i Crne Gore (Plav, Bijelo Polje), naposljetku iz obližnjih bosanskih kasaba.

Valjda se Sarajevo i slomilo pod tim teretom i dobro onemogućilo za jedan noramlan harmoničan i zajednički život, po evropskim principima i standardima.

Na drugoj strani, mentalitet Sarajeva je, i pored svega, progovorio, ne osvrćući se mnogo na to je li čas povoljan za svođenje računa unutar jedne nacije. Pri čemu se ne izvodi zaključak iz samih nedavnih barikada i pokušaja za očuvanje digniteta jednog naroda, nego je ovo samo uzorak jednog dugotrajnijeg stanja među Sarajlijama.

Zašto je „puklo“ baš u Sarajevu i nije neko pitanje na koje bi bilo teško odgovoriti: znatno je teže predvidjeti posljedice — događanja naroda — jedino će posljedice određivati mjesto u istoriji i odnos prema njima kroz, re-

cimo, pedesetak godina. Naravno, ako opet budemo morali čekati da se sjetimo martovskih događanja na sarajevskim ulicama.

U međuvremenu je održana Skupština srpskog naroda, na kojoj je jednoglasno odbijen briselski papir. Principi za novi ustavni aranžman za Bosnu i Hercegovinu u najvećoj mjeri nisu prihvatljivi za srpski narod koji živi na ovim prostorima. Briselski papir nudi ponovo centralizaciju i najveću moguću koncentraciju vlasti u jedan centar. Protiv ovakve „centralne moći“, dobro je poznato da je Srpska skupština bila od samog početka pregovora o razrješenju statusa Bosne i Hercegovine.

Naime, predstavnici SDS su se na svim do sada održanim razgovorima tri vodeće nacionalne stranke Bosne i Hercegovine zalagali za transformaciju ove republike, odnosno njenu konfederalizaciju pri konstitutivna naroda prema etničkim principima. Ovdje je nužno naglasiti zalaganje SDS da te zaokružene etničke teritorije dobiju maksimalnu samostalnost u odnosu na centralnu vlast, koja bi postojala na nivou nove, tako organizovane Bosne i Hercegovine.

I dok nastaje ovaj tekst, iz pouzdanih izvora saznajemo da će nastavak briselskih razgovora početi u ponedjeljak, 16. marta. Eventualni nastavak je predviđen za sljedeći dan, dakle uto-rak, 17. marta.

Možda će se mnoge stvari već tada iskristalirati i biti mnogo jasnije nego što su sada. A običan čovjek, znate, mnogo ne vjeruje ni u ono ni u ono. Njemu je potpuno jasno da živi veoma teško u bijedi, nelmaštini i krajnjem siromaštvu.

I na kraju, Sarajevo je sve u znaku „Plavih šljemova“. Naime, stigla je prethodnica glavnog štaba mirovnih snaga Ujedinjenih nacija. U prethodna dva dana ostvareno je i niz kontakata ovih „mirovnjaka“ na najvišem nivou sa predstavnicima bh. vlasti. Mada su, uz sračun dobrodošlicu, primljeni ovi svjetski mirotnorci, od ovog momenta još nije poznato gdje će se štab Ujedinjenih nacija smjestiti. Zapravo, još nije pronađena adekvatna lokacija, kao ni objekti za smještaj najvažnijeg dijela ovog kontingenta zvanog „plavi šljemovi“.

Sarajevo je danas veoma sunčan i topao dan, vedrina na licima njegovih građana se ponovo vraća. Je li to nagovještaj smirivanja i popuštanja prošlonedjeljnih tenzija...

КАД СИРОМАШТВО ЗАКУЦА НА ВРАТА

РЕД ЗА КАЗАН

Пише: Зоран ПЕЈЧИЋ

Почетком априла на неколико пунктова у Бањој Луци, замишљених као испоставе народне кухиње, сиромашни Бањољчанима ће се дијелити храна. Нажалост, не ради се о прваоспирској шали већ озбиљном послу који стоји пред општинском влашћу.

Уместо америчких филмова из тридесетих година, када је већина Американаца стајала у реду за порцију хране, поучни прича из посљератне обнове обиљежено тачкицама и бонусима, изгледа да су се дилемнички оствариле пријетње оних који су у свим нашим лудостима знали препознати долазак времена када ће многи становници ове земље стати у ред за казан.

Распојавање грађана је посљедњих двије-три године напросто експлодирано. Уз већ постојеће бањољчке сиромаше на ово подручје се протекле године слила ријека избеглица који су из крваве стварности кроуили у неизвесну будућност. Бања Лука је за већину била пролазна станица а од 50500 избеглица овдје је привремено дом на неодређено вријеме пронашло 10500 углавном Срба из Хрватске.

СВЕ ВИШЕ ГЛАДНИХ

— Општинска влада је недавно усвојила програм рада народне кухиње најнижег социјално угроженом становништву на подручју наше општине. У објекту Црвеног крста сиремало би се између 1800 и двије хиљаде објекта. Центар за социјални рад ће ускоро уградити критерије и начин кориштења као и број особа који ће се на овакав начин хранити а на Фонду за социјалну и удјеливну заштиту је да обезбједи новац, каже Недјелко Вујовић директор Фонда, наглашавајући да ће о свему посљедњу ријеч ускоро рећи одборници бањољчког општинског парламента.

Тачан број потенцијалних корисника народне кухиње, из редова градске, приградске и сеоске сиротиње за сада није утврђен. Када се снимни социјална карта општине, формираће се неколико пунктова у граду и приградском подручју, док ће се за сиромашне удаљених насеља организовати помоћ у пакетима хране. За несметан почетак рада кухиње неопходно је обезбједити пет милиона динара, само за набавку потребног прибора за јело, стопове, доставног возила... и свега оног што је неопходно за кухињу.

Хоче ли она постати својеврсна фабрика хране за сиромашне или ће је нека боља времена избрисати и оставити као ружно сјећање на још ружнија времена, за сада је тешко прогнозирајући.

Судећи према експлозији инфлације, ниским личним доходима катастрофалном положају предузећа, све

већом броју радника без посла и оних који раде за минимално може се очекивати само раст бројлица која ће загражити социјалну помоћ. Прошле године на сталној „социјали“ је било 1748 становника бањољчке општине који су све, до новембра примали симболичних 600 динара. Како су живјели са таквом помоћу, знају они сами.

ПРЕМЈЕШТАЊЕ БРИГЕ

Овогодишњи програм социјалне заштите базиран је на републичком у коме је нагласак да бригу о сиромашном становништву преузму општине, социјално хуманитарне и каритативне, вјерске и друге организације и удружења грађана а да се предузећа остави простор за пуно предузетничко ангажовање и стварање добити.

Ипак, измјештање социјалне функције из предузећа није поправило стање. Чак 43 одсто колектива на подручју бањољчке општине, протекле године исплатило загарантоване личне дохотке а у њима је запослено 32 одсто од укупног броја радника.

Социјална слика постаје црња када се у обзир узме и 12 хиљада незапослених са тенденцијом да се стално повећава. Ништа боље није ни код пензионера којих на подручју општине има око 27 хиљаде не рачунајући оне који су у Бању Луку дошли из других република.

Највише пензионера, чак 6839, прима између три хиљаде и 4100 динара колико износи загарантована пензија, а око 2100 пензионисаних живјеће бањољчком општинском живи од првог до првог у мјесecu са надокнадом од хиљаду до три хиљаде динара. Ако се овоме додаје нередовна исплата, плаћање здравствених услуга и лијекова који су најпотребнији овој категорији становништва, није тешко закључити да ће све више пензионисаних старца и старина морати прескочити праг стида и потражити социјалну помоћ уколико је друштво буде могло дати.

Подаци говоре да је стопа од 0,33 одсто за социјалну заштиту на подручју бањољчке општине најнижа у Републици. Треба ли зато чудити што је близу двије хиљаде сталних корисника новчане помоћи живјеће од 600 динара све до новембра када им је надокнада повећана на хиљаду динара. У Тузли је стопа за социјалну заштиту двоструко већа, у Мостару износи 0,60 а у Сарајеву, 0,82 одсто.

Такав прилив средстава имао је за посљедицу стална упоредна из социјалних установа, завода и породица да ће једноставно „опустити“ лица о којим се брину, па је општина из своје касе морала посушвати паре и гасити пожар.

НАЈТЕЖЕ ДЈЕЦИ И СТАРИМА

Ништа боље нису пролазили ни корисници кадровачке помоћи, односно чланови породица чији је хранилац на одслужењу редовног војног рока, који су симболичне новчане надокнаде добијали са сталним закључањем.

Када сиромаштво закуца на врата, оно највише погађа немолне, углавном дјецу и старце. Наравно, ма колико се родитељи трудили да посљедним динаром прикрију распојавање и да им дјеца бар по одјећи не заостају за дјецом богатина, подаци из бањољчких артифа најбоље одсликавају стање.

Већина родитеља је одустала од спања дјеце у артић и повјерила их бакама, старијој браћи и сестрама, а није мали број малишана који остају у кућном притвору док им родитељи зарађују хлеб несусуши.

Незванично сазнајемо да би се ускоро ствари требале тако уредити да фонд дјечије заштите не покрива половину трошкова за сву дјецу него само за оне чији родитељи имају мала примана.

За спровођење овогодишњег плана социјалне заштите планирано је 500 милиона динара. Бројка од које се врти у глави, по свему судећи, неће бити довољна да испуни сва очекивања људи који буквално гладују.

Цијена гоним живљења постала је прерисока за већину обичних смртника. Органи власти зато морају повући радикалне потезе прије него што и сами стану у ред за народну кухињу.

Нен укусу је за разлику од националних кухиња горак и може бити увод у давно заборављене бонусе и тачкице из година општег сиромаштва.

НИКОЛА ЕРЦЕГ, МАНДАТОР КРАЈИШКЕ ВЛАДЕ

ОД ЧЕГА СЕ ЖИВИ

Похвала несапомићивим сељацима

- Резултати прошлогодишње жетве кључних пољопривредних култура заслужују највиша признања
- Иако су околности биле више него зреле да нас притисне зла коб глади, сада се може рећи: село нас је одржало — њему хвала

др Коста ТЕПАВЧЕВИЋ

ДОПРИНОС ВАНРЕДНИМ ОКОЛНОСТИМА

Након рачунских операција сабирања и одузимања прошлогодишњих привредних резултата добили смо тешку и црну слику, са једним јединим свијетлим акцентом — оном мјесту пољопривредне производње. Желимо ли ово изражити језиком цифара, онда морамо бар укратко подсјетити да је, у југословенским оквирима, прошле године, дошло до пада друштвеног производа за 15 одсто, индустријске производње и изнова за по 20 одсто и реалних зарада за 17 одсто.

Повећање пољопривредне и рекордан род хљебног жита само је дјелимично ублажило негативно дејство забрањивајућег стања у привреди и друштву уопште. На основу информација о парализи привредних токова и у владајућој психози ратног окружења, неријетко су се могле чути прогнозе да ћемо бити гладни. Али те застрашујуће прогнозе се нису оствариле, захваљујући Богу и сељацима.

Највећа признања заслужују резултати прошлогодишње жетве кључних пољопривредних култура, као што су тржишни вишак кукуруза од 11,5 милиона тона, пшенице и шећерне репе од по 6,5 милиона тона, 500 хиљада тона сунцокрета и 200 хиљада тона соје. Једино је у стоцарству остварена негативна стопа раста и то свега три одсто. Због многобројних и ружем временском периоду, старих проблема у стоцарству, као и због специфичних захтјева ове гране, потребно је више времена и додатних улагања за превазилажење дубоке кризе. Само би већа тржишна сигурност и нормални финансијски токови могли допринијети да се и ова значајна производња погне на „зелену грану“ аграра.

Када говоримо о прошлогодишњим резултатима у пољопривреди и виталности непосредних произвођача у овој области, потребно је афирмисати њихов изванредан допринос у ванредним околностима.

Патриотска и хумана димензија пошла је до пуног изражаја у моменту када је требало обезбједити заштиту за више стотина хиљада избеглица. Истина, не може се негирати значајна улога државних и друштвених организација, као и градског становништва, али је неспорна чињеница да су усрећени људи нашли главно уточиште у сеоским домаћинствима, која су подијелила главни терет.

Околности су биле више него сазреле да нас притисне зла коб глади, али сада са поносом можемо рећи: село нас је одржало — њему хвала.

Почетак пада пољопривредне, као традиционално потврђене и значајне привредне области, датира из периода старијег од три деценије. О томе убједљиво говоре економски показатељи помоћу којих се мјери привредни раст и развој. На примјер, у 1980. години учешће индустрије и пољопривреде у друштвеном производу Југославије било је исто и износило је по 28 одсто. Од те године иста тенденција повећања учешћа индустрије, на рачун пољопривреде. Након двије деценије учешће индустрије повећано је за 50 одсто, а за толико исто процената пољопривреда је доживјела пад. На крају раздобља 1960-1990. учешће индустрије достигло је ниво од 44 одсто, а учешће пољопривреде palo је на једну десетину од те вриједности.

Овако поремећени односи у привредној структури земљи морали су имати за

пољопривреду негативан крајњи резултат — деплатности која се плански запостављала. Тако је повећање физичког обима пољопривредне производње за посљедних три деценије, најниже износи свега 50 процената, док су све остале делатности, осим грађевинарства, повећале физички обим за три до пет пута.

ПРЕНАГЛАШЕН СОЦИЈАЛНИ АСПЕКТ

Наравно, да морамо бити свјесни чињенице у којој смо се окружењу одвијали привредни токови, али исто тако када је у питању пољопривреда евидентно је да су у екномској политици биле сдржане мјере ограничења. Није тешко доказати у којој мјери је пољопривреда била запостављена на сектору инвестирања и финансијских подстицаја. Много теже посљедице проузроковане су поремећеним односима на тржишту. Пренаглашен социјални аспект и дискриминаторан однос према неким регионалним подручјима били су основни инструменти мјера економске политике, помоћу којих је неутралисано дејство тржишних законитости. Дугогодишњи погрешан третман агрокомплекса, са пренаглашеном улогом снабдевања уместо нормалног робног произвођача, имало је за посљедицу успорен развој, а у неким временским периодима и негативне стопе раста.

На нашу срећу, препорука тачка дугогодишњег заостајања пољопривреде ствљена је на посљедњу годину минуле деценије. У периоду свеопште придржане кризе — само се пољопривреда позитивног закрета. Док су реформистички уништавали индустрију, пољопривредници су почели остваривати реалтивно добре резултате. Прошла година, не само да је била рекордна већ је први пут дошло до бржег раста производње у приватном у односу на приватни сектор (осам односно, пет одсто). Наше регионално подручје, нажалост, није остварило резултате на том нивоу. Ванредне околности и недовољно коришћење разноликих производних потенцијала битно су утицали на остваривање планских задатака. Познато је, да се пољопривредна производња одвија у условима

дјеловања многобројних фактора ограничења, од којих су кључни: обрдне површине, климатски услови, географски положај и друштвени услови сдржани у мјерама економске политике. Што се тиче природних услова, на подручју бањољчке регије углавном су задовољавајући. Обрдне површине од 320 хиљада хектара заузимају једну третиину укупног плодног земљишног фонда у републичким оквирима. Као посебно погодност добра је околност што су оранице сконцентрисане у равничарском подручју, уз саобраћајнице које га повезују са великим потрошачким центрима. Брско подручје је добро повезано са равничарским и има могућности за производњу неких житарица и узгој стоке, применом принципа комплементарности у производњи.

ЗАУСТАВИТИ „РАУБОВАЊЕ“

Са становништа дугорочног развоја најважније је да се заустави негативна појава „раубовања“ земљишта и да се стварају услови за интензивно привређивање. Познато је да је више од 50 хиљада хектара обрадивих површина на нашем подручју употребљено за различите непољопривредне намене или се третира као необрадиво земљиште.

Обрдне површине и људски фактор служе као главне поугле аграра. Њиховој рационалној употреби знатно може допринијети већа примјена научних и стручних метода рада. Наше подручје располаже и овим потенцијалом, само му треба прибавити већи значај.

На специфичан традиционални развој земљорадничког задругарства које има нагласак на комерцијалној функцији, али може и на другим секторима — допринијети бржем развоју пољопривреде.

Употребом наведених и осталих фактора крајњи резултат ће се изражавати бољем квалитету и већој продукцији агрокомплекса.

Треба очекивати да ће се ускоро осјетити неки производни импулси, али да ћемо бити задовољни тек у ономе периоду када нам већина обрадивих површина буде покривена системом за наводњавање.

МИХАИЛ ГОРБАЧОВ, БИВШИ ЛИДЕР

ТЕНЗИЈА РАСТЕ СА ПОРАСТОМ ЦЕНА

Михаил Горбачов, данас обичан грађанин, прогнозира драматичних неколико сљедећих мјесеци у земљи чији је први човек донедавно био: „То је једноставно. Економске реформе за које смо сви били није могуће извести без темељне припреме. Код нас тога није било, чак ни на културном плану. Морало се или постепено омогућити народу да се припреми и прилагоди економским пројенама које би требало да им донесу бољу egzистенцију. Данас се све ради на брзину, народ је збуњен и узнемирен, неприпремљен, а тензија расте заједно са порастом цијена. Све је више шифарција и узурпатора, а привилегија има више него икад. Нови управљачи изјављују како су спремни да се сучеле са проблемима, али ни ја не видим како ће да пређу са ријечи на дјела“.

СЛОБОДАН РАКИТИЋ, ПОТПРЕДСЈЕДНИК СПО И РАДМИЛО БОГДАНОВИЋ, ПОСЛАНИК

НЕКОЛИКО ОСТАВКИ

НИН је сусрео Слободана Ракићу, потпредседника СПО и Радамилу Богдановићу, посланика и бившег министра полиције Србије. Ево извода из њиховог дијалога:

Ракић: Ако се сећате, господине Богдановићу, ја сам учествовао на прошлогодишњег 9. марта оп.п. зградио да се сретнем са председником Републике. Он је одговорио да не може, да нема времена те вечери, касно је итд. Можда је чак могло и ујутро да се нешто учини са неколико оставки на телевизији.

Богдановић: Кад сте ту сада, господине Ракићу, ја сам тек 14. марта сазнао да сте 7. марта и Вук Драшковић били код Слободана Унковића и Влајете Поповића у Скупштини да кажете да ћете по сваку цену доћи пред Скупштину и инсистирати да поднесете оставке.

Ракић: Но, само да ћемо донети захтев.

Богдановић: Донети захтев. Мише, тамо то је Вук сам написао и потписао.

МИРЈАНА БОБИЋ МОЈСИЛОВИЋ
НОВИНАРКА

ДРУШТВО МРТВИХ ПЈЕСНИКА

Мирјана Бобић Мојсилковић у својој редовној колоумни у „Ставу“ као данас јављује повлачење из новинарства: „Не треба ми нијачије друштво, нијачија тапија да сам „у реду“, и никакав орден, али ни патња, оставићу вас на миру и оставите ме на миру: поносим се што могу да изговорим да ме није срамота да будем мали миш, и бежим у своју малу рупу, са својим дететом и друштвом мртвих песника, јединим друштвом које ми прија. Кад из те рупе изађем, ма кад да то буде, опет ћу имати чистији образ и ни трунку путера на глави, него сви они у чије име сам и зачини рачун, и незнајући да то чиним, толико пута себе ставија усред руже ветрова. То што ме више нико неће видети са жутим цвећем (да се послужи Бугаковљевим описом) нема никакве везе, многи ме неће видети уопште, јер - пристала сам бићу све што хоће, ситна и послушна, пошто немам права да одлучим другачије“.

ПРИНЦ ВЛАДИМИР КАРАБОР-БЕВИЋ

БЕЗ ВЕЛИКОГ УТИЦАЈА

Принц Владимир Караборбевић, одговара на питање — Који је утицај породице Караборбевић на Запад? То је ствар интересовања, а не утицаја. Највећу периодика новине хоће нешто да пишу, и онда је на нама да што паметније говоримо, да истакнемо оно што мислимо. Тако дођете у прилику да саопштите нешто што је у интересу Србије и српског народа, и да за то чује тамошња јавност. У смислу некоем облику утицаја, да ми Караборбевић генерално утицајемо — и да дамо смер како да се пишео Србији и српској народу — да будем искрен, мислим да нико у породици Караборбевић нема великог утицаја. Али није неважно ни то што смо у прилици да тренутно говоримо о збивањима у нашој земљи, да кажемо шта се дешава са српским народом. Кад је потребно да се то уради на једном вишем нивоу, онда, срећом, имамо јуде ива што је Џон Кеједи, који то презентирају на том високом политичком нивоу. На пример, Џон Кеједи је то врло успешно урадио у британском парламенту. Био је то посебан дан.

ПЕТАР ЈАНКОВИЧ,
ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР
АУСТРИЈЕ

НЕМА ЧАРОБНОГ РЕЦЕПТА

Петар Јанковић, државни секретар Аустрије, овако гледа на процес дезинтеграције, који би се са Истока могао проширити на Запад. „Нико не располаже чаробним рецептом. Могу само да укажем на искуства Западне Европе: Што тјешње повезивање и што брже уклањања граница подстиче интеграцију. Проблем средње, источне и југоисточне Европе данас се очито састоји у томе што постоји потреба да се надокнади процес утврђивања националног идентитета. Постоји потреба за сопственом заставом, пасошем, државним поглаваром. Све то може само да буде пролазно. Незамисливо је да се у тренутку када се Западна Европа све више интегрише, рецимо, сада је актуелан јединствен европски привредни простор, да су управо у том тренутку настави дезинтеграција Истока.“

МАТИЈА БЕККОВИЋ, ПЈЕСНИК

СВИЈЕСТ О ПРЕВРАТУ

Матија Бекковић, песник и академик, коментарише мишљења да је у Србији бољшевиizam још живава: „То је бољшевиizam каквог до сада није било у коме су дозвољена супротна мишљења, друге партијем опозициона штампа. Мени данашњи бољшевици личе на оног несретника који је у новинама прочитао да је стрељан, па се криво под разним именима како би остао жив, у нади да ће проћи фуртутма. Тако сам и овде сазнао из ношина и видели на телевизији да је комунизам мртав, а он је још увек био у пуној снази. И кад му је издата смртница тамо где се родио, почео је да се крије под разним именима, надајући се да ће вест ускоро бити демантована. Имам утисак да многи очекују повратак из мртвих, одлажу, одућ оплаче. Труде се да издрже само овај викенд. Не постоји јасна свест о преврату. Отуда појава потрошених људи са неприписним финансирањима, који се појављују као носиоци новог. А потрени су неограничени и ничим заслепљени појединци који ће отворити видике, донети обновитељске идеје и визије“.

PUTUJUĆI KRAJINOM: KOTOR—VAROŠ

DANI STRAHA

Tekst i snimci: Željko KOPANJA

Odgovoriti na pitanje da li je Kotor-Varoš krajiško bure baruta i da li je kotor-varoško područje poslije pedeset godina ponovo postalo mjesto sve izvjesnijih krvavih međunacionalnih obračuna u ovom trenutku nije nimalo lako. Međutim, ako je suditi po događanjima posljednjih nekoliko dana koji potresaju grad na obalama Vrbanje sigurno je, zašto to ne reći otvoreno, da je repriza neslavne kotor-varoške ratne tradicije sve bliža.

Barikade, pretresanja, maltretiranja, razbojnički prepađi, nepovjerenje, otvoreno naoružavanje stanovništva i zajednički strah danas je surova stvarnost Kotor-Varoša. Kao da ništa nije ostalo od onog, bar na izgled, skladnog života u pitomoj kotlini Vrbanje.

●●●

Čekam u kotor-varoškoj Stanici Javne bezbjednosti na prijem kod Save Tepića, načelnika SJB. Na ovaj ranije ugovoren sastanak čekaju i kolege iz „Oslobođenja“, „Ekspres politike“ i „Večernjih novina“. Pred zgradom SJB neuobičajeno mnogo uniformisanih i naoružanih ljudi. Milicioneri i manji broj pripadnika vojne policije.

Živo se komentarišu jutrošnji događaji kada je u mjestu Obodnik pretučen taksista Ahmet Kovačić nakon čega su nikle barikade u selu Vrbanjici gdje uglavnom živi muslimanski živalj. Presječen je magistralni put od Kotor-Varoša do Teslića. Civilni koji su se za tekli, slučajno ili ne, tvrde da su Kovačića pretukla dva lica u vojnoj uniformi i jedan civil. Na drugoj strani Ahmet Kovačić poslije ukazane pomoći radnicima SJB nije rekao ništa, osim da zna ko ga je pretukao ali da ni u snu ne pomišlja da otkrije njihova imena bojeći se odmazde.

U jednom trenutku vojni policajac, mladi vodnik se uključio u razgovor i dobio da ne treba nikoga unaprijed osuđivati dok se ne utvrdi prava istina. Bio je to signal za žestoku reakciju nekog starijeg čovjeka za koga rekoše poslije da mu je ime Pile i da je vatreni pristalica HDZ-a. Za Pilu je sve u cijelom slučaju jasno. Kriva je JNA.

Naše časkanje sa Sejdrom Tatarom, zamjenikom komandira u SJB iznena-

Da li će mir potrajati - Kotor-Varoš

I NEIZVJESNOSTI

● Barikade, maltretiranja i nepovjerenje uselili strah u kotor-varoške domove ● Anti Mandiću, predsjedniku Skupštine opštine Kotor-Varoš za sve krivi novinari ● Zašto i ko je pretukao kotor-varošskog taksistu Ahmeta Kovačića

vati nikakve izjave, - pun srdžbe izdeklamovao je Mandić.

U galami i gužvi koja je nastala prvi su se snašle kolege iz „Oslobođenja“ i „Ekspresa“ podsjećajući Mandića da je

da je u Obodniku pretučen Ahmet Kovačić, kotor-varoški taksista. O počincima ovog, razbojničkog napada se traga, a opštinske vlasti pokušavaju, kako je rekao Tepić, da sa mještanima Vrbanjaca nađu zajednički jezik.

●●●

U centru Kotor-Varoša gotovo da i nema prolaznika. Pomalo sablasno izgleda i hotel „Borje“. Nekada kratki hotelski kafić potpuno je prazan. Poluprazne su i kancelarije hotelske uprave.

— Ljudi su uplašeni. Baš kada su prije dva dana spriječeni sukobi i uklonjene barikade u Rojevici i nadomak Kotor-Varoša, a potom i u Obodniku jutrošnji napad na Kovačića i barikade u Vrbanjicima unijeli su ponovo strah i neizvjesnost. Neko nepovjerenje je ušlo među ljude, a u situaciji kada oružje ima i ko treba i ko ne treba razumljivo je šta bi se sve moglo dogoditi. Ipak, nadati se da će se sve završiti dobro, - objašnjava Stojan Eskić, direktor Ugostiteljskog preduzeća „Borje“.

Nije više veseo ni Goran Marković, poznati kotor-varoški šeret. On koji uvijek sve zna sada otvoreno priznaje da mu ništa nije jasno. Svi razmišljaju šta će se dogoditi večeras kada put Maslovra, Obodnika i Grabovca, mjesta u kojima živi uglavnom srpski živalj krenu sa posla i iz škole radnici i učenici svojim kućama. Eventualno njihovo zaustavljanje u Vrbanjicima mogla bi biti najava žestokih reakcija Srba iz ovog kraja.

Tražim starog prijatelja Jozu Kljajića u njegovoj kafani „Odmor“. Nije tu. Poslom je otišao u Banja Luku. U kafani za stolom kunja samo jedan čovjek sa

polupraznom pivskom flašom i zgužvanim stolnjakom ispred sebe.

Vijesti koje stižu iz Vrbanjaca nimalo ne ohrabruju. U jednom trenutku rečeno je da se na barikadama okupilo više od dvije hiljade ljudi i da je atmosfera do krajnjih granica zapaljiva. Bože da li je ovo početak pakla, pitam se. Neće valjda.

U zgradi Skupštine opštine pred kraj radnog vremena gotovo da nema nikoga. Funkcioneri su otišli u Vrbanje što je bio znak, izgleda, da veći broj činovnika „zbriše“. Preostaje samo da se oslonimo na nezavnične informacije koje su zavisno ko ih donosi potpuno različite. U takvoj situaciji ništa bolje nego zasjesti u hladovinu prazne hotelske sale prepustiti se beskonačnim novinarskim pametovanjima. Upravo onako kako to ekipa koja je toga dana posjetila Kotor-Varoš svakodnevno u posljednopoludnevni satima čini u banjolučkom „Sneku“.

Svremena na vrijeme pristigne poneka informacija sa barikada. Uglavnom nepovoljna. Približava se vrijeme kada će kućama krenuti radnici i učenici iz Kotor-Varoša prema Maslovarama. Svi nešto iščekuju. Podsjećanja na lijepe plaže i druženja na Vrbnji, fudbalere „Mladosti“, mirni duh kotor-varoške čaršije nikako ne mogu razbiti nervozu.

A onda vijest koja se toliko dugo čekala. Ljudi na barikadama u Vrbanjicima bez ikakvih problema propustili su autobuse sa radnicima i učenicima prema Maslovarama. Bio je to znak da se uzavrela politička temperatura u Kotor-Varošu počne hladiti. Pregovori u Vrbanjicima se, kako kažu, privode kraju i svi su izgledi da će se barikade ukloniti.

Razloga za zadržavanje više nije bilo. Kotor-Varoš je preživio još jedan svoj težak, pun neizvjesnosti istraha, dan. U Banjoj Luci saznajemo da su barikade u Vrbanjicima uklonjene i da je zavladao potpuni mir. Bilo i nepovratilo se.

Na nekim područjima kotor-varoške opštine ćirilica nije poželjna

da prekida Ante Mandić, predsjednik Skupštine opštine Kotor-Varoš. Umjesto pozdrava Mandić se odmah okomio na mene.

— Šta vi mislite sa svojim pisanjem. Kakvi HOS-ovci u Kotor-Varošu. „Glas“ piše samo neistine. Molim vas napustite Stanicu javne bezbjednosti, a i vi zamjeniče komandira ne možete da

ova SJB pod jurisdikcijom banjolučkog Centra službi bezbjednosti i da on, Mandić, nema nikakvog prava da nekoga tjera iz zgrade i da službenica spriječava da razgovaraju sa novinarima. To je potvrdio i Savo Tepić, načelnik SJB koji se ljubazno odazvao i izjavio da je put u Vrbanjicima zaista blokiran i da su barikade nikle poslije informacije

KAKO SE KRČMI ŠUMSKO BOGATSTVO U BOSANSKOJ KRAJINI

PO ŠUMAMA I GORAMA-BEZVLAŠĆE

Piše: **Milkica MILOJEVIĆ**

U selu Snjegotina Donja, u čelinačkoj opštini, pojavila se nedavno grupa naoružanih civila, koja ometa rad DŠSP „Banja Luka“, preduzeća ovlaštenog da gazduje šumama Donjevbaskog šumskog područja. Ne samo da su zaustavljali vozila Šumskog preduzeća, nego i vozove na pruzi, pa se zbog njih zalila i Željeznica. Zvanično bar, iza snjegotinske „paravojske“ ne stoji nikom Mjesna zajednica, ni mjesni odbor SDS-a, ni opštinska vlast u Čelircu. Tako se ispostavilo, da iako su uklojene barikade na putu za šumu Uzliomac, nakon dogovora predstavnika Šumskog preduzeća, Mjesne zajednice i čelinačke opštine, tim dogovorom, u stvari, ništa nije riješeno.

Tokom prošle nedjelje Mjesna zajednica Stričići, nelegalno je prodala oko 600 kubika čelinačkih usječenih u zmijanskišumama tako je plemenito drvo prodato ispod cijene. Mjesna zajednica je na ovaj način naplatila oko dva miliona dinara. Novac je položen račun kod „Agrobanke“, a namijenjen je navodno za asfaltiranje puta prema seoskoj crkvi. Šumsko preduzeće „Banja Luka“ podnijelo je krivično prijavu protiv Mjesne zajednice, tražeći da nadležni sud blokira njihov račun.

Ovo su samo dva najsvježija primjera „šumskog bezvlašća“ koje traje već više od godinu dana. Šta se, u stvari, događa? Možda najiskovitije odgovor na ovo pitanje dao je Milivoje Ivanković, direktor DŠSP „Banja Luka“, kada je jednom prilikom rekao, da je Šumsko preduzeće „lajac i krivac“ za sve što su vlasti, od Austro-Ugarske do danas, ostale dužne narodu.

Šumokradica i šumskih krađa je bilo odvajkada, ali ovo što se u posljednje vrijeme događa moglo bi se nazvati „organizovanom uzurpacijom“. Prvo su se, početkom prošle godine, pobunili građani Mjesne zajednice Bronzani Majdan, tražeći „svoj dio“ od šuma posječenih na njihovom području. Povod je bio lokalni put: Majdanci su tražili da taj put asfaltira DŠSP „Banja Luka“. Šumsko preduzeće, nije prihvatilo ovaj uslov, kako zbog besparice tako i stoga što izgradnja puteva nije njihov posao, a građani su zabranili dalju sječu, pa čak i izvoz već posječenog drveta. Postavljene su barikade i naoružane straže.

KLJUČ — Moja funkcija potpredsjednika Skupštine opštine Ključ je volonterskog karaktera, radim ovaj posao besplatno, ne dobijam ni dinara naknade, iako postoji pravilnik kojim je predviđena određena tantijema za ovu vrstu rada. Tako nam kaže Omer Filipović, potpredsjednik ključke opštine, profesor istorije na tamošnjoj gimnaziji, osnivač Stranke demokratske akcije i predsjednik Muslimanske bošnjačke organizacije u Ključu.

Objašnjavajući nesrazmjernost između brojčanog stanja muslimanskog življa (17.645) i procenta vlasti koji su predstavnici ovog etnikuma dobili u ključkom opštinskom parlamentu, gospodin Filipović — kao razloge tome — navodi:

— Iako je, statistički gledano, odnos muslimanskog i srpskog stanovništva gotovo izjednačen, ipak je Srpska demokratska stranka na izborima osvojila više odbornika, a time i veći udio u parlamentarnoj vlasti. Postoje zato dva razloga: prvi i osnovni je taj što je izborna baza bila zasnovana na popisu stanovništva iz 1980. g., a ne na osnovu ovog zadnjeg popisa od 1990. g. koji bi za nas Muslimane bio mnogo povoljniji. Drugi razlog je taj što je Srpska demokratska stranka pristupila izborima mnogo organizovanije, spremnije, i što je srpski narod sa ključke opštine mahom glasao za njene odbornike i poslanike, osim toga, SDS je prvi osnovan, dok se muslimanski narod ovdje kasno politički organizovao, i što je svoje glasove, uglavnom, dao lijevom političkom bloku. Upravo je ovo znatno osiromašilo naše redove u SDA i MBO...

Tako kaže gospodin Omer Filipović, potpredsjednik ključke opštine, i saopštava nam nešto što nas je, ako ništa drugo, prijatno iznenadilo, iako se nismo mogli osloboditi izvjesne skepse, nevjerice i čuđenja. Predsjednik MBO u Ključu tvrdi:

— Da nije osnovana Srpska demokratska stranka, u Ključu ne bi bila osnovana ni Stranka demokratske akcije, niti MBO! Doduše, u junu 1990. g. bilo je u redovima muslimanskog naroda u Ključu ambicija da

U Mjesnoj zajednici formirana je komisija, koja je preuzela posao Šumskog preduzeća — prodaju drveta. Otvoren je žiro-račun, na koji je polagan novac od te prodaje, kako bi se tim novcem asfaltirao put. Do sada se na tom računu našlo oko 600 hiljada dinara, ali po procjeni šumara, posječeno je i prodato bar trostruko više drveta. Dvije trećine novca, negdje se „izgubilo“.

Majdanski primjer bio je „poučan“ i za druge. Primjenjivan je uvijek isti recept: ispostavi se zahtjev Šumskom preduzeću da izgradi put (ili nešto drugo), a zatim se zabrani sječa i prodaja. Onda, stvar u svojeručje“ preuzima mjesna zajednica ili komisija, često i uz pomoć „naoružanih civila“.

Lugari i rezervisti

Šumarska inspekcija, milicija sudovi i drugi organi vlasti za sada, nisu učinili ništa bitno da stanu ukraj ovom, preuzimanju vlasti nad šumama. I dalje, za sve što se u šumama događa, odgovorno je jedino Šumsko preduzeće, kao formalni gazda šumskog blaga.

Osejtivši anarhiju, pored „organizovanih“ pojavilo se mnogo „samostalnih“ šumokradica, koji gledaju da u ovom haosu što više učare. Jedan od bitnih problema je pojava velikog broja potvrda, po kojima, rezervisti sarajlišta imaju pravo na drvo za ogrev. Tako je postala uobičajena stvar da se u šumi po-

● Sve češće pojave „zabrane rada“ Šumskom preduzeću, „Banja Luka“, ponekad i uz pomoć „naoružanih civila“. ● Taoci za sve što su vlasti od Austro-Ugarske do danas ostale dužne narodu ● Gdje je nestalo dvije trećine novca od prodaje šuma u Mjesnoj zajednici Bronzani Majdan?

javi čovjek u uniformi“ sa pilom u jednoj i automatom u drugoj ruci“, kako bi, na licu mjesta ostvario svoje pravo. Sumariziraju da

ČELINAC HOĆE PREDUZEĆE

Izvršni odbor opštine Čelinac predložio je Skupštini opštine da se osnuje posebno preduzeće za uzgoj i taksiravanje šuma na ovom području. Međutim, po Zakonu, takvo preduzeće ne bi moglo da se registruje. Zato su čelinački odbornici odlučili da sjedište DŠSP „Banja Luka“, premjeste u Čelinac. Tako bi se novac od poreza i doprinosa, neko vrijeme zadržavao u ovoj opštini, što na sadašnjoj inflaciji nije beznačajno.

nije zgodno, u takvom slučaju, „ometati“ sječu.

S druge strane, dok šumokradice pod oružjem obilaze šume, veliki broj lugara je

pozvan u rezervu. Takosu, na primjer, u čelinačkoj opštini, čitavi šumski rejon ostali nezaštićeni, jer su lugari na frontu. Pitanje je je li ovo slučajnost, ili se želi stvoriti slobodan prostor za krađu, ali i za optužbe na račun Šumskog preduzeća jer ne čuva šume.

Mjesne zajednice prodaju nelegalno usječeno drvo, uglavnom, ispod cijene. To im i nije „teško“, jer od prodatog ne izdvajaju niti dinara za poreze, doprinose i druge obaveze. U slučaju legalne prodaje, međutim, više od polovine neplaćenog odzai u državnu kasu.

ŠTA RADI SDS?

Da li zbog toga što se uzurpacije šuma pojavljuju u područjima naseljenim srpskim stanovništvom, dakle tamo gdje je izborna baza SDS-a, ili iz nekih drugih razloga, mnogi sumnjaju da je u sve ovo i te kako umiješana stranka. Zvanično, stranka se ograduje od toga, ali se, naročito u majdanskom slučaju, pominju neki odbornici SDS-a, kao organizatori „narodne pobune“.

— Otišao sam na taj skup u Bronzanom Majdanu, tek na molbu nekih ljudi iz stranke, ali nisam htio da utičem na odluke građana. Građani su zahtijevali da se zabrani „gola“ sječa i sječa manastirske šume u Kmečani-ma, kako bi se zaštitila. Dobiljen je, međutim, sasvim suprotan efekat: šume sada ne čuva niko, a krađe ko stigne. To je veliki ne samo ekonomski nego i ekološki problem o tome sam nedavno razgovarao i sa Milivojem Ivankovićem, direktorom Šumskog preduzeća — kaže Dragan Batar, odbornik SDS u banjalučkom parlamentu.

U svakom slučaju, u ovim „šumskim postima“ neki su ljudi uhvatili debeli korist. Pitanje je da li su to oni koji su, pokretali inicijative“ da se Šumskom preduzeću zabrani rad, ili su oni samo nehotice napravili ambijent za dobar posao nekom drugom. Šuma je ostala nezaštićena, jer stručnjaci Šumskog preduzeća sada ne mogu da se bave ne samo sječom nego ni njegovom šumom. Ekološka katastrofa je na pomolu, ekonomska propast je već evidentna. Sve u svemu, anarhija. A pametni ljudi kažu bolje svaka vlast, makar i tiranska, nego bezvlašće.

MR NEMANJA ŠINIK, GLAVNI ŠUMARSKI INŠPEKTOR BOSNE I HERCEGOVINE

ANARHIJA — SVUDA

— To što se događa u Krajini, odnosno u donjevbaskom šumskom području, nažalost, nije nikakav izuzetak. U čitavoj republici stanje je slično. Svuda vlada anarhija šumu sječe i prodaje ko stigne.

— I sam sam čuo priče da je u to „umiješana“ Srpska demokratska stranka. Razgovarao sam sa predstavnicima stranke i oni energično tvrde da SDS ne stoji iza toga. Postoji, naravno, mogućnost da se neki ljudi „kriju“ iza SDS-a.

Tačno je da je ovo haotičnom stanju najviše doprinijelo odsustvo države i pravne regulative, ali da bi se šume sačuvala, potrebna je, prije svega visoka svijest građana. Svijest o tome da u sam šume svima potrebne.

RAZGOVOR SA POTPREDSJEDNIKOM SKUPŠTINE OPŠTINE KLJUČ, OMEROM FILIPOVIĆEM, PRVIM ČOVJEKOM MUSLIMANSKE BOŠNJAČKE ORGANIZACIJE

VRIJEME RADI ZA NAS

● Da nije osnovana Srpska demokratska stranka, u Ključu ne bi bila osnovana ni Stranka demokratske akcije, niti Muslimansko bošnjačka organizacija, tvrdi Omer Filipović, potpredsjednik SO Ključ, i prvi čovjek ta-mošnje MBO

Piše: **A. ANUŠIĆ I D. BUVAČ**

se pristupi osnivanju Stranke demokratske akcije, ali ja sam savjetovao te ljude da ne žure s tim, da najprije sačekamo da Srbi ostanu svojom stranku, pa da tek onda krenemo i mi. SDS je osnovan 8.9.1990. g. a SDA 6.10.1990. g., a MBO petnaestog oktobra iste godine. Osnivanje SDS za nas je ili bar za mene lično - bio prvi šok!

Danas MBO i SDA u Ključu odlično saraduju, kaže naš sagovornik, nema među njima raskolaniti rivalstva, i to pripisuje u isključivo svojoj zastupi. Gospodin Filipović se zalaže za novu administrativno-upravnu transformaciju Bosne i Hercegovine, koja bi bila po-

godna osnova i za regionalizaciju i kantonizaciju ove republike. Pod ovim podrazumijeva usitnjavanje opština u BiH-e, tako da bi u ovoj republici bilo čak 300 opština, ali bi time bilo i poboljšani muslimanski politički „saldo“ tamo gdje je ovaj živjao u manjini. Bošnjačku ideju Filipović smatra kao ideju evropejstva (evropejstva, kako kaže: i liberalstva, a za natalitet muslimana u Ključu kaže da je mnogo veći od srpskog, i upravo se zato njegova stranka, kao i SDA, zalaže za mir, a protiv rata - kako podvlači — „Jer vrijeme radi za nas“), podsjeća nas Omer Filipović, potpredsjednik SO Ključ, i predsjednik MBO.

ОВДЈЕ И САДА: ЉУДСКА ПРАВА И СЛОБОДЕ

Нема много свијетлих примјера

ПИШЕ: Сабир ЛОНИП

Ријешени да „вспоставе вјеру у основна права човека, у достојанство и вриједност људских личности, у равноправност људи и жена и нација, великих и малих“ Генерална скупштина Уједињених народа прокламовала је и усвојила 10. децембра 1948. године Универзалну декларацију о правима човека.

Овај документ временом је постао окосница веома сложеног и слојевитог система на којем се дограђивала права, уобичајала друга и стварала трећа генерација људских права.

Ситуација каква је задесила југословенске просторе у посљедњих годину двије актуелизира питање поштовања и заштите основних људских права као што је право на живот, слободу и безбједност личности. То је разлог што Недјељни Глас отвара странице овој изузетно актуелној и веома слојевитој теми са жељом да о правима човека проговоре и наши читаоци, али на начин који неће водити у политиканство и једнострано размисљање.

Разговором с мр Драганом Ђуричићем, асистентом на Катедри међународног права на Правном факултету у Београду отворено ову тему у нади да ће и да заинтересујемо и друге који имају шта да кажу о правима и слободама човека. То не значи, како осјећује и наши саговорници, да се овим проблемима није и раније требало бавити, јер је кршења људских права било непрестан. Ипак, тада се углавном радило о ближњим појавним облицима, а сада најопасно, имамо веома драстичну ситуацију.

УТОПИЈА ИДЕАЛИЗМА

ГЛАС: Чињеница је да смо дуго били убијени како је с поштовањем људских права код нас све у реду. Како то коментаришете?
ЂУРИЧИЋ: — У протеклим деценијама проблематика људских права је на овим просторима углавном занемаривана и представљала је мање-више ексклузивну тему којом су се бавили универзитетски наставници и заљубљеници у идеале које је човјечанство пред себе поставило. Пошто је

У протеклим деценијама проблематика људских права је на овим просторима углавном занемаривана и представљала је мање-више ексклузивну тему којом су се бавили универзитетски наставници и заљубљеници у идеале које је човјечанство пред себе поставило

већина људи била убијена да је са стањем људских права у нашој земљи све у реду и да о томе уопште не треба расправљати, као водећи тренд су се појавиле расправе о заштити људских права имајући у виду развој компјутерске и информатичке технологије, чиме смо се ваљда жељели примакнути културном кругу западне цивилизације која заиста има те проблеме, а којој потајно завидимо, иако бисмо се жељели у њу укључити. У исто вријеме се заборављало, а додуше није било ни релевантних информација да постоје случајеви кршења многих људских права.

Вјеровало се да су судови независни јер се налазе у самоуправном окружењу „ла дружичије не може ни бити“, слобода политичког удруживања је била загарантована јер постоји „Социјалистички савез као најшири фронт организационих друштвених снага“ а израз „плурализам самоуправних интереса“ је ваљда требао замијенити десет Божијих заповијести. Све је било у реду, а они који су у то вријеме пропатили су и „требаји тако проћи“, јер „ко је непријатељ нашег социјалистичког самоуправног и несврстаног друштва и не заслужује ништа боље“.

Преко оваквих догађања се веома лако и брзо препазати и из њих готово нико ни данас не покушава извући закључке. Врло лако се исто могу провести непријатељи наших „народа“ као што су се проводили „напријатељи социјалистичког самоуправног друштва“. Само предзнак може бити дружичија.

ИСТИНА ЈЕ ДРУГАЧИЈА

ГЛАС: Свједоци смо данас позивања на демократске традиције, хуманост, али и масовног кршења људских права. Откуд то?
ЂУРИЧИЋ: — У историји готово свих народа који су до овог рата сачињавали Југосла-

вију нема баш пуно свијетлих примјера поштовања људских права, тако да они који говоре о демократским и сличним традицијама својих народа не говоре комплетну истину која најчешће другачија. Управо на овим балканским просторима наипазиво на разне окупне поступке како према појединцима, тако и према читавим друштвеним групама, па и народима. У свјести наших људских права није укоријењена до те мјере да би непристрасни посматрач могао бити задовољан.

Зато сваки знатнији друштвени сукоб на овим подручјима обавезно прате масовна кршења људских права при чему они који то чине заиста мисле да чине нешто што се мора чинити јер они чија се људска права крше и не заслужују ништа боље. Каданеким људима у нашем окружењу покушаће објаснити да међународна заједница има потребити и интересе лица која су суочена са смртном казном, како бар не би била набијена на колач или каменована, осјетите подмијех и недостатак осјећаја, или ако баш човјека основних постулата понашања хуманог живота.

ПОШТОВАЊЕ КАО ОПШТИ СТАВ

ГЛАС: Шта учинити у општој клими неповерења, најближе речено?

ЂУРИЧИЋ: — Тренутно су обични људи преокупирани углавном ратним злочинима и злочинима против човјечности, укључујући и геноцид. Међутим, на овим просторима су у опасности људска права веома широког спектра. Још дуго неће бити прикупљени и објављени сви подаци који се односе на догађаје у протеклој години. Ипак, очигледно је да ће бити поражавајући. Можда управо ову ситуацију треба искористити у циљу учења и постизања самоконтроле ради ако ни због чега другог а оно због будућих

генерација. Сваки човек који држи до себе би сада требао почети деловати као пропагатор поштовања људских права. Резултат ће бити спорзбог околности да то не иде тако лако, неће изостати. Треба радити на постизању једне опште климе поверења које сада међу политичким неистомишљеницима нема. Није нужно да они због тога буду и непријатељи, па ако су чак и непријатељи могу се поштовати некаква правила. Но, претходно та правила треба саванити и усвојити као општи став.

ДУБОКО ХУМАНА НАМЈЕРА

ГЛАС: Кад год и како год се све ово завршило завађени народи на овим просторима мораће да живе макар једни поред других?

ЂУРИЧИЋ: — Не треба напријед говорити да је са помирењем готово и да међу нашим завађеним народима неће доћи до нормалног живота сплиједних година и толико година, него покушавати да до тога дође што прије и истовремено градити кућу поштовања људских права. Зато сеи ваш лист, по мом мишљењу треба укључити у расправу које додичу ову проблематику, путем објављивања значајнијих међународних аката из области људских права, као и отварањем једне расправе о тренутном стању и могућности његовог превазилажења. То ни у ком случају не треба бити некаква страначка анимација јер су људска права својина цијелог човјечанства и у сваком случају више вриједи од ове или оне политичке опције.

Ваша намјера отварања проблематике која је с односила на људска права је дубоко хумана и треба је поздравити и уколико се расправа буде одвијала водећи рачуна преистранство о људским правима, а не једнострано или што би било још горе политички објено, резултат неће изостати и тиме ће се постићи једну велику ствар и унјети трачак свјетлости у нашу турбулентност.

Кућа му је дјечји длан

Тобоганке, тобоганци, у пјесми смо сви близанци...

ПИШЕ: Исмет БЕКРИП

Дјецу смо заборавили у врећини свакодневне личност дјетета као да се топи на маргинама свијета одраслих. А тај свијет не мисли на будућност своје дјече, и дјече своје дјече. Као да у душама одраслих немају одјека пјесничке поруке, да су „дјеца украс свијета“ („Ршумовић“) и да нема „ништа љепше од дјетата“ (Ракица). Дјеци се све мање обраћамо као бићима достојним бескрајне љубави и поштовања („Поштована дјечо“, како је дјечји клицао Душко Радовић).

Вратимо дјетету у средине планте! Нека нас из овог кошмара, из ових кавеја, води смијех дјече. Онај смијех који, можда, препоз-

најемо у двориштима школа и вртића, или који извире из оквира ТВ екрана, из - и дјечи и одраслима драге емисије „Музички тобоган“. Ослухнујући тај најљепши жубор дјечјег смијеха, ту музику дјечјих гласова, недјељом од 10 до 11 сати, када Миња Субота дјечу води кроз чудесни свијет нота и дивота, присјећам се и својих учешћа у овој емисији Телевизије Нови Сад. Три пута сам друговао с Мињом и Тобоганцима, осјећајући радост стварања за најмлађе.

„Музички тобоган“ је ушао у другу деценију непрекидног присуства међу основцима, сплиједни своју расправану нит, али увијек и дарујући нешто ново, нешто што изненада бљесне из дјечјих гласова и снова. Композитор и пје-

вач Миња Субота душа је „Музичког тобогана“, његов творац и водитељ, а изнад свега пријатељ дјевојчица и дјечака.

Дјечја редакција ТВ Нови Сад, са агилном продуценткињом Надицом Адамовић, живи с „Музичким тобоганом“ цијелу годину. Снимање ове емисије траје двадесетак дана, од 8 до 18 сати, Миња и Јован Адамов с оркестром ТВ Нови Сад немају тада времена да чистито пресплавају, а екипе школа и гости, пјевачи, пјесници и композитори,

смијењују се из дана у дан, као на некој клавијатури. Комплетно снимљене емисије емитују се често и након пола године, као што је то био случај и са циклусом у којем сам и ја био гост, прије двије године. Завршна емисија, када сам и ја казивао своје стихове, снимљена је крајем децембра, а емитувана је почетком јуна идуће године.

Пјесници обично настоје да за „Музички тобоган“ напишу нешто пригодно, у духу те расправане емисије. Тако сам и ја, у аутобусу

према Београду, где се, у Кошутњаку, снимало девет емисија, смишљао стихове за „Тобоган“. Тако су наслепале двије пјесмице које сам касније, предснимање, на јутарњој проби, прочитао Мињи, предлажући му да се определији за једну од њих, чиме бих се, у ствари, представио и поздравио дјечу. С обзиром да се снимала завршна емисија, Миња се определијело да, осим поздравне пјесмице, на крају прочита и стихове „Пјесме Тобогана“, која се уклапала у новогодишњи штимунг.

Тако сам дјечу поздравио стиховима: Миња, Јоша, и сва дјеца, / стално јуре чудног зеца, / а зека се, ох, дјечо, / сакрио баш у ноте, / Кућа му је дјечји длан! / Музички тобоган.

А пјесма о „Музичком тобогану“ носила је и поруку ове емисије: да смо у пјесми сви близанци и да дјеца само желе мало радости, игре, сунца и мира.

ПЈЕСМА МУЗИЧКОГ ТОБОГАНА

Тобоганке,
Тобоганци,
у пјесми смо
сви близанци.
Руке увио,
смијех на лица,
сви смо једна
породица.

Тата бубањ
храбри сина,
шапће мама
виолина,
безброј жеља
из клавира:
дјеца хоће,
дјеца хоће -
пјесме, сунца,
игре, мира.

ЖИВОТ КАО
ПОЕЗИЈА

ЗАПИСИ С ПОВОДОМ

СКРИВЕНИ ТЕМЕЉИ ДУХОВНОСТИ

Једини говор данас који има смисла покретати и слушати, јесте искључиво говор чињеница. Чињенице су неумољиве, њихов говор јесте свањан стенторски глас који тражи уважавање и престанак утолиских пројеката типа „за опште добро и мир у кући“.

Прве године другог свјетског рата порушено је много православних храмова на просторима бивше Југославије. Сваки храм за себе има своју историју, свој значај и мјесто у духовности Срба изван матичне Србије. Страдања српских храмова и у другим крајевима, прије и после рата, само за себе

музејски посленик Широ Боцарић Ново-Бразована комисија била је „ламетнија“ и процијенила да цркву треба срушити. Тако је и урђено.

Иза рата, у одушевљену обнову и изградњу, нити се народ усуђивао подизати питање поновне изградње порушеног храма, нити је црквеним властима било допуштено да оне саме поставе како ово тако и било какво слично питање. У име марксистичког наука забачене су народне светиње међу којима је вјера била она крчка нит која је повезивала садашњост с временима изгубљеним у прошлости и њудском памћењу. Дасе не би градио храм, нити потезало питање простора градицом од кованог жељеза установљен је парк у чији се центар, ту где се дизапа средишња купола храма, смјестио споменик борцима палим у НОБ-у. Радило се на брзину, споменик је начињен од тесаног врбаског седреника, уместо да краси простор на коме је, да приводи људе скрушености својом меморијалном љепотом, он је био и остао то што је у брзини смишљено — више брана изградње срушене цркве него истински споменик палим борцима.

Откривање темеља

Вријеме политичких промјена, откривања и сагледавања нашег положаја данас донијело је неопходно и питање изградње давни срушеног храма. Ту су се суклобисте жеље присталица грађење и безобриности многих противника ове идеје. Малобројни поборници иницијативе за изградњу цркве подијели су жестоку палубу оних који су из разних разлога мислили супротно: е да сада није вријеме за овакав подухват јер привреда пропада, све напосто пропада а храмови су обично грађени у временима благостања, те не ваља оне друге иновјернике љутити, јер грађа ће бити изазов, те рушење споменика представљаће каљање свијетских тековина револуције, итд и тп. Један разлог о урбанистичкој жељи града, војен у кругу људи стручних и лишених политичке патетике снажио је поборнике грађења храма, тим више што је пронађено сретно решење за измјештале споменика, који остаје ту, на виду, али на новом, у овом тренутку прихватљивијем мјесту.

Годинама су кружиле приче о подрумима храма који су само затрпани а потпуно очувани, о темељима који уопште нису зарушени, али о којима обичан Бањолучанин није уопште размисљао. А ту се заправо крила суштину, у тим скривеним темељима. Већ сам почетак земљаних радова, скидање танког споја површинске земље пренерозило је народ. Већина напосто није вјеровала својим онима. Је ли то могуће, да на овом простору, где су прохорали многи дјанас већ одрасли наши суграђани, гдје су се годинама фотографисали они који појачу цијелије и вијенце на споменик палим борцима, да ту у земљи, скрушено као што је и постојала на овим просторима вјера православна, самују темељи храма о којима ништа не знамо? Њихово откривање дошло је као катарза у тр-

ИЗМЕЂУ КРАЈИНА

МЛАДИЋИ СВИТАЊА

Пише: Радо ДИМИТРИЈЕВИЋ

Сизиф се отео камен.

Додијало камену да га чојеж узбрдо гурне. О тој побуну свједочи се крвају.

Када двадесетогодишњи младићи свијесно сами себи избришу из временског именика, кад Дарко усред јесени остави свој големи род на хиљаде љубака, кад Миле окрене леђа својим науковима па из „мерседеса“ ускочи у војничке чизме из којих мали Мјкић не излезе 20 мјесци, када Црногорац напусти пијеле Которанке, кад Жељо, Милутин, Мого и Учо изљубе своју дјечуцу па са Грујићем, Бегом, Руњом, Миланом и Гигом крену таво гдје се не морају широко отворати очи да би видјели сврт, кад Јајед Ристе под шљом стави своју шездесет година стару главу или је армјене за умјерене, или пак Навријежак у којима се око нас стеже обруч уништења, то се зове и од-

Храм Свете тројице у Бањој Луци лијепа примјер односа како усташа тако и прошле, комунистичке власти према српским духовним светињама

Пише: Ранко РИСОЈЕВИЋ

агедији времена, ослобођени стега људи су могли видјети своју душу. Застидјели су се поборници очувања тав, status quo, они који су ради мира у кући spremни да се одрекну свога поријекла, имена и вјере.

Поникули су, у нијемом и немоћном бјесу, противници грађења храма из редова оних чији је дух и срушио тај храм, дух зарања и затирања српског имена на овим просторима, као да је ријеч о неком племену урбеника из прашума Мата Грота. Неумрли дух народа проговорио је ријечито до јуче скривеним а данас разоткривеним темељима — ево упорништа од кога се може поби даље и које не угрожава никога. Зар смо заиста заборавили како се постиже истинска равноправност народа и култура!

Судбина Јеврејског наслеђа

Земљотрес је порушио католичке цркве, оштећено трапистички самостан „Мариа узвијезда“, цамије Ферхадју и Арнауђију, али све је то брзо поправљено. ојачано, дотјерано за разгледнице града чији су грађитељи саградили и своје храмове. Искрено смо подржавали обнову свих оштећених, и изградњу нових храмова на мјестима гдје су порушени они ранији — онг на Петрићеву и храма светог Бонавентуре покрај бискупског ординаријата.

Али сваког цивилизованог Бањолучанина морало је ујаснути судбина остатка Јеврејског наслеђа у Бањој Луци. Порушена су два храма, добро, акоје тако морало бити, изгубило да Јевреји овдје више нема, али злочин који је извршен према Јеврејском гробљу ничим се не може оправдати. То гробље преживјело је други свјетски рат, али није могло комунистичку власт, тамо гдје су лежали земни остаци некад угледних Бањолучких Јевреја данас су тениска игришта а њихове су кости скупљене и пренесене у заједничко гробницу удаљеног Ношка Новог гробља. Шта рећи гостима из свијета који се респитују за прошлост овога града? Зар заиста ништа није остало од Жидова? Ништа! Па јесу ли они овдје уопште живјели? Пољакан, Леви, Сарафиј... из мрака заборавља гледају нас.

Зарањање храмова и гробља, било гдје од стране било кога, представља вјерски чин оних који не поштују ни своје ни туђе. Али живи има своју логику, историја своје законитости — управо онима који у највећој буци и страховном бјесу проглашавају своју вјечну владавину, преко ноћи стиже казна, а из помренице јавља се неумрли дух народа недрезаним записаног мукама и невољама. Уместо заштитених уста тав, народних вођа, проговоре сјајни темељи гласором који пробаћаће нејернике и расколнике Стога, приђимо спободно темељима учвршћеног и будућег храма Свете Тројице, оштинимо своју јарну душу на мјесту гдје је још једном био мошати наш Спасиоци, и још једном спљене розети светог Саве, јер ту гдје постоји вјера могуће је и Нада у наш духовни преображај и у заједнички живот на овом простору.

Снимио: Растко ОСТОЈИЋ

У МЕЂУВРЕМЕНУ

СВИЈЕТ

Пише: Драгољуб ЈЕКНИЋ

Свијет је ово гдје јесмо, у чему јесмо, кроз шта пролазимо, у чему нестајемо. Сви ми живимо у свијету. Сви ми имамо неку свијест о свијету. Овдје мислимо своје мисли. Овдје рађамо своју дјечу. Овдје заснивамо своје астракције о другим свијетовима.

Овдје промишљамо о ништењу и васкрснућу. Овдје водимо своје ратове и склапамо мир.

Када је свијет настао, и када ће настајати, нико не зна.

Нема оних који о томе ишта знају. Али има оних који не схватају свијету у којем живимо.

Има оних који би да сав свијет припада само њима.

Има оних из чије свијести о свијету удара страшна хладноћа.

Они не знају да је свијет један и јединствен.

Они не знају да је човек само ситна тварца у свијету.

Они не знају да је свијет постојао и прије људи и да ће постојати и после њих.

Њихова свијест о свијету заудара као лешина.

Преко њихове свијести о свијету прелијеће сјенка безумља, несвијести.

У њиховој свијести о свијету постоји само њихова свијест о свијету.

Они би све друго свијести избацили. Они би да у њиховом свијету живе само њихове свијести о свијету.

Таква свијест не може бити људска свијест.

Такав свијет не припада чојежку. Кратковјек је свијет оних у коме нема мјеста за друге, за све.

Замишљам оне из чијег свијета одлазе други људи.

Замишљам оне који остају сами у свом свијету.

Какав несрећан свијет!

Какав триумф библијског зла и мрака!

CRKVENA VJENČANJA — DOGAĐAJI KOJI SE PAMTE

ARHAICNO I ROMANTIČNO

Brak, u stvari, počinje još u raju. Zato se može reći da je to jedna od najstarijih institucija civilizacije. Nastao vjenčanjem pred svetim oltarom, predstavlja događaj pun romantike i sjećanja na „već dogođeno“.

Tatjana TAPAVIČKI

Crkvena vječanja sve su češća. Jednu ozbiljnu i prilično dosadnu ceremoniju vječanja pred opštinskim matičarem zamjenjuje sve izuzetno lijepo. I pomalo mistično vjenčanje pred svetim oltarom. Mladi bračni parovi sve češće odlučuju da svoje „sudbonosno da“ kažu na vjenčanju u hramovima nego li da to isto učine u građanskim ceremonijalnim obredima. Da li je to danas pomodarstvo ili nastavak prekinute tradicije, teško je reći, ali je sigurno da kao običaj nikada nije potpuno, prestalo da postoji.

Hrišćani vjeruju da je jednoj od prvih ceremonija vjenčanja, koja su se tada održavale pod vedrim nebom, prisustvovao i sam Iesus Hrist. Radi se o svadbi Kani Galilejskoj koju je on „svojim prisustvom blagoslovio“. Brak, u stvari, počinje još u raju. Zato se, siljeđeci hrišćanenu mitologiju može reći da je to jedna od najstarijih „institucija“ civilizacije, koja je, uprkos, mnogim, čak revolucionarnim promjenama u brojnim sferama života, ostala vjerna tradiciji. Najviše zahvaljujući crkvama njihovim crkvenim zakonima i pravima, koji pored ostalog određuju i smisao braka.

Jednu od najpoznatijih definicija braka, a koju često spominju crkveni velikodostojnici kada govore o braku, dao je Modestini, rimski pravnik (228. godine). On je brak definisao kao zajednicu božanskog i čovječanskog prava. Moglo bi se reći da suština kasnije datih odrednica braka koje su dale crkve polaze od toga mišljenja. Zbornici kanonskih propisa hrišćanskih crkvi, odredbe šerijatskog prava, dijelovi Talmuda i slično braku i vjenčanju prilaze vrlo studiozno, određujući uslove za sklapanje braka, opisujući kakvi treba da budu supružnici, njihovi međusobni odnosi, kako vaspitavati potomstvo. Bračna zajednica svima je svetinja koja od oboje supružnika zahtijeva međusobno poštovanje, pomaganje i prije svega punu ljubavi prema porodici. Obavezuje se na zajednicu bez laži, prevara i tajni.

Mladenci sa krunama

Tako je Pravinikom o braku, Srpska pravoslavna crkva definisala brak kao „svetu tajnu kojom se dva lica različitog pola vezuju duhovnom i tjelesnom vezom“, i nakon toga čine jedno biće. Ovakvo gledanje ušlo je u kanonski zbornik - Krmčiju, kaže otac Ratko Radujković, stariješina Hrama Svete trojice u Banjoj Luci.

— Kao osnovu braka SPC-va predlaže ljubav, razumijevanje i praštanje. Kandidat za ženidbu, odnosno udaju bi trebao nekoliko mjeseci ranije da proživi u Iskrenim i dubokim molitvama kojima je cilj da se uz Božiju pomoć stekne dobar bračni drug - objašnjava otac Ratko koji pored toga kaže da se mladencima savjetuje prije braka da o svom izabraniku razgovaraju s roditeljima, prijateljima i rođacima, kako bi se smanjile mogućnosti da se pogriješi u izboru.

Crkveno vjenčanje u pravoslavnoj crkvi zahtijeva od mladenaca strogo određenu toaletu priličnu ambijentu. Mlada je u bijelom, mladoženja u odijelu s cvijetom. Svatovi su okićeni, a mladi par tokom ceremonije nosi kru-

Nikada prevaziđeno — mlada u bijelom, mladoženja u svečanom odijelu. Na licima ljubavi i sreće.

ne na glavi. Kumovi su prema običajima izuzetno važni i u kasnijem životu cijenjeni prijatelji, do te mjere da se shvataju kao dio porodičnog stabla.

Kanonskim zbornikom SPC predviđa i uslove za rastavu braka. Iako, kao i sve crkve, jednom sklopljen brak smatra zauvijek važećim. Međutim, ukoliko bračni drugovi ne mogu složno živjeti u miru i ljubavi, dozvoljen je razvod i to u izuzetnim slučajevima — kod preljube, zlostavljanja bilo kojeg člana porodice, neka teška bolest za koju bračni drug nije znao prije stupanja u brak i sl.

Po slobodnoj volji

Opreznost kod izbora bračnog druga savjetuju i katolički sveštenici. Ova Crkva, čak do detalja određuje uslove za sklapanje valjanog braka, a prije toga obavezuje buduće bračne supružnike na razgovor sa sveštenikom. Gospodin Lordan Kilbertus, sveštenik crkve Svetog Petra u Beogradu kaže da se u rimokatoličkoj crkvi sa zaručnicima prvo obavija ispitu kojemu, osim ličnih podataka o sebi i svojoj porodici, zaručnici daju i informacije od kojih zavisi valjanost sklopljenog braka (da nisu bolesni od teške bolesti da nisu u krvnom srodstvu...).

— Nakon toga mi razgovaramo s mladim parom o njihovim pogledima

Može s reći da ovdje pravoslavci imaju privilegije, koje namaju pripadnici drugih konfesionalnih zajednica, jer je katolička crkva priznala jurisdikciju hijerarhije pravoslavne crkve.

I ova crkva predviđa razvod kao mogućnost da se nesretni, odnosno neuspješni brak okonča. Za to je nadležan ženidbeni sud, institucija koja se osniva pri biskupijama.

Izvor sretnog života

Brak je za muslimane izvor ljubavi, sreće i života. Da bi bio valjan predviđeno je niz pravila o vjenčanju. Gospodin Husein Smajić, glavni imam Islamske zajednice u Sarajevu, govoreći o karakteristikama dobre bračne zajednice kaže da je najvažnije prije braka ustanoviti postoje li bračne smetnje - apsolutne i relativne. U apsolutne spadaju srodstvo broj žena, prekomjerni razvod, razlike u vjeri. Ipak, po Kur'anu je dozvoljen brak između muslimana i nemuslimanke, s tim da su djeca rođena u tom braku muslimani. Vaspitavaju se u tom duhu i obavezuju na klanjanje u molitvenim hramovima.

— Mi brak smatramo velikom svetinjom u kojoj se oba bračna druga obavezuju na međusobno poštovanje. Muškarac jeste stub porodice, ali on sa ženom treba da razgovara da se dogovara. Prevaru, šerijatsko pravo, ne dozvoljava. Ali je dozvoljeno da

KAD SE ČAŠA SASTAVI

Jevreji i njihovo bračno pravo staro je dvije hiljade godina, ali ovo što je danas ostalo zapisano i što još važi samo je mali dio tih ranije donesenih propisa.

U traktatu „Kidušin“ govoreći o bračnom pravu, ovaj dio Talmuda kaže da se žena sliče na tri načina (novcem, pisanom ispravom i seksualnim odnosom prije braka), a žena postaje slobodna ili otpusnim pismom muža ili njegovom smrću.

Na vjenčanju mlada je pokrivena velom, pod vedrim nebom rabin čita sedam molitvi, a mladoženja razblja čašu radi stabilnosti braka („da se brak rastavi kada se čaša sastavi“).

na ženidbu, moral, pokušavamo da učimo koliko su sposobni da preuzmu na sebe obavezu braka. Tako ih upoznajemo i sa hrišćanskim stavovima o braku. Pritome oni moraju izjaviti da slobodno stupaju u brak, bez pritiska ili prisile drugog lica, i sve to potpisati što kažu. Ako je potrebno prije vjenčanja se pribavljaju dispense - dokumenti o razriješavanju zapreka“ — kaže g. Kilbertus.

Posebno je zanimljiv stav Rimokatoličke crkve o tzv. miješovitim brakovima. Naime, nakon Drugog vatikanskog sabora, Rimokatolička crkva je ublažila uslove za stupanje u brak. Doduse, nije riječ o nekim vrlo važnim detaljima već su izmjene gotovo nesopjetne. Tako više nije obavezno da obje strane, prilikom vjenčanja potpišu da će potomstvo biti kršteno u katoličkoj crkvi nego to čini samo katolička strana. Takođe, brak između katolika i nekrštene osobe nije valjan; ako crkva nije dala „oprost od zapreka“. A brak između hrišćana nekatolika i katolika moguć je ako se prethodno da oprost, od nepošteneog“. Biskup može dati i dopuštenje da katoliki sklopi brak pred nekatoličkim službenikom crkve.

musliman ima više zakonitih žena, pod uslovom da je sposoban da im obezbijedi udoban život — kaže g. Smajić. Ceremonija vjenčanja je prilično jednostavna, i lijepa, i prilikom svakog ponovnog vjenčanja istog muškarca ona se ponavlja.

Poliandrija ženama nije dozvoljena. One, takođe, po šerijatskom pravu, mogu biti samo supruge muslimana, jer brak žene muslimanke nije dozvoljen s muškarcem druge vjere.

Kao i kod drugih crkvenih prava i šerijat predviđa ne samo uslove kako se brak sklapa već i kako se razvodi. Po tom pravu inicijativu za razvod braka ima samo muškarac, a žena samo u slučaju da joj prethodno muž to dozvoli. Razvod kao i vjenčanje obavljajim. On određuje koji su to razlozi za razvod braka i donosi odluku kome će pripasti djeca.

Običaji crkvenih vjenčanja događaji su koji se pamte. Događaji puni romantike i sjećanja na prošlost. Ruka na ruci, mirisi tamjana, svijeća, kruna, vjenčidi, dukati i velovi — sve to izgleda mnogo ljepše i tajanstvenije pred svetim „matičarem“. Zbog toga vraćanje ovoj tradiciji, čak i kad je podstaknuta pomodarstvom treba i u najmanju ruku - razumjeti.

Islamska mlada bogato opremljena

Najduže se pamte ceremonije crkvenog vjenčanja koje u različitim crkvama imaju mnogo toga sličnoga, ali se i razlikuju po mnogo čemu. Svi ma je zajednička želja da „ovozemaljski“ brak bude samo uvertira za sveti i vječni život u dvoje — u zajednici harmonije, međusobnog poštovanja i pomaganja.

Ljubav, prije svega

Tako, npr, sve crkvene zajednice brak smatraju osnovom porodice, društva i države. Osnovnom božanskom ustanovom koja je postojala mnogo prije nastanka država i prije pojave pravih odredaba. Dakle, prije svakog državno-pravnog ustrojstva

ZVJEZDANI PUTEVI,
MANEKENKE ALEK-
SANDRE DOBRAŠ

ELEGANCIJA SA ŠEŠIROM

Osvajajući krunu u Zagrebu na izboru za najljepšu i najfotogeničniju Jugoslavenku 1989. godine, Aleksandra Dobraš, manekenka iz Banje Luke, sa sedamnaest godina krenula je osvajati modne piste, prije svega Italije. Nakon modnih revija i bhoeva foto-aparata najboljih modnih fotografa Italije, vratila se prije dva mjeseca u svoj rodni grad, ali već nakon kraće pauze odlučila se, zajedno sa Sandrom Vranješ, pokazati i Banjolučanima kako se u Italiji šeta pistama noseći modele najpoznatijih modnih kreatora. Jeste da Banja Luka nije Milano i istina je da banjolučki butici ne mogu dostići „Versacea“, ali kućni domovina ipak zovu. Bar na nekoliko mjeseci.

Međutim, ni Italija se ne zaboravlja. Ponovo će se upaliti reflektori i sijevati bliscevi na nekoj od modnih pista Milana ili Napulja na kojima će Aleksandra Dobraš nositi Armanijeve ili Valentinove modele za narednu sezonu.

KAKO ZIVE
TENISKE
ZVIJEZDE?

EDBERG- VELIKI ŠUTLJIVAC

Veoma dugo bio je neprikosnoveni broj 1. To mu je omogućilo da nedavno kupi kuću u južnoj Francuskoj. Prebivalište mu je u Londonu. Riječ je, naravno, o Stefanu Edbergu, teniseru sa najatraktivnijom pratiljom — plavokosom Anet sa kojom se uskoro treba venčati (to se možda i desilo, liho i intlimno). Edberg je do sada zaradio okruglo 10 miliona dolara. Nadimak mu je veliki šutljivac. Najbolji igrač koji mu je kolega iz iste reprezentacije Mats Wilander, koji se trenutno bavi i tenisom i cirkusom, nobilja rado igra hokej na ledu. Najboljim teniserom na svijetu Stefan Edberg smatra Borisa Bekera. Njih dvojica, inače, uzajamno izmjenjuju komplimente.

PODSJEĆANJA: PETOGODIŠNJICA SMRTI ENDIJA VORHOLA

JUČE, VORHOL, SUTRA

Prenosenje banalnog u posebno Endi Vorhol post morlem obdaren je takvom dozom počasti da se definitivno vinuo u klasične umjetnosti dvadesetog vijeka. Pored toga što je izmislio andergaund, postao otac pop-arta i time postao nepovredljiv kraj artizma šezdesetih, stvorilo je u svojoj „fabriki“ postupak, takozvanog kreativnog postavljanja prema javnosti. — IMIDZ.

Kako je odijevanje nulta tačka svakog imidža, nije ni čudo što je francuski ženski magazin „Elle“, posvećivši cijeli broj Vorholu,

nekoliko stranica posvetilo manekenkama odjevenim u danas već mitске modne predmete šezdesetih godina. Omiljena Vorholova crna „rolka“ osnovni je odjevni predmet tog vremena, nadopunjena crnim uskim hlačama, ili crnom suknjom od kože. Naki je metalan i upadljiv, a noćne vorholovski okrugle. Lice je označeno snažnom šminkom, a dominantnu svaku činilica na očima izvučena crnim tušem. Sve ovo je polazišna osnova i današnje mode.

Jedan od portreta Endija Vorhola koji danas pripadaju slikarskoj klasici: ELIZABET TEJLOR.

ARTISTI I MODEL: SESIL (SNIMIO ŽORŽ ARISTID)

GLUMICE: VINONA RAJDER

OSVJE- ŠTENA LOLITA

Vinona Rajder ima sve predispozicije da uskoro zagospodari Holivudom. Mlada je (još nije napunila dvadeset godina) lijepa i talentovana. I što je vrlo bitno, ima sposobnog agenta koji joj je do sada osigurao odista sjajne filmske angažmane. Neke od tih filmova vidjela je i naša publika: „Strene“, u kojem joj je partner slavna Šer i „Velike vatrene lopte“, gdje dijeli kedar sa Denisom Kvejdrom. U oba ova nastava Vinona Rajder glumi tinejdžerke koje vrlo rado sazrijevaju — a to su uloge koje apsolutno odgovaraju njenom imidžu osviještene Lolite.

Na ovogodišnjem Festu prikazan je i najnoviji film Vinone Rajder, „Noć na zemlji“, koji je režirao Džim Džarmuš, prvak američkog alternativnog filma. Riječ je o omnibusu od pet epizoda, u kojem Vinona glumi u prvom. Igra lik taksistkinje koja jedne večeri poveže holivudsku producentkinju (Džina Roulend). Ova, fascinirana njenom pojavom, izrazi želju da je angažuje na svom novom filmu, ali Vinona bez razmišljanja odbija. Razlog taksistkinja želi postati auto-mehaničar!

IZNENADEN SPONTANOSĆU

Poznati francuski fotograf Žorž Aristid objavio je vrlo uspješnu fotokolekciju „djevojaka iz susjedstva“. Pod lejtivom — „Jezik tijeta je univerzalan“. Aristid je u crno-bijeloj tehnici snimio desetak djevojaka od kojih za čitavo „Glasa“ biramo dvadesetogodišnju Sesil. Sam Aristid je svoju saradnju sa plavokosom ljepoticom prokomentarisao riječima: „Iznenaden sam njenom spontanosću“.

УМЈЕТНИЧКЕ И ДРУГЕ ПОЈАВЕ У БАНСКИМ ДВОРИМА ИЛИТИ ДОМУ КУЛТУРЕ

СТОЈИЧИЋЕВА ЦРНА КАФА

Набацићу два-три верса од Мипенка до Борхеса

Рекао ми једном Киш молим писци мало тиш нико да ми није приш ако није с ума сиш ви сте засад сам ситниш и зато од мене ниш Стојичић је од вас виш величајно прозу пиш

А Мипенко страхан паф пије само црну кафу за пијанце није саф

НИКОЛА ТОМОВИЋ

ИЛУСТРАЦИЈА: Рајко ПУШИЋ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1																	
2																	
3																	
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	

БИЈЕЛА УКРШТЕНИЦА

У овој укрштеници нису учртана црна поља, већ то треба да ураде сами рјешавачи. Црна поља су распоређена несиметрично и њихов број је дат у загради на крају сваког ретка.

ВОДОРАВНО:

1) Познати бљасучки писаца за дјечу — Поспано, санено (1), 2) Сталност, постојаност — Старо мјесто код Крагујевца (1), 3) Врста дјечије послатице (мн.) — Мјесто код Котор Вароши (2), 4) Држава на југу Саудијске Арабије — Гакање — Свађе — Иницијали карикатуристе Рејзингера (3), 5) Упишите: Н Љ — Бити болестан — лимитед (скр.) (4), 6) Биљка из породице трава, риповина — Лопови, хрсузи — Лијек против прехладе (2), 7) Минерал с Авале — Неотубиви дио иметка (тур) — „Органска кемијска индустрија“ (скр.) — „Енергија“ (3), 8) Журналист — Кулук, работа — Црна птица пјевача (2), 9) Ваничење — Опсежност, обимност (1), 10) „Нетто“ — Чувари реда — Истапати, талити (2)

УПРАВНО:

1) Житељ Исланда (0), 2) Срамежљивост (0), 3) Размажене особе — Павао одмига (1), 4) Тврдо црно дрво, аборос — Краљ из Шекспирове трагедије (3), 5) Врста пагане тканине — Глумач, Јул (1), 6) Добро материјално стање, богатство (0), 7) „Енигматске новине“ (скр.) — „Академија ликовних уметности“ (скр.) — Низ, слијед (2), 8) Ауто-ознака за Котор — Женка јарча — Прво слово (3), 9) „Република Сан Марино“ (скр.) — Шахист Корној (1), 10) Одисејино острво — Широки горски сплет у Европи, Аппе (1), 11) Слово с риртицом — Јело од исцјеканог лука, свеже паприке и др. (2), 12) Пјевач Присли — Највећи морски сисар (2), 13) Дио ријечи — Јунак Агате Кристи, Херкул (1), 14) Омањ — Нептунјум (1), 15) Глумица Беговић — Fino плетена распељива тканина (мн.) (1), 16) Назије — Коље старих Германа (1), 17) Врста жуте боје — Носити јаја (о пераци!) (1)

Ж. Петровић

Слободан Јанковић:

ДРЕКА ГЛУВИХ

AUTOR: ZELJKO PETROVIC	5 3 3 3	MUSL. MUŠKO IME	RED VOZNE (lat.)	PJEVAČ CARLS	HERCEBOVCI	GRAD U FRANČUSKOJ	JEZERO U KANADI	SPORTSKI SKIJAŠKI REKVIKT	PUTARINA TARACOVINA
STALAZENOST									
ZENA PRISTALICA LUTERANSTVA									
ZNAK KOJI SLUŽI ZA ORIJENTACIJU									
VLADAR U BANOVINI				KAUBOJSKI UZE	TATJANA DOMILA				
TRAGEDIJA VILJEMA SEKSPIRA				OSJEČAJ GABENJA		PREVOĐILAC KOLOMAN BIČE (Hlozet)			
BIWAR	PAPRKAŠI							AMPER	
NAŠA BIVŠA MISS, SADA PJEVAČICA	SLIČAN							REOMIR PJEŠNIK BIZDAR	
NACIJE								LIČNA ZAMJENICA VRANJE	
BANJA LUKA		PJEVAČ, ĐUSKO	STOKA, NAJVIŠI SVETANO ŽENSKO IME						
BLABANJE ZVIJERI (mн.)					HOINA LABA	GITARIST, BOB			
BAZVIK VISE TONUVA									
NORTH	CJELOKUPNI								
KRVNIK, LIPOVICA (mн.)	FOKSER								
VRIJEDNOST VELIČINA (mн.)									
VICENTJE PODJELA									

Ст. ранка: Баш лијепо што сам вас нашао...!

С. службеник: Зар сам се био изгубио?

Ст. ранка: Јесте ли ви начелник управе...?

С. службеник: Из ваших уста у божије уши...

Ст. ранка: Да, могло се видјети одмах... али, ако ви нисте начелник смије ли се знати када ће он доћи?

С. службеник: Смије се знати, зашто не...?

Ст. ранка: Па?

С. службеник: Шта па?

Ст. ранка: Човјече, смије ли се знати када ће он доћи? (Виче).

С. службеник: Смије, зашто да не, али се не зна.

Ст. ранка: Како се не зна када ће доћи на радно мјесто службеник који ту прима плату?!

С. службеник: Откуда вам идеја да он сваки даном прима плату оvdје. Само једном мјесечно. Словом и бројем: једном. Пардон, и једном топли оброк, укупно два пута.

Ст. ранка: Ја ћу полудјети!

С. службеник: Дужност ми је да вас упозорим: од данас су повећане партиципације код љекара.

Ст. ранка: Али ви сте ме излудјели и ви ћете платити моје лијечење ако ми уопште буде било пијека!

С. службеник: Доведите

три свједока да је то тако...

Ст. ранка јуче на св глас и губи се у опште друштвеном јаукању.

Штета, да је изабрао неки други начин изражавања личног незадовољства можда би и скренуо пажњу на себе.

ФУДБАЛ

ФУДБАЛЕРИ БОРЦА ПУТУЈУ НА МЕГДАН ФАВОРИ-
ЗОВАНОМ ПАРТИЗАНУ

ИПАК У ОСЛАБЉЕНОМ САСТАВУ

● Због парних жутих картона неће наступити Малбашић и Черкић, док на пут неће повријеђени Лулић, Мариновић и Агић ● Почетаку 19.15 сати уз директан тв-Пренос, али по свој прилици само за ТВ—Београд...

Детаљ из јесењег сусрета Борца и Партизана, када су славили гости 1:0. Вујачић и Штављанин у дуелу

БањаЛука — Према посљедњим информацијама са Градског стадиона од наводног штрајка првотимца Борца нема ништа. Штавише, фудбалери тврде да о томе нису ни размишљали? То је био њихов одговор стручном штабу, но новинарима су пот-

ЛИСТА СТРИЈЕЛАЦА		ТАБЕЛА:			
18 голова: Панчев (Цз)	1. Ц. Звезда	22	16	2(2)	4 56:16 34
12 голова: Станић (Ж), Лончар (ОФК)	2. Партизан	22	15	5(2)	2 38:12 32
9 голова: Бејановић (Су), Мијатовић (Па), Љукановић (ОФК), Петровић (З)	3. ОФК Београд	22	11	7(3)	4 41:26 25
8 голова: Чуровић (З)	4. Пролетер	22	11	3(3)	8 28:31 25
7 голова: Лукић (Цз), Микић (З), Неђић (Са), Крчмаревић (Па), Дробићак (Бу)	5. Земул	22	11	2(1)	9 34:25 23
6 голова: Говедарица (Пр), Друловић (Рад), Шпољарић (ОФК), Михајловић (Цз)	6. Сарајево	22	10	5(3)	7 26:23 23
5 голова: Штављанин (Бо), Савос (Пе), Симоновић (Пр), Кодро (Ве), Ивић (Цз), Бабунски, Гунев, Ђирић (Ва), Копуновић (Сп)...	7. Војводина	22	11	2(1)	9 24:26 23
	8. Вардар	21	9	3(2)	9 33:23 20
	9. Борац	22	8	7(4)	7 16:13 20
	10. Раднички	22	9	2(1)	11 24:27 19
	11. Рад	22	9	2(0)	11 30:32 18
	12. Вележ	22	8	4(2)	10 28:33 18
	13. Слобода	22	7	3(2)	12 21:38 16
	14. Жељезничар	22	6	3(3)	13 19:32 15
	15. Сутјеска	22	7	2(0)	13 27:34 14
	16. Будућност	22	6	6(1)	10 15:22 13
	17. Пелистер	21	6	2(1)	13 18:36 13
	18. Спартак	22	5	4(1)	13 16:39 11

врдили да су и даље „увријеђени“ да ће инсистирати на исплатама преосталих дуговања по основама рата из уговора.

Тако ће тим Борца на мегдан Партизану у нешто јачем, али и даље ослабљеном саставу. Наиме, уочи самог поласка Београд поново се повриједио Сенад Лулић, па неће сјести у авион. Нешто раније из истих разлога са списка путника су брисани Вики Мариновић и Сабахудин Агић, док ће Стојан Малбашић и Дамир Черкић ове недеље одредити „парне жуте“ картоне.

Очигледно је према саставу који ће се супротставити чети Ивице Осима да су Бањолучани безмногашансиза за остварење евентуалног подвига, освајања једног или два

бода Међутим Твртко Вуковић и Владан Радосављевић углавном кажу:

— Нећемо изгубити. Играћемо на реми, па шта буде. Није срамота у мечу с Партизаном играти затвореним варијанту, а ако дођемо до пенала, шансе су на нашој страни. Симеуновић је бољи од Осимовића.

Слично каже и Милорад Биљбица:

— Немамо шта изгубити на стадиону ЈНА. Већ нас сви виде са изгубљеним бодовима и наша шанса је управо у томе. Врло је вјероватно да ће нас домаћин потцијенити. Борићемо се мушки.

Послије суботњег тренинга тренер Зоран Смиљски је одабрао тим који ће почети утакмицу: Симеуновић, Штавишарев, Матаја, Билбица,

Љукић, Калтак, Радосављевић, Шарчевић, Штављанин, Шушић и Голубица. Наклупи ће овај пут сједити Јокић, Налић, Вуковић, Филиповић и Б. Ковачевић. Утакмица се игра у недељу са почетком у 19.15 сати уз директан тв-пренос, али по свој прилици само за гледаоце Телевизије Београд. У. ПАШАЛИП

Парови 23. копа:

БЕОГРАД: ОФК — Београд — Ц. Звезда (Јуче), МОСТАР: Вележ — Земул, НИКШИЋ: Сутјеска — Војводина, САРАЈЕВО: Сарајево — Раднички, БЕОГРАД: Рад — Спартак, ТИТОГРАД: Будућност — Жељезничар, ТУЗЛА: Слобода — Вардар, ЗРЕЊАНИН: Пролетер — Пелистер, БЕОГРАД: Партизан — Борац

ПРОСИНЕЧКИ ПОЧЕО ДА ТРЕНИРА

НА ТЕРЕН ТЕК У АПРИЛУ!

МАДРИД, 11. марта (Танјуг) — Познати југословенски фудбалер Роберт Просинечки, од прошлог љета члан „Реала“ из Мадрида, почео је јуче лакшим тренинзима и очекује се да би за пар седмица могао да почне да игра. Како кажу стручњаци из мадридског клуба, реално је очекивати да се Просинечки на терену појави тек у првој половини априла.

Како ствари стоје са опоравком Просинечког, којем је пукао мишић на десној ноzi почетком јануара, он би могао да заигра и прије, јер се одлично осјећа, али овога пута са повратком на терен неће журити. Слична журба је Просинечког већ коштала пуно. Он је прошле јесени три пута имао спичну повреду истог мишића, али ниједном се није збијачио до краја, па је мишић изнова пуцао.

Након посљедње повреде почетком јануара, љекари су Просинечког оперисали, увјерени да ће на тај начин оштећени мишић поштејети и нових повреда. Након операције, Просинечки је једно вријеме мировао, а онда је почео рехабилитацију да би сада кренуо и са тренинзима.

Просинечки је за „Реал“ потписао прошлог љета. Он је најскупије плаћени играч у Шпанији. Његов старт у „бијелом дресу“ био је веома добар, али су онда успједиле повреде — једна за другом.

— „Као да је неко прокретство пало на мене“ — каже Просинечки очајан што још није успио да се у правом свјетлу покаже пред Шпанском публиком и помогне свом клубу у борби за титулу првака.

РУКОМЕТ

ТАКМИЧАРСКА
КОМИСИЈА РУКОМЕТНИХ
ПРВОЛИГАША

ИСКЉУЧЕНА БУДУЋНОСТ

Београд — Прва лига рукометаша остаје до краја првенства са једним чланом мање. Такмичарска комисија Заједнице прволигаша је на ванредном састанку искључила екипу Будућности. Разлог су нагомилана дуговања овог клуба од око 120.000 динара (котизације, таксе, казне...) која нису исплаћена. Будућност је била под суспензијом још од 28. фебруара, али је од тада одиграла и неколико првенствених мечева.

У образложењу сваке одлуке стоји да је примјерљив члан 78. Правилника о такмичењу РСЈ, такође и

параграфи Дисциплинског правилника. До краја овог првенства Будућност ће преостале утакмице губити службеним резултатом 0:10, а суспензија је још увијек на снази до исплате дуговања.

● Слична судбина може задесити још три клуба, код мушкараца добојску Слогу и „Бенини“ из Кикинде, односно РК „Никшић“ у женској конкуренцији. Сви ови клубови нису измирили своје обавезе, а уколико то не учине до првог наредног копа, „такмичарци“ ће вјероватно имати исти аршин.

С. П.

ЗАРАДЕ ПРОФЕСИОНАЛНИХ ТЕНИСЕРКИ

МАЛА МО — НАЈБОГАТИЈА

— Како јављају стране агенције, које преносе саопштење Међународне женске тениске социјације, до сада је у 1992. години највише зарадила, захваљујући наградама на турнирима, 16. годишња Југословенка Моника Селеш — 382.614 долара. Даље следе: 2. Мери — Џо Фернандез 212.358 долара, 3. Габријела Сабатини 186.653 долара, 4. Аранча Санчес — Викарио 168.413 долара, 5. Штефи Граф 127.500 долара, 6. Хелена Сукова 118.875 долара, 7. Мартина Навратиљова 117.250 долара, 8. Кончита Мартинес 102.008 долара, 9. Зина Гарисон 99.809 долара, 10. Никол Провис 83.226 долара, итд.

МИЛАН ПОНУДИО НОВЕ УГОВОРЕ ХОЛАНЂАНИМА

ВАН БАСТЕНУ 12,5 МИЛИОНА ДОЛАРА!

Милано, 11. марта (Ројтер) — Водећа екипа италијанског фудбалског првенства Милан понудила је продужетак уговора тројици холанђана који већ више година носе дрес ове екипе.

У данашњем саопштењу миланског клуба каже се да је Руду Гулиту и Франку Рајкарду понуђен нови двогодишњи уговор, па би они носили дрес Миланеза до 1995. године. Вјерност Марка ван Бастена била би дужа годину дана, што значи да би овај изванредни центарфор остао у Милану до 1996. године.

Према писању италијанске штампе, уговори Голита и Рајкарда били би „тешки“ по 7,5 милиона долара, док би Марко Ван Бастен требало да добије чак 12,3 милиона долара.

Представник Миланеза тим поводом је рекао да још није било ријечи о конкретном суми коју би сваки од ових играча добио за продужење уговора, додајући да ће у наредних 20 дана руководиоци клуба на ту тему разговарати са холандским тријом.

КОШАРКА

НА КЛУПСКОМ ПРВЕНСТВУ ЕВРОПЕ ЗА
КОШАРКАШЕ ИДУЋЕ СЕЗОНЕ

ЈУГОСЛАВИЈИ ДВА МЈЕСТА

Минхен, 11. марта (Танјуг) — У такмичењу за клубско Првенство Европе у сезони 1992/93. Југославија ће имати два представника. Поред Југославије, по два представника у најelitнијем европском такмичењу имаће још Француска, Грчка, Израел и Хрватска, приједлог је комисије за организовање европских клубских такмичева на састанку који је одржан у Минхену.

Према приједлогу ове комисије право на три представника имаће само Италија и Шпанија. Услов за добијање додатног мјеста, међутим, биће испуњен само уколико Италија и Шпанија буду имали свог представника на предстојећем финалном турниру у Истамбулу, на којем ће учествовати четири тима.

Остале земље имаће по једног представника, одлучено је у Минхену.

На састанку извршне комисије ФИБЕ за Европу, који је такође одржан у Минхену,

одлучено је да Јерменија, Азербједжан, Белорусија, Грузија, Молдавија, Русија и Украјина постану привремено чланови ФИБА. Коначну одлуку о њиховом сталном чланству у свјетској кошаркашкој организацији донијеће извршна комисија свјетске организације на свом састанку у септембру ове године.

Хрватска, Словенија и остале републике бившег Совјетског Савеза за сада неће бити укључене у такмичења која су под окриљем ФИБА. Ове републике ће, међутим, моћи да играју на такмичењима која још нису почела.

До краја августа ове године Заједница независних држава играће на свим такмичењима умјесто репрезентације бившег СССР — а. На свим осталим званичним такмичењима ФИБА која су већ почела — на примјер у квалификацијама за Европско првенство мушкараца и жена 1993. године — Заједницу независних држава ће представљати изабрани тим Русије.

PLIVANJE

DA LI JE BANJOLUČKO PLIVANJE
SPORT BEZ PERSPEKTIVE?MEDALJE BEZ
BAZENA

● Sjajni rezultati s jedne i loše finansijsko stanje kluba s druge strane su faktori koji će uticati na perspektivu plivanja u Banjoj Luci ● Klub ima veliki potencijal ● Potraga za dugotrajnim rješenjem.

Sadašnjost i budućnost banjolučkog plivanja

BANJA LUKA — Rezultati koje Plivački klub Borac—Incel iz Banje Luke postiže u posljednje vrijeme mogu se ocijeniti kao vrlo dobri. Naime, sa dva nedavno održana takmičenja republičkog prvenstva u Sarajevu i državnog u Novom Sadu, kadeti i omladinci ovog kluba su donijeli pregršt medalja. Ovim su dokazali da i u jakoj konkurenciji mogu postizati dobre rezultate, čak i bolje od klubova koji imaju idealne uslove za razvoj ovog sporta.

Najbolja ilustracija za ovu tvrdnju je pet medalja **Nermine Hodžić** na trodnevnom prvenstvu Jugoslavije u konkurenciji 168 takmičara iz 18 klubova. Ova trinaestogodišnja djevojčica aktivno se bavi plivanjem od svoje osme godine, a prve plivačke zamah napravila je još sa četiri godine. Na raznim takmičenjima osvojila je oko 130 medalja. Zlatna medalja na 200 metara isrebrna na 100 u Novom Sadu pokazuju da je „defini“ disciplina koja joj najviše odgovara. Nermine očekuje i poziv za reprezentaciju, što ne bi bilo nepravdno s obzirom na njenu trenutnu formu i rezultate.

— Nadam se još većim uspjesima i boljim rezultatima. Poziv selektora reprezentacije za mene bi bio podatak da treniram još više i potpuno se posvetim sportu koji volim — kaže **Nermine Hodžić**.

Goran Grahovac ima 13 godina i, kao i njegova kolegica iz kluba, počeo je da trenira na osam godina. U Novom Sadu se plasirao u „S“ finale u vrlo jakoj konkurenciji. Ova sveštenik plivač osvojio je pet medalja na prvenstvu BiH u Sarajevu, a takmičio se već u seniorskoj konkurenciji. Na republičkom seniorskom prvenstvu, koje će se održati u Banjoj Luci, nada se da bi mogao „doplivati“ do trećeg mjesta.

Ovo su najbolji takmičari Plivačkog kluba Borac—Incel, ali ne treba zaboraviti ni dru-

ge djevojčice i dječake koji dolaze i već su se okitili ponekom medaljom. Mnogo se očekuje od **Miodraga i Mladena Čeke, Gorane Šavije, Nikole Šobota, Saída Buzdaleka, Bojana Kozomare, Denisa Trokića, Marija Pletkose, Jasne Šehića, Lejle Sobo, Jelene Alvir, Maje i Vesne Čorbo**...

Za sve njih plivanje znači mnogo. Ono im oduzima dosta vremena, ali pruža zadovoljstvo i druženje koje nose treninzi i takmičenja. Najveći dio djevojčica i dječaka bavi se ovim sportom od trenutka kad su naučili plivati.

Neke probleme koji pogađaju ovaj sport osjećaju, nažalost, i oni. Naime, zimska sezona trebala bi biti dovršena prvenstvom države za starije pionire. Učešće banjolučkih plivača na ovom takmičenju dovedeno je u pitanje.

— **Plivači 14 dana nisu bili u vodi!** Sanacija bazena u Šeheru treba da bude dovršena ovih dana. Klub, po svojoj prilici, neće moći da nađe novac da uplati termine za trening. Radimo na izmalaženju sponzora, ali to ide teško. Nadamo se da ćemo u saradnji sa **SOFK**—om naći neko rješenje — ističe **Branko Mićin, trener plivača**.

To potvrđuje i potpredsjednik kluba. — **Moramo naći dugotrajno rješenje. Fond za fizičku kulturu bi morao da preuzme dio obaveza. Ovo je jedan od baznih sportova, za koji treba da je zainteresovan čitav grad — zaključio je Mustafa Čorbo.**

Perspektiva banjolučkog plivanja je vrlo neizvjesna. Veliki potencijal i entuzijazam ljudi u klubu su ogroman kapital. Ali, nedostaje kapital u onom drugom smislu riječi. U ovom trenutku je vrlo teško i nezahvalno prognozirati šta će prevagnuti, ali se nadamo da to neće biti ona gora solucija.

D. KOŠČICA

TENIS

PET MINUTA SA OGNJENOM
KARANFILOVIĆEM,
TENISEROM TENISKOG KLUBA
„MLADOST“NOVA
DOKAZIVANJA

● Dobra igra u polufinalu juniorsko prvenstvo Jugoslavije
● Slijedi republičko takmičenje za juniore na domaćem terenu

BANJA LUKA — Na nedavno završenom juniorskom prvenstvu Jugoslavije u Beogradu teniski klub „Mladost“ su predstavljali **Goran Janković** i **Ognjen Karanfilović**, dok se **Tanja Vučković** prije samog takmičenja morala vratiti u Banju Luku zbog bolesti. **Goran Janković** se plasirao među osam najboljih, a **Ognjen Karanfilović** je stigao do polufinala gdje ga je savladao Beogradanin Nešić.

Razgovarali smo sa **Karanfilovićem** (18), još jednim sportistom koji je pokazao da sport i škola mogu zajedno, jer pored tenisa uspješno pohađa i treći razred Gimnazije.

— **Da li si očekivao tako dobar rezultat?**

— Nisam, tim prije što smo veoma malo trenirali, svega desetak dana, a to je ipak nedovoljno za jedno takmičenje kakvo je bilo ovo u Beogradu. Osim toga, tih desetak dana smo trenirali na asfaltu, a u Beogradu se igralo na zemljanim terenima. Ipak, zadovoljan sam i ulaskom među četiri najbolje, jer konkurencija je bila zaista jaka.

— **Po rezultatu (5:7, 6:4, 6:2) moglo bi se reći da si bio „tvrd orah“ za Nešića?**

— Ko zna kako bi se taj meč završio da kod 6:4 za Partizanovog predstavnika nisam istegao mišić. Hrabrio sam sebe da mogu i moram nastaviti sa dobrom igrom i nakon istegnuća mišića, no bol je bila jača od moje volje i želje. Mogu reći da u tom meču baš i nisam bio miljenik sreće, ali šta ćete, sport je takav, pobjeđuje se i gubi.

— **Koje takmičenje je na redu?**

— Moj klub, „Mladost“ je 28. i 29. marta organizator republičkog takmičenja za juniore do 18 godina. Tu vidim svoju šansu da možda dođem i do finala. Pored mene „Mladost“ će predstavljati **Goran Janković**, **Tanja Vučković** i mladi takmičari koji će svoju šansu potražiti baš na domaćem terenu. Za sada se i za ovo takmičenje pripremamo na asfaltnim terenima, ali bi uskoro trebali početi sa radom i na zemljinim što je jedan razlog više za moj umjereni optimizam.

— **Koji su ti najbolji rezultati do sada?**

— Pa mogu reći da je prošla godina bila najbolja, jer sam prošlogodišnji prvak Bosne i Hercegovine u konkurenciji juniora i seniora. Osim toga ushao sam među osam najboljih juniora u Jugoslavije. Za sada sam u potpunosti zadovoljan, jer imam samo osamnaest godina i tek sam na početku karijere i

OGNJEN KARANFILOVIĆ:
OHRABRUJUĆI POČETAK SEZONE

ako neće zvučati samouvjereno imam još vremena za dokazivanje.

— **Ljubitelji tenisa malo znaju o tebi. Kada si se počeo baviti tenisom?**

— Trenirao sam ja kao i većina mojih vršnjaka fudbal, onda sam prešao na košarku, pa stoni—tenis. No, kako stajanjem blizu terena teniskog kluba „Petar Drapšin“ počeo sam sa tenisom.

Ubrzo su uslijedili turniri i tada sam shvatio da mi tenis „ide od ruke“ i ostao sam mu vjeran. Prvo sam dvije godine bio član teniskog kluba „Petar Drapšin“ da bih prije pet godina prešao u „Mladost“ i tu i ostao. Za sve moje uspjehe u bijelom sportu prije svega mogu zahvaliti mom prvom treneru **Petru Trkiću** koji me i uveo u ljepote tenisa. Međutim velike zasluge pripadaju mom sadašnjem treneru **Voju Šukalu** koji me i danas uči tajnama ovog lijepog sporta.

T. PAPIĆ

SPORTSKA
STARINARNICA (523)

STARA, DOBRA VREMENA

● Crvena zvezda je 12. oktobra 1969. godine, u prijateljskoj utakmici, porazila Borac a 2:1 (1:1), ali je to bio nagovještaj trijumfa ovih sastava: Beograđani su postali prvaci Jugoslavije, a Banjalučani članovi elitnog društva

S tara su jer je snimak nastao u jesen 1969. godine, a dobra je se tada već živjelo na „visokoj nozi“, u slozi i miru! Kud češ bolje! I fudbal nam je istinski cvjetao, pogotovo na Gradskom stadionu gdje se uveliko razmišljalo o prvotim gascim društvu, a u stvari, povratku u elitu, koju je Borac nesporno napustio sedam godina ranije, kao posljednje plasirani tim među 12 klubova. Oni koji prate sportska zbivanja lako će prepoznati ovu trojicu mladića **Zoran Smileski** tek što je bio došao u Banju Luku. Partizan ga je ustupio Borcu. Koju godinu kasnije, Zoran će se vratiti u „cmo—bijelu“ četu, ali je tek tada shvatio da bez Banje Luke više nema i brže bolje je spakovao stvari i definitivno, za sva vremena, postao žitelj Banje Luke. **Dragan Žilić** je u ovaj grad

stigao mnogo ranije, u potrazi za znanjem: upisao je Srednju medicinsku školu, igrao fudbal i rukomet, stekao bezbroj prijatelja, decenijama bio uz sportiste i sa sportistima. Nikšičanin je u Banjoj Luci svio gnjezdio, danas profesor Žižić ima vlastiti salon za njegu tijela i ko zna koliko prijatelja, drugova, poznanika... i onih koji su mu neizmjereno zahvalni za pomoć koju im je nesebično pružio. **O Miljanu Miljanicu** smo pisali prije nekoliko dana: u fudbal je stigao 4. marta 1947. godine, kao igrač Crvene zvezde. Uvažen je svjetski stručnjak, kapiten svih naših selekcija, onih reprezentativnih „Trojku“ je snimio **Enes Zahić** 12. oktobra 1969. godine. Tog dana Borac, tada vodeći na tabeli Druge lige, grupa zapad, dočekao je moćnu Crvenu

zvezdu. Te nedjelje rivali su odigrali prijateljsku utakmicu. Beograđani su pobijedili sa 2:1 (1:1). Zvezda je povelu pogotkom **Dajlica** u 17. minutu, izjednačio je **Hrgić** u 41. a pobjedu prvotimca obezbijedio je **Karasi** golom u 80. minutu. Utakmicu je pratilo 12.000 gledalaca, a sudio je **Vlado Zrilić** (BL). Borac je igrao u sastavu: **Komić, Pele, Kušmić, Alagić, Krivokuća** (Odlj), **Jusufović, Smileski, E. Jusić, Hrgić** (Kereno), **Fazlić, Bašić** (Čorbe), **Blagajević**, dok je Crvena zvezda izvela ovaj tim: **Kurpović** (Petrović), **Đorđić** (Karapandžić), **Krivokuća, Perlović, Dojčević** (Ker), **Klenković** (Perez), **Antonijević, Karesi, Arnejčić, Mihajlović, Džajić**. Iako je Borac doživio poraz, Banjalučani su zadovoljni otišli svojim kućama jer „Crvena zvezda je pobjeđila, ali treba odmah reći da su joj Banjalučani pružili više nego dostojan otpor. Ruku na srce, neriješen ishod ovog gola—meča bio bi svakako realniji. No, i ovoga puta veće iskustvo jednog tima došlo je do izražaja i tu se ništ nije moglo učiniti... Tog dana briljirao je — **Zoran Smileski**, pa je ostao, u novinama, zapisano i ovo: „...Me-

đutim, bivši partizanovac kao da je živio za okršaj sa Crvenom zvezdom. Ono što je on u prvih 20 minuta drugog poluvremena prikazao odavno nije viđeno. Svaki njegov napad predstavljao je pravu opasnost za gol gostiju. Jednostavno, svojim driblinzima vezao je „čvor“ **Krivokuću**, a kada mu ovaj ništa nije mogao, uzalud je pozivao **Pavlovića** i ostale svoje saigrače u pomoć!“

Dvije nedjelje nakon ovog okršaja, Banjalučka se 26. pa 27. oktobra našla na udaru zemljotresa. U ljeto naredne, 1970. godine Borac je drugi put stigo među prvotimca, a Crvena zvezda je postala, još jednom, šampion Jugoslavije, osvojivši prvo mjesto sa 46 bodova, ispred Partizana 44, Veleža 43, Željezničara 43, itd.

L. P.

ŠAMPANJAC U MEJDANU

BANJA LUKA — U Mejdanu se ispijao šampanjac, na Cairama lile su se suze Naprijedu je pripao gradski derbi. Drugi put u ovom prvenstvu Mejdanci su bili uspješniji od vječitog rivala. Jesenas je bilo 4:1, a sada 1:0. Minimalne, ali „zlatna“ vrijedna pobjeda. A uspjeh čist kao suza.

Vještiti derbi odigran je u izvanrednom ambijentu. Na Cairama se okupilo oko 1.500 ljubitelja fudbala. Ono što posebno raduje jeste činjenica da je derbi protekao u korektnom ponašanju aktera. Istina, bilo je žustrih startova i sa jedne i sa druge strane, ali sve u granicama fer-pleja.

HABIBOVIĆ NAJBOLJI

Žiri u sastavu: **Mujjo Alihodžić**, nekadašnji igrač Naprijeda i BSK—a, **Milan Vlačić**, bivši fudbaler Naprijeda i urednik u listu „Glas Limun Papić“ za najboljeg igrača proglasili su **Samira Habibovića**. Njemu je pripao ručni sat, dar poznatih banjolučkih urara, bratce Josipa i Stipe Petrušića.

BUKET: Najuspješniji u skoku bio je golman Naprijeda Elvedin Bojadžić
Snimio Radivoje PAVIČIĆ

BSK

NAPRIJED

0(0) 1(1)

STRIJELAC: Habibović u 13. minuti; sudija: Lazo Afekalić (Jajce); gledalaca: 1.500; žuti kartoni: Julardžija i Balaban (Naprijed).

BSK: Tešić 6, Karat 6, Topalović 7, Marković 7, Salamić 6, Vranješ 5, Zrnić 5, Raković 7, Filipović 7, Aganebegović 5 (Malbašić), Vučić (Dedukić 6).

Naprijed je taktički nadigrao BSK-a. Od prve minute bile su jasne namjere gostiju. Opredijelili su se za zatvorenu varijantu, pokušavajući iz kontranapada nešto više da učine. „Plavi“ su imali više loptu u nogama, ali jednostavno nisu mogli da nadu rješenje za odličnu igru Naprijeda u odbrani, kojoj su ton davali Jusufagić, Kovačević i Bojadžić.

Beksuзни broj trinaest bio je sretan za Mejdance. U 13. minuti gosti su došli u vođstvo. Bio je to evro-gol, pogodak koji bi u evrovijskoj razmjeni ušao u najuzbuzbov. Strijelac je bio „Borčeva nada“ Samir Habibović. On je na nekih 25 metara primio dubinski u loptu, iz njegove lijeve „sivnute“ je „munja“ i lopta je, nošena vjetrovom završila usamom gornjem lijevom uglu. Majstorija Habibovića, koju su aplauzom pozdravili navijači i jednog i drugog tima.

Mogli su se Mejdanci radovati u 33. minuti. Balaban je izveo kornar. Zrnić, koji se vratio u svoj šesnaesterac, zahvatio je nespretno loptu, ona je pogodila prečku i odbila se u kornar. U finišu prvog dijela Kovačević je bio u opasnom naletu, ali je Vranješ u posljednjem trenutku spriječio najgore.

NAPRIJED: Bojadžić 8, Gračanin 7, Omerkadžić 7 (Duna-), Starčević 7, Jusufagić 8, Kovačević 8, Kapić 7, Aličić 7, Julardžija 7 (Mrakić-), Habibović 8, Balaban 7.

IGRAČ UTAKMICE: Samir HABIBOVIĆ (Naprijed).

U nastavku susreta - viktorija. BSK je napadao, Naprijed se branio i odbranio. Već u 47. minuti Filipović je odlično šutirao sa 16 metara a Bojadžić još bolje odbranio. Da minuta kasnije ponovo uzbuđenje pred golom gostiju. Topalović je iz slobodnog udarca nabacio loptu na drugu stativu. Vranješ ju je odmah prosljedio do Dedukića. Uslijedio je udarac napadača domaćih, ali je lopta završila tik pored gola.

U 56. minuti ponovo je Dedukić bio u prilici. Odlično poslužen od Markovića, primio je loptu u šesnaesteru, ali je u završnici bio nespretn.

Sve dileme oko pobjednika mogao je da riješi Balaban. Njega je dugom dijagonalom odlično uposlio Omerkadžić, golman BSK-a Tešić istrčao je izvan šesnaesterca i, umjesto da izbije loptu, kao na „taci“ posluzio je napadača gostiju. Ovaj je odmah šutirao, a Salamić krajnjim naporom odbio loptu ispred prazne mreže.

Pokušao je Filipović u 70. minuti ponovo šutem iz daljine da iznenadi Bojadžića, koji je i ovog puta bio na visini zadatka.

PET MINUTA NAKON UTAKMICE JEDAN UDARAC DVA BODA

BANJA LUKA — Nakon poraza od gradskog rivala, u svlačionici BSK-a „grobna“ tišina. Kapiten „plavih“ sa Cairra **Draško Marković** jedva je prozborio: — Nismo imali sreće, uz to i teren je bio loš, što nama nije odgovaralo. Ipak, sve čestitke fudbalerima Naprijeda. Dojučarašnji prvotimac Naprijeda **Senad Filipović** bio je posebno tužan po završetku utakmice. — Igrali smo dosta slabo, a naš rival uspio je da iskoristi svoju jedinu priliku u

osvojili dva boda. S druge strane, u svlačionici Naprijeda veselje i pjesma.

— Dosta tvrda utakmica i naša zasluzena pobjeda - bio je kratak Hamdija Cerić, trener Naprijeda.

Najbolji igrač derbija i strijelac jedinog gola Samir Habibovića, nakon meča „sijao“ je od sreće: — Zadovoljan sam igrom i našom pobjedom, šta drugo da kažem već da sam presrećan.

U posljednjem minuti stopostotna prilika za „plave“. Karat je sa položaja desnog krila uputio oštar prizemni centaršut, na sedam-osam metara od gola gostiju bio je rezervista

Malbašić i, umjesto u praznu mrežu, loptu prebacio preko gola.

Željko TICA
Slobodan BABIĆ

ELEKTROBOSNA 1(0)

BRATSTVO (BK) 0(0)

STRIJELAC: Z. Aleksić u 81. minuti; sudija: Idriz Hrustanović (Bihać) - 8; gledalaca: 100; žuti kartoni: Sivić i Bobić (Bratstvo).

ELEKTROBOSNA: Krak - (Bilić 7), Čano 9, Dervišić 7, Hadžiosmanović 7, Svitlica 8, Tomić 6 (Gavrilo 7), Jandrić 7, Jelica 6, Mešić 8, Šarić 6 (Aleksić 8).

BRATSTVO: Stojanović 8, Ugarčina 6, Sivić 6, Sedić 7, Bogojević 7, Bobić 7, Midžić 6 (Arnaudović 6), Eljazović 7, Beširević 6, Ramić 6, Baikić 6.

IGRAČ UTAKMICE: Asim ČANO (Elektrobosna).

JAJCE — U prvoj prvenstvenoj utakmici igrači trenera Ivice Pavlovića uknjižili su prve prafjete bodove. U utakmici, koja je u prvom poluvremenu bila prava uspavanka, domaći igrači su u drugom dijelu pokazali pravo lice. Utakmica je odlučena u 81. minuti kada je Aleksić efektivnim udarcem savladao golmana Stojanovića.

Branko MITROVIĆ

SLOBODA 2(1)

BORAC (TD) 0(0)

STRIJELCI: Halilović u 5. i Ekić u 86. minuti; sudija: Miroslav Ostojić (Bosanska Gradiska) - 7; gledalaca 200; žuti kartoni: Đukić (Borac).

SLOBODA: Kralj 7, Mustedanagić 7, Kelebuda 6, Redžić 6, Zelić 6, Stupar - (Vukojević 6), Fetibegović 7, Čulibrk 6 (F. Eljazović 6), Halilović 7, Zdjelar 6, Ekić 6.

BORAC: Stanković 6, N. Šobot 5, Damjanović 5 (Trakić 5), P. Šobot 7, M. Šobot 6, Đukić 5, Grujić 5, Borković 5, Rutević 5, Milišević 6, Trivan - (Mihaljević 6).

IGRAČ UTAKMICE: Ajdin FETIBEGOVIĆ (Sloboda).

BOSANSKI NOVI — U slaboj fudbalskoj predstavi čitav tok meča domaći su imali inicijativu, posebno u drugom poluvremenu.

Vrijedna pomena su dva postignuta gola i udarci lijevog krila Mihajlovića kod gostiju, kada je lopta pogodila prečku, te Ekića iz domaćeg tima, čiji je udarac zaustavila stativa.

Po veoma hladnom vremenu, a uz to i jakim vjetrovom, teško se igralo. Gosti su pokušavali parirati domaćinu, koji je u pripremnom dijelu pokazao efikasnost i znanje. Ovog puta i jedno i drugo im je nedostajalo. Ferhat KORAJAC

SLOGA (GP) 1(0)

KRAJŠNIK 0(0)

STRIJELAC: Kukavica u 60. minuti; sudija: Abdulah Budimlić (Bihać) 8; gledalaca: 300; žuti kartoni: Karajić i Dizdarević (Krajišnik).

SLOGA: Čoteković 7, Malbašić 7, Raković 7, Pejić 6 (Pehadžić 6), B. Sredojević 8, Starčević 6, Boroja, 7, Šestić 7, Kukavica 7, S. Sredojević 7, Valentić 8.

KRAJŠNIK: E. Milijković 8, Karajić 7, Keserović 6, Čirić 7, Redžić 6, Šabić 6, Mahmutović 5 (Dizdarević 5), Vučenović 7, Muhamedagić 6, Keranović 7, Alić 5 (E. Sarajlija 7).

IGRAČ UTAKMICE: Marinko VALENTIĆ (Sloga).

GORNJI PODGRACI — I dok su Podgradčani ipak nešto mirnije ušli u ovaj susret, jer je trener Slijepčević mogao računati i na svoju „prvu violinu“ Borča Sredojevića, njegov kolega iz protivničkog tabora Midžić ostao je u neozgodan trenutak bez pomoći četiri standardna igrača — Martinovića, Murgića, Demirovića i J. Milijkovića, što se odrazilo na igru podmladenog Krajišnika. inače, utakmica je odlučena u 60. minuti. U jednom od brojnih napada centaršut domaćih Kukavica, silajno uposlen od najboljeg igrača meča Valentića, sa nekoliko metara preciznim prizemnim udarcem pogodio je donji lijevi ugao nemoćnog Milijkovića. Zoran VAJKIĆ

SLOGA (T) 4(3)

MLADOST 0(0)

STRIJELCI: Tomić u 13. i 35 (11 metara), Vasić u 44. i Rosić u 88. minutu; sudija: Ibrahim Oraščanin (Bosanska Krupa) 9; gleda-

laca 100; žuti kartoni: Simunić (Sloga) i Aličić (Mladost).

SLOGA: Lagundžija —, Bilić 6, Šimunić 6, Beharić 8, Velić 7, Đurđević - (Sešić 7), Tomić 7, Vučić 6, Vasić 7 (Curguz-), Rosić 7, Trninić 7.

MLADOST: Mušević 5, Mašinović 6, Košić 5, Aličić 5, Hušidić 5, Strijemac 5, Beronja 5, Garibović 6, Kudić 5, Kasumović 5, Hušidić 5.

IGRAČ UTAKMICE: Esad BEHARIĆ (Sloga).

TRN — Na proljetnoj premijeri u Trnu fudbaleri Sloge bez većih problema su savladali goste iz Vrnogroča. Domaćini su tokom čitavih 90 minuta bili nadmoćniji tim, tako da pobjeda ni u jednom trenutku nije dolazila u pitanje.

Prva dva gola domaćini su postigli iz sličnih situacija. Naime, oba puta je, nakon odličnih prodora Trnina, neko od gostujućih igrača igrao rukom u vlastitom šesnaesteru, pa je odlični sudija Oraščanin oba puta sasvim opravdano pokazao na bijelu tačku. Siguran realizator bio je Tomoč.

U nastavku meča domaćini su postigli još dva gola i ostvarili su ubjedjivu pobjedu. Miodrag KURUZOVIĆ

ZRNIC „ISTEGAO“ MIŠIĆ

U 15. minutu utakmice glavni sudija Slobodan Zrnić „istegao“ je mišić, što ga je onemogućilo da dalje vodi meč. Umjesto njega glavni je bio Radovan Šipka, njegov prvi pomoćnik, dok je Zrnić preuzeo ulogu pomoćnog sudije.

PREKOUJNE 1(1)

BORAC (BD) 0(0)

SLOGA (K)

LJUBIĆ

igra se danas

BRATSTVO (K) 3(2)

PODGRMEČ 1(1)

STRIJELCI: Šabić u 12. i 57. minuti i Salihović u 14. za Bratstvo, a Talić u 6. minuti za Podgrmeč; sudija: Zrnić (—), Šipka 8, (Banja Luka) gledalaca: 200, žuti kartoni: Omić (Podgrmeč) i Salihović (Bratstvo).

BRATSTVO: Mišković 8, Grbić 8, Salihović 8, Međić 8, Vušin 8, Velašić 8, Yanašić 8, Đukić 8, Šabić 9, Leonard Samardžija 8, Ibrahim Jakupović — (Vito Samardžija 8).

PODGRMEČ: Indžić 5, Hadžić 5, Milijuš 5, Dedić 78, Kuburaš 5, Dregić 6, Talić 5 (Alagić 6), Kelić 5, Papić (Burmlić 6), Omić 4.

IGRAČ UTAKMICE: Tehvid ŠABIĆ (Bratstvo).

KLJUČ — Komšijski derbi protekao je u fer i korektnoj igri. Domaći fudbaleri prosto su prepoznali goste iz Sanskog Mosta. Rezultat od 3:1 je nerealan jer su domaći mogli nanijeti katastrofalan poraz da su iskoristili brojne šanse. Željko ANIČIĆ

TABELA

1. Sloboda	16	10	2(2)	4	34:15	22	
2. Sloga (T)	16	9	5(4)	2	34:16	22	
3. BSK	16	8	4(1)	4	27:21	17	
4. Elektrobosna	16	8	4(1)	4	23:18	17	
5. Naprijed	16	8	1(1)	7	25:22	17	
6. Bratstvo (BK)	16	6	5(3)	5	27:18	15	
7. Bratstvo (K)	16	7	2(1)	7	25:26	15	
8. Mladost	16	6	3(2)	7	27:25	14	
9. Sloga (GP)	16	6	2(2)	8	20:31	14	
10. Borac (BD)	16	6	3(1)	7	22:20	13	
11. Podgrmeč	16	6	3(1)	7	27:27	13	
12. Ljubić	16	5	6	0	9	15:23	12
13. Krajišnik	16	5	4(1)	7	10:15	11	
14. Borac (D)	16	5	1(1)	10	17:33	11	
15. Sloga (K)	16	5	1(0)	9	25:33	10	
16. Prekoujne	16	5	2(0)	9	10:25	10	

IDUCE KJLOE: KLJUČ: Bratstvo — Elektrobosna, SANSKI MOST: Podgrmeč — Sloga (GP), VELIKA KLAĐUŠA: Krajišnik — Sloga (K), PRNJAVOR: Ljubić — Sloga (T), VRNOGRAC: Mladost — Prekoujne, BOSANSKA DUBICA: Borac — Sloboda, DRVAR: Borac — BSK, BANJA LUKA: Naprijed — Bratstvo (BK).

**„ЈЕЛШИНГРАД—ТСГ“
ТВОРНИЦА СТРОЈЕВА Д.Д.
БОСАНСКА ГРАДИШКА**

расписује

ЈАВНУ

ЛИЦИТАЦИЈУ

за продају основних средстава

1. путнички аутомобил „рено“ 4 ГТЛ, рег. бр. БЛ 144-367, год. производње 1988, регистрован до 14.10.1992. године, у возном стању, са почетном цијеном од 350.000,00 динара.

2. доставно возило „поли-југо“ 1,16, рег. бр. БЛ 143-432, год. производње 1988, регистрован до 4.5.1992. године, у возном стању, са почетном цијеном од 280.000,00 динара.

3. путнички аутомобил „лада“ 1300 С, рег. бр. БЛ 144-098, год. произ-

водње 1985, нерегистрован, није у возном стању, са почетком цијеном од 80.000,00 динара.

Лицитација ће се одржати дана 20.3.1992. године са почетком у 13 сати у просторијама предузећа на новој локацији, а наведена возила могу се погледати сваког радног дана у времену од 12 до 14 сати.

Право учешћа имају сва физичка и правна лица уз предочење овлашћења, односно личне карте.

Прије почетка лицитације обавезна је уплата кауције од 10 одсто од почетне цијене.

У цијену која се постигне није урачунат порез на промет, као ни трошкови преноса власништва, које плаћа купац.

Уплата продајне цијене и преузимање возила извршиће се у року од 8 дана након лицитације. У противном сматраће се да је купац одустао, а кауција се задржава.

На основу члана 174. а у вези са члановима 237. и 239. Закона о државној управи („Службени лист СРБИХ“, бројеви 8/90, 22/90, 10/91 и 14/91), закључка Извршног одбора број 12/1-115 од 2.3.1992. године и Правилника о унутрашњој организацији општинских органа управе, Општински секретаријат за општу управу Бања Лука расписује

КОНКУРС

за пријем у радни однос на неодређено вријеме руководећих радника у органима управе

1. помоћник секретара за привреду - 1 извршилац
2. помоћник секретара за управно-правне послове - 1 извршилац
3. помоћник секретара за инспекцијске послове - 1 извршилац
4. помоћник секретара за друштвене дјелатости - 1 извршилац
5. помоћник секретара за општу управу - 1 извршилац
6. помоћник директора за геодетске послове и катастар некретнина - 1 извршилац
7. помоћник директора за имовинско-правне послове - 1 извршилац
8. помоћник директора Професионалне територијалне ватрогасне јединице - 1 извршилац
9. шеф Одсјека за разрез пореза и инспекцију прихода - 1 извршилац
10. шеф Одсјека за општинске фондове - 1 извршилац
11. шеф Одсјека за материјално-финансијско пословање општинских органа управе - 1 извршилац
12. шеф Одсјека за просторно уређење - 1 извршилац
13. шеф Одсјека за комуналне послове - 1 извршилац
14. шеф Одсјека за наплату и АОП - 1 извршилац

Руководећи радници постављају се на период од четири године, а по истеку времена на које су постављени могу се поново поставити на исте дужности. Кандидати треба да испуњавају сљедеће опште и посебне услове и дужни су доставити доказе о испуњавању тих услова и то:

- општи услови:
- да је држављанин СФРЈ
 - да је здравствено способан за вршење наведених послова,
 - да се против њега не води кривични поступак за кривично дјело које представља сметњу за заснивање радног односа у органу управе.

Посебни услови:

1. завршен економски факултет, положен стручни испит и 3 године радног искуства.
2. завршен правни факултет, положен стручни испит и 3 године радног искуства.
3. завршен правни факултет, положен стручни испит и 3 године радног искуства.
4. завршен правни факултет, положен стручни испит и 3 године радног искуства.
5. завршен правни факултет, положен стручни испит и 3 године радног искуства.
6. завршен геодетски факултет или виша геодетска школа, положен стручни испит и 3 године радног искуства.
7. завршен правни факултет, положен стручни испит и 3 године радног искуства.
8. завршен факултет техничког смјера, положен стручни испит и 3 године радног искуства.
9. завршен економски или правни факултет, положен стручни испит и 3 године радног искуства.
10. завршен економски факултет, положен стручни испит и 3 године радног искуства.
11. завршен ВЕКШ, положен стручни испит и 3 године радног искуства.
12. завршен архитектонски факултет, положен стручни испит и 3 године радног искуства.
13. завршен грађевински или правни факултет, положен стручни испит и 3 године радног искуства.
14. завршен економски факултет, положен стручни испит и 3 године радног искуства.

Конкурс остаје отворен 15 дана од дана објављивања, а молбе на конкурс подносе се Општинском секретаријату за општу управу Бања Лука.

Непотпуне и неблаговремене пријаве неће се разматрати.

О резултатима конкурса кандидати ће бити обавјештени у року од 15 дана од дана избора.

ОПШТИНСКИ СУД ЗА ПРЕКРШАЈЕ ЛАКТАШИ — ПРЕДСЈЕДНИК СУДА објављује

ОГЛАС

за пријем радника у радни однос на неодређено вријеме

— дактилограф - 1 извршилац

Осим општих услова прописаних чланом 237. Закона о државној управи („Службени лист СРБИХ“, бројеви 8/90, 22/90, 10/91 и 14/91), кандидати морају да испуњавају сљедеће посебне услове:

III степен стручне спреме, дактилокореспондентског смјера или дактилограф.

Рок за подношење пријава са потребном документацијом износи 8 дана од дана објављивања.

Пријаве слати на адресу: Општински суд за прекршаје, Лакташи, Улица маршала Тита 56.

Непотпуне и неблаговремене пријаве неће се узимати у разматрање.

TRŽNICA
BANJA LUKA d.d.

Услужно-трговинско мјешовито предузеће „Тржница“
• 78000 Бања Лука Тржничка 11 • Тел. 078/33-787, директор 33-355 • комерцијала (факс 078/45-248).

ПОСЈЕТИТЕ НАШЕ ПРОДАЈНЕ ОБЈЕКТЕ:

- продавнице 1,2 и 4 на пијаци
- маркет „Славија“ на пијаци
- самопослуге „Нова варош“ и „Бујак“
- дисконт на Паушу

МЈЕШОВИТО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПРОМЕТ ПИЈЕКОВИМА И ДРУГОМ МЕДИЦИНСКОМ РОБОМ

КРАЈИНАЛИЈЕК

Телефон централ (078) 38-370, прод. 30-995, 30-804
78000 БАЊА ЛУКА — В. ВИТЈУКА 6

ПРОМЕТ НА ВЕЛИКО

- пијековима
- хемикалијама
- санитарским материјалом
- гумено-санитарском робом
- медицинском опремом
- ветеринарским пијеко-

- вима
- ХТЗ опремом
- денталом
- производња санитарског материјала (Стамчевина, болеснички подпоши и др.)

PP
TABAC TRADE, p.o.
EXPORT—IMPORT

Čelinac, M. Stojanovića 2, tel. 078/851-923

- Cigarette — prodaja na veliko i malo.
- Povoljni uslovi kupovine.
- Svakodnevno na raspolaganju preko 20 najtraženijih vrsta cigareta.
- Dopunski asortiman.

ident *preduzeće za ino-zem. promet i konsulting*
78000 BANJA LUKA
Braće Podgornika 77B
tel. fax : 0781-49 644

500 DEM

Sve što vam treba za automatizaciju poslovanja tehničkog servisa nalazi se na jednom mjestu

programski paket SERVIS

- * prijem uređaja i izdavanje priznanice *
- * obrada radnog naloga *
- * izrada računa *
- * vodenje magazina rezervnih dijelova *
- * finansijski pregledi *
- * utrošak materijala *
- * adresar stranaka, telefonski imenik i kursna lista *
- * tehnička dokumentacija *

**ЗЕМЉОРАДНИЧКА
ЗАДРУГА „УКРИНА“
СТАРА ДУБАВА
са. П.О.**

На основу одлуке Скупштине Задруге расписује поновни

КОНКУРС

**ЗА ИЗБОР ДИРЕКТОРА
ЗАДРУГЕ НА МАНДАТНИ
ПЕРИОД ОД 4 ГОДИНЕ**

**КАНДИДАТ ТРЕБА ДА
ИСПУЊАВА СЉЕДЕЋЕ
УСЛОВЕ:**

1. да има завршену високу или вишу школску спрему или сличним руководним пословима у задругарству,
2. да има најмање три године радног искуства на истим или сличним руководним пословима у задругарству,
3. да је доказан познаваца проблематике земљорадничког задругарства,
4. да је показао добре радне резултате у протеклом периоду,

5. да нема основано приватно предузеће или радњу, те да се неће бавити допунским радом, како кандидат, тако и његови чланови уже породице и домаћинства.

6. да прихвата уплатити члански удјел у Задругу и постати задругаром.

7. да испуњава и друге законом и самоуправним општим актом задруге прописане услове, те да не постоје сметње за избор и обављање послова пословодног органа, односно директора које закон предвиђа.

Кандидати за избор директора Задруге треба да доставе у писменој форми прихватљив програм развоја и рада Задруге.

Пријаве са доказима о испуњавању услова конкурса и тражени програм развоја и рада задруге слати на наведену адресу.

Конкурс остаје отворен 15 дана од дана објављивања у листу „Глас“, а избор ће бити обављен у законском року и о томе обавијештени кандидати.

Неблаговремене и непотпуне пријаве неће се узимати у обзир и разматрање.

Тужним срцем јављамо свој родбини, комшијама и пријатељима да је дана 13.3.1992. године у 30. години живота вршећи своју грађанску дужност на војној вјежби изгубио свој живот

**ЗДРАВКО
(СТЕВЕ)
ПЕТРОВИЋ**

Сахрана ће се обавити 15.3.1992. године у 14 сати на гробљу Ребровац.

Ожалошћени: супруга Зденка, кћерке Данијела и Мануела, мајка Драгица, брат Дарко, сестра Далиборка и остала многобројна родбина, комшије и пријатељи.

Јављамо тужну вијест да је наш драги радни колега

**ЗДРАВКО
(СТЕВЕ)
ПЕТРОВИЋ**

трагично изгубио живот 13.3.1992. године у 31. години живота.

(ш. 000319)

ПОСЉЕДЊИ ПОЗДРАВ

нашем другу

**ЗДРАВКУ
ПЕТРОВИЋУ**

Од колектива ВП 5290-4
(ш. 000322)

ПОСЉЕДЊИ ПОЗДРАВ

НАШЕМ ДРУГУ

ЗДРАВКУ

Од колектива РЈ 2984/46

(ш. 000322)

Дана 15.3.1992. године навршавају се четири тужне године од смрти нашег драгог брата и стрица

**МОМЧИЛА МОМЕ
ПАЈИЈА**

С поштовањем и тугом, брат
ДРАГАН с породицом.

0000266

С великим болом и тугом објављујемо родбини, пријатеље и познанике да је наш драги

**ЈОВАН
СЕЈМАНОВИЋ**

изненада преминуо у 33. години живота дана 9.3.1992. године. Сахрана ће се обавити у уторак, 17. марта 1992. године, у 14 сати на Градском гробљу у Челици.

Ожалошћена мајка Ковиљка, сестра Зора и остала родбина.

000285

Дана 16. марта 1992. године навршава се бтужних мјесеци од смрти нашег драгог

**ЖЕЉКА
СТЕГИЋА**

Са сваком даном проведеним без тебе и сваком проливеном сузом наша туга је све већа.

Хвала свима који те се радо сјећају.

Ожалошћена породица
000303

Дана 15.3.1992. године навршава се 40 дана од смрти мог драгог брата

**ЂУРЕ
УМИПЕВИЋА**

Драги мој брате, вољела сам те тако кратко јер ми те смрт узме у 39. години живота, али тако много да ће тако остати до краја живота.

Твоја сестра Славица и зет Стоја са дјецом

000219

Дана 15.3.1992. године навршавају се три тужне године откако нас напусти наш драги супруг, отац и дједо

**НИКОЛА
КОСИЋ**

Увјек Леш живјети са нама,
ТВОЈИ НАЈМИЉИЈИ

000252

ТУЖНО СЈЕЊАЊЕ

**СТОЈА
САНДАЉ**

16.3.1989 — 16.3.1992.

С љубављу и поштовањем,
супруг Стојак са дјецом.

000269

*Мами
Ојласи*

11-948

Бориса Кидрича 1
радно вријеме
од 7 до 15 сати

ПРОДАЈА

Продајем зидани пословни простор у центру, телефони 65-219 или 65-233. (ш. 000317)

Продајем подрум са 1500 м² у Драгочају, повољно. Назвати послјие 17 сати на 51-750. (ш. 000321)

СТАНОВИ-ЗАМЈЕНА

Мијењам трособан стан са централним гријањем у Травнику за одговарајући у Бањој Луци, телефон 812-939. (ш. 00312)

Мијењам два једнособна стана у Загребу за исте у Бањој Луци, телефон 078/41-661. (ш. 00308)

Продајем мијењам кућу у Бањој Луци за Загреб, Славонски Брод, 078/784-245. (ш. 000315)

СТАНОВИ-ПОТРАЖЊА

Грчки студент тражи једнособан или двособан намјештен стан са телефоном, телефон 67-869. (ш. 00227)

ТЕН SAN

• ИНЖЕНЈЕРИГ • КОНСАЛТИНГ • ТРГОВИНА • ПРОЈЕКТОВАЊЕ •

- ТРГОВИНА НА ВИШКОЈ МАЛО
- ПРОЈЕКТОВАЊЕ, ИЗВОДЕНЕ И ТЕХНИЧКИ НАДЗОР
- ВОДОВИДНЕ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ
- РАДИЈАТОРСКИ ВЕНТИЛИ
- КРУГЛАСТИ ВЕНТИЛИ
- СЕНТРАЛНО ОБИЈАЊЕ, ВЕНТИЛАЦИЈА, СИМАЛВАЦИЈА, СОУВАКИ ТЕРАВАТИ
- СИТАЦИЈА ЕНЕРГИЈЕ
- БАНЈА ЛУКА
- Ул. Матије Дабча 54
- Миленијум 0192-30237
- БОЈЛЕРИ 501
- ЕКСПАНЗИОНЕ ПОСУДЕ
- КОТЛОВИ ЗА СЕНТРАЛНО ОБИЈАЊЕ ПО НАРУДЖБИ

OSIGURANJE DUNAV Beograd

Dioničarsko društvo

Glavna filijala Banja Luka

DD za osiguranje „Dunav“, glavna filijala Banja Luka, Veselina Masleše 28, telefoni 12-818, 12-822, 12-826, telefaks 11-686, teleks 45-279, Dunav YU

lesnina

IGM-PROMET

POSLOVNI CENTAR BANJA LUKA

TRN-LAKTAŠI

Tel. 784-402

TRN

Telefax: 784-395

Nudi širok asortiman:

- bakarni lim
- eternit
- tervol-staklena vuna
- željezna mreža
- stiropor
- ostali građevinski materijal

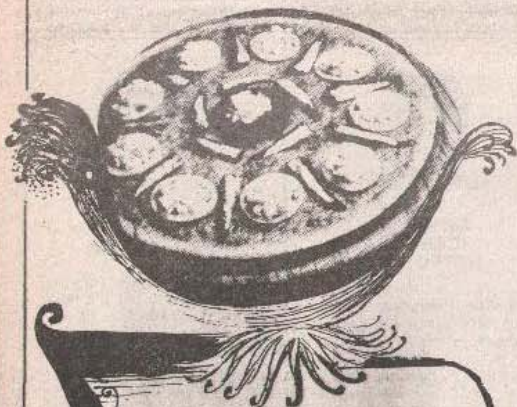
"Zavod distrofičara" biro - inženjering Izvolite...

- grafika i dizajn
- obrada teksta
- sve vrste štampa
- Matistička obrada podataka
- izrada programa
- izrada i računalne opreme
- obuka kadrova

Dajte da se dogovorimo...

Ми се називамо у Banja Luci
ul. Dujice Ivezica bb
или називамо 078/ 43-056, 39-208

RIMSKA PIZZA SA ŠUNKOM

**CIJENJENI POTROŠAČI
ZA SVE VRSTE PIZZA
I MINIPIZZA ČEKA VAS
GOTOVA SMJESA
KOJU PROIZVODI**

žitoprodukt
BANJA LUKA, p. o.

Po osobi 374,3 kcal/1504,3 KJ

Pripremite: (za 4 osobe)

80 dkg smjese za pizzu
2 dl kečapa
1 glavica luka
1 kašika maslinovog ulja

žitoprodukt

1 vežanj češnjaka
20 dkg šunke
25 dkg sira
sa, papar, ulje za zaljevanje

Na razvučeno tijesto premazano kečapom i posuto prethodno isprženim lukom dodati šunku i ostale sastojke pa sve odozgo ukrasiti sirom i staviti da se peče.

MTP DD

MERKUR

telefon: 32-818
BANJA LUKA, A. ŠEREMETA „G“

RK „CENTAR“, „GVOZDAR“ i prodavnica „TEHNO-METAL“, podne obloge, tepisi, tapisoni, filsoni, dodite i uvjerite se u dobru ponudu.

BIS

INTERNATIONAL SERVICE P.O.

PP za međunarodnu špediciju, vanjsku i unutrašnju trgovinu, organizovanje međunarodnih sajmova.

usluge marketinga, sa p.o.
78000 Banja Luka, Veselina Masleše 20/III,
Tel. 078/12-880, 12-876 fax, 078/12-876.

MTP „MATEX“,
BANJA LUKA

**NOVO
U ROBNOJ
KUĆI
„ZENIT“
N° 116?!**

JP TELEVIZIJA
BANJA LUKA

Informativno

-politička redakcija

AUDICIJA

za novinare saradnike
informativno-političke
redakcije

USLOVI:

1. VSS, diploma fakulteta ili visoke škole, ili apsolvent
 2. Izraziti smisao za televizijsko izražavanje
- Kandidati se trebaju javiti lično u sekretarijat redakcije u Banjoj Luci, Trg palih heroja (Dom kulture) II sprat, svakog dana od 15 do 19 časova, od 11. do 15. marta 1992. godine radi prijave i testiranja. Odabrani kandidati biće primljeni na redakcijsko obrazovanje s praktičnim radom. Polaznici koji potvrde sposobnosti i pokažu rezultate moći će se uključiti u rad redakcije kao honorarni saradnici.

KTITOR

Kancelarijski
namještaj

PREPUSTITE „KTITORU“
OPREMANJE POSLOVNOG
PROSTORA
ISPORUKA ODMAH!
B. Luka — Pave Radana 2
tel. 078/31-633
tel./faks 45-627

MJEŠOVITO
PREDUZEĆE
ZA PROMET ROBE I
USLUGA

„EKSIM—KOMERC“
BANJA LUKA

Na osnovu člana 46. i 47. Ugovora o osnivanju Mješovitog preduzeća „EKSIM—KOMERC“ Banja Luka, te odluke Skupštine društva od 6. 3. 1992. godine. MJEŠOVITO PREDUZEĆE „EKSIM—KOMERC“ BANJA LUKA, objavljuje sljedeći

KONKURS

za popunu poslova i radnih zadatka na mandatni period od 4 godine

1. DIREKTOR DRUŠTVA

Uslovi:

Osim opštih uslova predviđenih zakonom, kandidati treba da ispunjavaju i posebne uslove:
— visoka stručna sprema, ekonomskog smjera,
— da imaju tri godine radnog iskustva,
— da imaju ispoljen smisao za organizaciju rada.

Konkurs je otvoren 15 dana od dana objavljivanja u dnevnom listu.

Prijavu na konkurs slati na adresu:
MP „EKSIM-KOMERC“,
Banja Luka
Braće Pavlića „F“, sa naznakom „za konkurs“
Nepotpune i neblagovremene prijave i prijave kandidata koji ne ispunjavaju uslove neće se uzimati u razmatranje.

MJEŠOVITO PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU I PROMET
OSVJEZAVAJUĆIH PICA, SIRUPA I VOĆNIH SOKOVA

bosanka

● Banjaluka: Beogradska 24 ● Tel. 39-288 (centrala), 48-716 (prodaja), 34-832 (nabava) ● Telefaks: 33-696 ● Diskontna prodaja: Vrbanja, tel. 45-336 Motel „Internacional“, tel. 32-777

IMP - TERMO d.o.o.

78000 BANJA LUKA

Hanište bb — kod Turističkog saveza
Telefon — Telefax: (078) 12-020

ZASTUPANJE I PRODAJA

- ARIS-IMP-AUTOMATIKA LJUBLJANA
- IMP PUMPE LJUBLJANA
- IMP ITAK LJUBLJANA
- SERVIS ARIS AUTOMATIKA

- SERVISIRANJE TERMO OPREME
- INŽINJERING I PROJEKTOVANJE
- TRGOVINA NA VELIKO
- POSLOVNE USLUGE
- KOMERCIJALNI POSLOVI

DRUŠTVO ZA BORBUN
PROTIV RAKA
BANJA LUKA

78000 BANJA LUKA, Ul. Zdrave Korde br. 1.

Pošt. pret. 59 TELEFON: (078) 34-620

U toku marta, od 1 do 31. „MJESECA BORBE PROTIV RAKA“ Društvo provodi najhumanije aktivnosti iz svoga programa. Pozivamo i molimo sve DP i PP kao i sve ostale institucije, te pojedince da od vrijednosti poklona žena za 8. mart izdvoje samo minimalne novčane sume u humane priloge za bolesne i liječene od raka. Priloge možete uplatiti u korist žiro-računa: 10500-670-19158 kod SDK-a Banja Luka. Za svaki, pa i najmanji prilog HVALA. Naš moto: „BORBA PROTIV RAKA — OBAVEZA SVIH NAS“.

NOVO NOVO NOVO

U Banjoj Luci u centru grada u Ulici braće Lastriča 11, preko puta parka Petra Kočića i taksistacije

BILJNA APOTEKA

„MATIJA PAUNOVSKI“
MOSTAR

Nudi biljne preparate i čajeve najpoznatije jugoslovenske i u svijetu poznate travarke Matije Paunovskog iz Mostara. U izboru preparate pomoći će vam dežurni ljekar, svakog radnog dana od 8 do 20, subotom od 8 do 14 sati.

Doo **ADRIA-IMPEX**

ZA PROMET ROBA NA VELIKO I MALO
EXPORT IMPORT

**SVE SE MIJENJA, SAMO MI
OSTAJEMO ISTI. KVALITET—ASORTIMAN**

PRODAJA: tel 30-652
FINANSIJE: tel. 44-762
DIREKTOR: tel-fax 38-315

P. AVIJATIČARA 1 (Banjolučko polje)

JOVANIĆ

drvena galanterija, 78250 Paktashi
Петровићи бб тел./факс 078/832-118
жиरो-рачун 10592-601-9310
СДК Пакташи

U svojoj prodavnici br. 1 u Banjoj Luci, u Ulici rударској 277, nudi po cijenama nižim do 50%:
● Карменше
● Памперју
● Станак за цвијеће

● Балконске оградe
● Бродски под и рукохвати по наруџби
● Отворени регали од токарених елемената
Телефон 078/42-748, од 8 до 20 сати.

Na osnovu člana 20. Statuta MP „LAUŠ“ DD Banja Luka, kao i Odluke Upravnog odbora broj 41-10/92 od 11.03.1992. godine, raspisuje se:

KONKURS

ZA IZBOR I IMENOVANJE GENERALNOG DIREKTORA
1. GENERALNI DIREKTOR — 1 izvršilac
— na period od 4 godine

USLOVI:

1. visoka ili viša stručna sprema
2. najmanje 5 godina radnog iskustva
3. da ima dobre menadžerske reference.

Uz molbu potrebno je dostaviti:

1. diplomu o završenom fakultetu ili višoj školi
2. potvrdu o radnom iskustvu.

Konkurs je otvoren 15 dana od dana objavljivanja.
Molbe sa dokazima slati na adresu:
MP „LAUŠ“ DD BANJA LUKA
Rudarska 318
sa naznakom za UPRAVNI ODBOR.

Na osnovu člana 21. Statuta MKP „Cvječar“ DD Banja Luka, Odluke Upravnog odbora Društva br. 254-1b/92 i članova 4, 10, 11 i 12. Pravilnika o radnim odnosima, objavljuje

KONKURS

za izbor i imenovanje direktora MJEŠOVITOG KOMUNALNOG PREDUZEĆA „CVJEČAR“ DD BANJA LUKA

Za direktora Društva može biti izabran i imenovan kandidat koji ispunjava sljedeće uslove:

- da ima visoku stručnu spremu, ekonomski ili poljoprivredni fakultet.
- da podnese programske osnove za poslovanje i razvoj Društva,
- da se pismeno obaveže da će u slučaju da bude izabran otkupiti raspoložive dionice Društva u iznosu od najmanje trogodišnje plate direktora Društva,
- da nije osuđivan za krivična djela i da se protiv njega ne vodi krivični postupak.
- da ima radno iskustvo 3 godine.

Konkurs je otvoren 15 dana od datuma objavljivanja.
Prijava sa dokazima o ispunjavanju uslova Konkursa dostavljaju se na adresu: MKP „Cvječar“ DD Banja Luka, S. Markovića bb.
Nepotpune i neblagovremene prijave se neće razmatrati.

„KRAJINAUTO“, D.D.
BANJA LUKA

OGLAS

Pozivaju se svi dioničari „Krajinauto“ D.D. da prisustvuju prvoj sjednici skupštine koja će se održati dana 17.3.1992. godine (utorak) u prostorijama „Krajinauto“ DD sa početkom rada u 14 časova.

TV PROGRAM • TV PROGRAM

TV-PROGRAM

NEDJELJA, 15. marta
PRVI PROGRAM

9.30 — Pregled programa
9.35 — Nindža kornjače-crtana serija
10.00 — Muzički tobogan-program za djecu, IV/9
11.00 — Crtni film
11.05 — Emisija za selo
12.00 — Vijesti
12.05 — Plodovi zemlje-emisija za poljoprivrednike
13.00 — Crtni film
13.05 — En iz Grin Gejbza — serijski film, I/4
13.55 — Crtni film
14.00 — Vijesti
14.05 — Noć i dan
16.05 — Poslije 2000. naučno-popularna serija
16.50 — Dnevnik I
17.15 — „Obala Kona“ — američki igrani film
18.45 — Šou Duška Dugouška-crtana serija, VI/26
19.10 — Crtni film
19.15 — Pričice za laku noć
19.30 — Dnevnik II
20.15 — B. Nušić: „Dr“-igrani program
21.50 — La set Muzej Orse-dokumentarna serija, V/6
22.45 — Vijesti
23.00 — Noć i dan
— Kockar-igrana serija, V/6
— Šou Arsenija Hola-zabavni program, XI/14
00.30 — Pregled progama za ponedjeljak

DRUGI PROGRAM

7.50 — Pregled programa
8.00 — Dječiji filmski maraton:
— Atl-crtana serija
— Što te muči cakani
— Belmen-igrana serija
— Zabranjeno govoriti o školi češkoslovački igrani film
— Vremeplov
— Pas koji je zaustavio rat-igrani francuski film
13.00 — SEZAM—sportsko popodne
— Bambi — kup reportaža
— Rukomet: Proleter-C. zvezda
— Boks-Juniorsko prvenstvo
— Vaterpolo: Partizan—Kotor
18.00 — Portreti pisaca: Sol Beloustrani dokumentarni program
19.30 — Dnevnik
Od 19.30 do 24.00 Satelitski program TV Beograd.
Televizija zadržava pravo izmjene programa.

TV SUTRA

Ponedjeljak, 16. marta

PRVI PROGRAM
10.05 — TV škola-razredna nastava: program za učenike I i II razreda — 11.25 — Crtni film — 11.30 — Engleski jezik — 12.00 — Vijesti — 12.05 — Koncert u podne
— Izbor iz Obrazovnog programa — 15.10 — Novosti — 15.20 — Nušić: igrani program — 17.00 — Dnevnik — 17.30 — Nešto više: Obrazovni program — 18.00 — Otvori prozor — program za djecu — 18.15 — Vukov čošak — program za djecu — 18.30 — Unakrsna vatra, strani dok program — 19.15 — Crtni film — 19.30 — Dnevnik II — 20.15 — Dubrovačka rapsodija — 21.40 — Oslobođenje đavola — 21.55 — Dnevnik III — 22.15 Noć i dan —

satelitska TV

Nedjelja, 15. marta

SUPER CHANNEL

11.00 — Sat snage — 12.00 — Miks — 13.00 — Svijet su-trašnjice — 15.00 — Džordž Vanderman — 15.30 — Turistički magazin — 16.00 — Sport — 17.00 — Magazin za tinejdžere — 17.30 — Svijet su-trašnjice — 18.00 — Finansijski i biznis — 19.00 — Video-moda — 20.00 — Igrani film — 21.50 — Sport — 22.30 — Uživo — 23.30 — Evropski film — 00.00 — Miks.

EUROSPORT

9.00 — Međunarodni sport — 10.00 — Skijanje, Svjetski kup — 11.00 — Takmičenje u vožnjama fanborda — 12.00 — Boks — 13.00 — Nedjeljom uživo: skijanje — Takmičenje u vožnji fanborda — Biciklizam — Skijanje — 20.00 — Skijanje: Skokovi — Svjetski kup u Oslu — 21.00 — Takmičenje u vožnji fanborda — 22.00 — Skijanje — Svjetski kup — 23.30 — Boks.

Nedjelja, Prvi program u 17.10

OBALA KONAK

— američki igrani film

Radnja ovog filma odigrava se na Havajima. Kapetan ribarskog broda pronalazi svoju kćerku mrtvu nakon jedne kućne zabave. Razlog je prevelika upotreba droge koja joj je podmetnuta. Policija pokreće istragu, ali njen otac preuzima stvari u svoje ruke.
Lamot Džonson je jedan od heroja B filmova sedamdesetih godina. Međutim, Džonson je u svoju poziciju „razvodno“ čestom saradnjom s televizijom. Film „Obala Kona“ u velikoj mjeri nagovještava uspehe koje Džonson kasnije dosegao.

BRIŽNI OTAC: iz filma „Obala Kona“

Nedjelja, Prvi program u 10.00

MUZIČKI TOBOGAN

— program za djecu, IV/9

Minja Subota u „Muzičkom toboganu“

U četvrtjoj epizodi dječije zabavno-muzičke serije gost pjesnik je Velimir Milošević iz Sarajeva, a njegovu novu pjesmu djeci pjeva Bebi Dol, uz pratnju Plesnog orkestra RTB Novi Sad.

KUDA?

KAKO?

KADA?

● **KINA**
● **KINA KOZARA:** MAGIČNI KAMEN (američka naučno-fantastična drama) u 16, 18 i 20 sati.
● **VRBAS:** VRATLOMNA IGRA (italijanska komedija) u 17 i 19 sati.
U 21 sat — DIVLJA CURICA (njemački erotski).
● **PALAS:** velika sala — GOSPODAR ZVIJERI 2 dio (američki film) u 10, 16, 18 i 20 sati.
● **male sala** — FANTOM MIDVUD MOLA (američki horor) u 17 i 19 sati.
U 10 i 21 sat — LJUBAVNI MARATON (američki erotski).
● „Banja Luka-film“ zadržava pravo izmjene programa
● **MUZEJ BOSANSKE KRAJINE** Stalna postavka
● **DEŽURNA APOTEKA** Noću dežura apoteka „1. maj“ u Ulici Vladimira Nazora broj 19. Telefon 11-088
● **DJEČJE POZORIŠTE** Predstava „Patkica-blatkica“ u 11 sati
● **GALERIJA UMJETNIČKA GALERIJA** U izložbeno-prodajnom salonu Umjetničke galerije izložba „Akvareli i crteži iz fondusa Umjetničke galerije“
● **UMJETNIČKA GALERIJA „PELAGIĆ“** Zejdelnička izložba članova Ateleje slikara i vajara RKU D—a
● **GALERIJA—ATELJE „DACEŠIN“** Nalazi se u Aleji JNA broj 16.

● **VAŽNIJI TELEFONI**
SUP 92. Vatrogasci 93. Hitna pomoć 94. Bolnica 33-725 (stara bolnica), 38-111 (Paprikovac), Autobuska stanica 45-355, Željeznička stanica 31-229, Taksi-stanica 22-222 i 12-330, Inspekcija 32-995, „Elektrobanjaluka“ 44-811 i 45-069, Servis za hitne popravke u stanicama (do 15 sati 45-552) i (od 15 sati — 45-404), „Putnik“ 43-900, „Kompas“ 42-454, „Atlas“ 12-810, „Unisturist“ 41-576, „Turistbiro“ 23-143, „Slavnik-Koper“ 31-113, Mladost BIH 39-835, „Kontinental“ 35-629.

● POLAZAK VOZOVA ZA (PRIVREMENO)

SARAJEVO: 5.24, 12.30, 18.19
MOSTAR I ČAPLJINA: 12.30
BIHAC: 5.00, 9.57, 20.20
BOSANSKI NOVI: 15.59 (veza za Bihać)

PUTNIČKI VOZovi:

BOSANSKI NOVI: 5.00, 7.10
PRIJEDOR: 5.00, 7.10, 10.08, 14.40, 19.07
DOBOJ: 4.25, 7.12, 10.20, 14.45, 22.25
DOLASCI VOZOVA IZ (PRIVREMENO)
SARAJEVA: 9.55, 20.17
MOSTARA I ČAPLJINE: 15.59
BIHACA: 5.22, 12.30, 18.17
BOSANSKI NOVOG: 5.29, 21.05
PRIJEDORA: 6.18, 13.29, 18.46
DOBOJA: 5.52, 9.28, 13.23, 17.42, 21.56.

● POLASCI AUTOBUSA ZA (PRIVREMENO)

SARAJEVO: 7.45, 12.00, 16.00
MOSTAR: 6.00, 13.00
KRAGUJEVAC: 6.00
SRPSKA CRNJA: 13.00
ŠIBENIK (DO KNINA): 7.30
BEOGRAD: 5.00, 6.00, 9.30, 10.10, 10.15, 12.00, 15.00, 17.30, 23.30
NOVI ŠAD: 13.00
BIHAC: 5.45, 7.20, 11.00, 13.00, 17.50
ZAGREB: 12.00

NAPOMENA: Zbog situacije u Republici ogradjujemo se o tačnosti reda vožnje

У САРАЈЕВУ, 28. МАРТА

Конгрес српских интелектуалаца БиХ

САРАЈЕВО, 14 марта (Танјуг) — Програмски и организациони одбор Конгреса српских интелектуалаца Босне и Херцеговине, на данашњој сједници у Сарајеву, одлучио је да се тај скуп о теми „Југословенска криза и српско питање“ одржи 28. марта, у Сарајеву, саопштила је данас Српска демократска странка БиХ.

Прва предвиђања говоре да ће Конгрес који ће прерастати у трајну институцију, присуствовати око четири стотине српских интелектуалаца.

Поменути одбори позвали су, тим поводом, све српске интелектуалце, на свим југословенским просторима, као и европској и свјетској дијаспори, да активно учествују на Конгресу.

Уклоњена барикада код Мостара

МОСТАР, 14. марта — Према информацији Регионалног центра за обавјештавање, данас око 14 часова уклоњена је барикада са магистралног пута Мостар-Невеска, коју су јуче у мјесту Драчевце поставили мјештани муслиманске и хрватске националности. Уклоњању барикада претходно је договор представника цивилне власти и надлежне војне команде у Мостару са мјештанима Драчевца и околних села.

Детаљи постигнутог договора нису, међутим, још саопштени. Селама су, иначе, тражили да се са истуреног пункта на аеродрому, у близини села Драчевце, предају „са безразложним отварањем ватре“ од стране српских војника.

Намбијар у Сарајеву

САРАЈЕВО, 14 марта (Танјуг) — Командант мировних снага Уједињених нација, у Југославији, индијски генерал Сатиш Намбијар, данас се, боравећи први пут у овом граду, где ће се напознати његовој главној штаб, упознао са могућностима и условима живота и рада у граду на Милjackи.

Прије одласка у Београд, генерал Намбијар разговарао је у Сарајеву с претходником „главих шљемова“, којима се већ налази у овом граду.

Tel/fax
078/60-982

Рађунари, телефакс, копиј-апарати, пласе машине, телефонске центре, телефони, регистар-кесе.

ПОВОДОМ ДАНАШЊЕГ МИТИНГА У БАЊОЈ ЛУЦИ

Саопштење Српске радикалне странке

Српска радикална странка Босне и Херцеговине са сједиштем у Бањој Луци („Шешићева странка“ против је било каквог митинга на територији БиХ, а нарочито у Бањој Луци, из три разлога. Прво, сматрамо да ће митинг пореметити мир и спокојство грађана у релативно мирној Бањој Луци. Друго, због безбједности учесника митинга, а нарочито на томе мјесту погодном за диверзије, где је већ рањено око 40 грађана Треће, пошто је данас једина недеља православања у години када се православни Срби окупљају око својих цркава, где се исповиједају, причешћују, мире и договарају, а организовање митинга ово спречава то подсећа на праксу каква је била у протеклих 50 година.

Познавао чланове и симпатизере Српске радикалне странке да не допаза на митинг, јер им није осигурана безбједност.

Председник СРС
Никодин Чавић

ПОСЛНИК СКУПШТИНЕ БИХ ПОГИНУО У САОБРАЋАЈНОЈ НЕСРЕБИ

Возилом у Уну

БОСАНСКА КРУПА, 14 марта (Танјуг) — Синоћ је код Босанске Крупе изгубио живот Суад Алибеговић (30), председник Извршног одбора Скупштине општине Бића и посланик у Скупштини Босне и Херцеговине.

Алибеговићев аутомобил је код Црног језера, пет километара од Босанске Крупе, слетно са пута у Уну. Он није успио да се извуче из свог возила.

Рониоци су из Уне извукли тијело несрећног Алибеговића. Истрага о околностима под којима се догодила несрећа је у току.

ВРИЈЕМЕ

ИЗВЈЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА БИХ ЗАХЛАЂЕЊЕ

ЗА БОСАНСКУ КРАЈИНУ: Преовладаваће облачно и знатно хладније. Мјестимично ће падати киша. Јутарња температура од 2 до 5, највиша дневна од 4 до 8.

ЗА БАЊУ ЛУКУ: Облачно и сјетно хладније. Повремено ће падати киша. Највиша дневна температура око 7 степени.

ЗА НАРЕДНА ДВА-ТРИ ДАНА: Наступиће разведравање, уз појаву слабијих јутарњих мрзава и магле по котлинама.

ОБДАНИЦА: Сунце излази у 6 сати и 5 минута, а залази у 17 сати и 56 минута. Обданица траје 11 сати и 51 минут.

НАПАДИ ХРВАТСКЕ ВОЈСКЕ НА ПОЛОЖАЈЕ БАЊОЛУЧКОГ КОРПУСА

Погинула двојица војника ЈНА

БАЊА ЛУКА, 14 марта (Танјуг) — Информативна служба бањолучког корпуса саопштила је вечерас да су хрватске оружане формације наставиле и у послеподневним часовима нападе на положаје ЈНА у западној Славонији.

У 12 часова и 30 минута отворена је минобацка ватра из реона Медарских винограда у правцу Медара код Нове Градишке. У 14.50 сати хрватске стране успједно је минобацки напад на Горњу Шуметлицу код Пакраца, где су два борца ЈНА погинула, два теже рањена, а један је лакше рањен.

У 15.00 часова са хрватских положаја из Филоповца и Прекопаке отворена је јака ватра из пешадијског наоружања, минобацка и хаубица калибра 122 милиметра у правцу села Брусник. У 15.50 успједно је минобацки

напад са хрватских положаја у реону Дуга Међа, а у 17.04 напад хрватских оружника стрелачким наоружањем и минобацкама из Медарских винограда код Нове Градишке.

Напади хрватске војске настављени су и вечерас. Хрватски оружници су данас укупно нарушили примирје 15 пута. Укупно са страни ЈНА 2 војника су погинула, 7 је теже, а 1 лакше рањен.

Армија и даље, поштујући сарајевски споразум о примирју, интервенише само такозваном „врхом линијом“ и о свему обавјештава посматраче Европске заједнице и официре за везу Уједињених нација. Да ли ће они нешто предузети да се напади хрватских оружника обуставе, остаје да се види, каже се на крају саопштења Информативне службе Бањолучког корпуса.

ПРЕД ПАРЛАМЕНТАРНЕ ИЗБОРЕ У АЛБАНИЈИ

Македонце нема ко да представља

ОХРИД, 14. марта (Танјуг) — Како јавља Радио-Корча, Удружење „Преспа“ упутило је протест албанских власти, ма пошто им није дата могућност да предложе независног кандидата на предстојећим парламентарним изборима у тој земљи (22. марта) иако су прикупили неопходних 400 потписа Македонску мањину у Албанији у досадашњем парламенту од 120 посланика представљао је Митре Неделко, из области мала Преспа, искључиво настављени Албанцима.

Међутим, за предстојеће привремене парламентарне изборе у Албанији македонце, чији је број већи од 100.000, нема ко да представља, пошто су и владајућа — Социјалистичка и опозициона Демократска партија Албаније ко кандидате предложило само Албанци.

ПАТРИЈАРХ ВАРТОЛОМЕЈ О „ПРАВОСЛАВНОМ САМИТУ“

Фанатизам стран православљу

АТИНА, 14 марта (Танјуг) — Православна црква је дужна да свом својом снагом допринесе превазилажењу националистичких и других сукоба — поручио патријарх васељенски Вартоломеј, поводом одржавања „православног самита“ у Истанбулу.

У интервјуу атинском дневнику „Месимери“ патријарх Вартоломеј истакао је „дух вјерског фанатизма стран православљу“, као и да нас „управо то обавезује да својим моралном и духовном снагом коју имамо као црква, допринесемо превазилажењу националистичких, вјерских и друштвених сукоба, ма где се они јавили“.

PP EURO-sint

Најјефтинији и најбољи избор у граду Зидних и подних облога

- итисони
- таписони
- теписи
- стазе
- ПВЦ топли под
- толлинг (имитација паркета и плочица)
- гарнитуре за купатила, ауто-патоснице, сједилице
- Радимо 8—20.

Врхунско попуњавање и достизање бољих кутин. Делом по избору на мјесто (1/2)

boska

ЗА ЛЕПШИ ИЗГЛЕД ВАШЕГ ДОМА
НОВИ АСОРТИМАН
ЗАВЈЕСА
ПРВОКЛАСНО ТКАЊЕ,
ВИШЕ ДЕЗЕНА

DRUŠTVENO PREDUZEĆE
MS PRIMATRADE

78418 NOVA TOPOLA

АГРОАПОТЕКЕ И ПРОДАВНИЦЕ ПОЉОПРИВРЕДНИЦИ ЗА ВАС

- минерална ђубрива
- сјемења
- средства за заштиту
- машине и резерзни дијелови
- велепродајне цијене све робе

ПО НАЈПОВЉИЈИМ УСЛОВИМА
ТЕЛ. (078) 792—642, 792—687
ТЕЛЕФАКС: (078) 792—283

GRADA EKO I MIN BANJALUKA

СТАРМБНА ЗАВОДИ ЕКО ДОМ БАНЈАЛУКА

• Санска 49 а, Пауш и Врбања код цамије •
Телефони: 31-730, 58-463 • телефакс: 43-065

Гарантујемо најниже цијене, најбржу и најквалитетнију услугу у граду. Нудимо вам цемент, креч, беомат, опекерске производе, подол, електро-материјал, столарију, кровне конструкције, жп-ско арматурне мреже, санитарне боје, лакове и фасаде.

Пружамо услуге: стамбене задруге (чланови задруге могу купити робу без пореза), превоза и вишешара.

Радимо сваки дан, осим недеље, од 8 до 17 сати

АУТО—ШКОЛА
„ВОЛАН“
Тел: 60-688
Вл. Станетић Јевто

SA VAMA
LEVITA
OD JUTRA DO SUTRA

БЕТОНСКИ ПРОИЗВОДИ

ДРУШТВЕНО ПРЕДУЗЕЊЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ БЕТОНА И БЕТОНСКИХ ПРОИЗВОДА
78214 ЗАЛУЖАНИ — Бања Лука
Ул. Виктора Бубња бр. 16

тел (078) 35-620 и 756-511
Продаја 756-507
Телефакс 078/756-034

ДИОНИЧАРСКО ДРУШТВО „БЕТОНСКИ ПРОИЗВОДИ“ ЗАЛУЖАНИ врши испоруку свјежег бетона и осталих производа радним даном и суботом у времену од 6.30 сати па до 22.00 сата.

Недељом према потреби купаца.

Све информације на телефон 756-507 и 35-620

УСКОРО
У БАНЈОЈ ЛУЦИ

FIRST YU SWISS BANK

PRVA JUGOSLOVENSKO - ŠVAJCARSKA BANKA
KONTAKT TEL.: 078/47-487 ; 31-952

НАЈВЕЋИ ИЗБОР СПОРТСКЕ ОДЈЕЧЕ СВЈЕТСКЕ МОДНЕ КУЋЕ

„BEST COMPANY“
„YPSILON“

„CHAMPION“
„OLIVER—VALENTINO“

COMPEX SYSTEMS

PRODAЈА НА МАЛО I VELIKO

PRODAVNICA BENEŠOVA 16,
ZGRADA URBANISTIČKOG ZAVODA